

LATVIJAS
PAŠVALDĪBU
SAVIENĪBA

INFOLOGA PIELIKUMS

LPS 30. KONGRESU SAGAIÐOT

LPS 29. KONGRESS → LPS 30. KONGRESS

11.05.2018.

17.05.2019.

Daugavpils–Rīga

Foto: Arturs Hansons

2018. gada 11. maijā Daugavpils Vienības namā ar moto “Viedas pašvaldības – nākamajai Latvijas simtgadei” aizritēja Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) 29. kongress, kurā piedalījās valsts augstākās amatpersonas, tika apspriesti pašvaldībām aktuāli jautājumi un pieņemta normatīvisma mazināšanas ceļa karte. Kongresa rezolūcijā “Normatīvisma mazināšanas ceļa karte” LPS 29. kongress aicināja Valsts prezidentu un politiskās partijas pārskatīt likumu, Ministru kabineta noteikumu un citu normatīvo aktu skaitu un nepieciešamību. Piedāvātajā ceļa kartē Latvijai iezīmēts kopīgs uzdevums samazināt tiesību normu skaitu un apjomu iekļaušanai valdības deklarācijā un Latvijas pašvaldību attīstības vadlīnijās; pilotprojekti, kuros izmēģina strādāt regulējuma daļējas atcelšanas apstākļos; komunikācijas kampaņa, kurā pilotprojektu ieguvumus skaidro iedzīvotājiem; Saeimas un pašvaldību prioritāšu maiņa – mazāk likumu, vairāk atbildības!

Foto: Zane Začeva

2019. gada 17. maijā Pašvaldību savienības 30. kongress notiks valsts galvaspilsētā. Tā mājvietai izvēlēta viena no krāšņākajām ēkām Rīgā – **Melngalvju nams**, kas ar nelielu pārtraukumu jau gandrīz 700 gadus priecē un sajūsmina rīdziniekus un pilsētas viesus un glabā unikālu vēsturisko mantojumu.

LPS 30. kongress Rīgā pulcēs pašvaldību vadītājus no visas Latvijas. Šis lielākais pašvaldību forums būs veltīts gan administratīvi teritoriālās reformas un reģionu attīstības jautājumiem un iedzīvotāju pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, gan pašvaldību finansiālajai stabilitātei, gan izglītībai un citām aktualitātēm pilsētu un novadu dzīvē.

Bet pa vidu starp Daugavpili un Rīgu bijis sprāgs darbs gan pašvaldībām, gan Pašvaldību savienībai, par ko stāstīts izdevuma tālākajās lappusēs.

SATURS

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ	
<i>DAŽAS PIETURAS LPS CEĻĀ NO MAIJA (2018) LĪDZ MAIJAM (2019)</i>	4
FINANSES	
FINANŠU UN EKONOMIKAS KOMITEJĀ	18
REĢIONĀLĀ ATTĪSTĪBA	
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS UN SADARBĪBAS KOMITEJĀ	22
VIDE	
ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA UN LAUKU ATTĪSTĪBA	26
VIDES UN DABAS AIZSARDZĪBA	30
TAUTSAIMNIECĪBA	
TAUTSAIMNIECĪBAS KOMITEJĀ	33
ENERĢĒTIKA	38
UZŅĒMĒJDARBĪBA	38
IEPIRKUMI	41
IZGLĪTĪBA	
IZGLĪTĪBAS UN KULTŪRAS KOMITEJĀ	42
LABKLĀJĪBA	
VESELĪBAS UN SOCIĀLO JAUTĀJUMU KOMITEJĀ	48
TIESLIETAS	
TIESLIETAS UN JURIDISKIE JAUTĀJUMI	50
APVIENĪBĀS	
NOVADU APVIENĪBĀ	52
PIEKRASTES PAŠVALDĪBU APVIENĪBĀ	53
LATVIJAS PAŠVALDĪBU IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ	54
ĀRĒJIE SAKARI	
LPS STARPTAUTISKĀ DARBĪBA	57
TEHNOLOĢIJAS	
DATI UN ĢIS APLIKĀCIJAS	63
LPS ADMINISTRĀCIJA	64

DAŽAS PIETURAS LPS CEĻĀ NO MAIJA (2018) LĪDZ MAIJAM (2019)

Darbīgu Latvijas simtgades gadu ar ierastajām ikmēneša Valdes un komiteju sēdēm, pašvaldību sadarbības tīklu un apvienību sanāksmēm, ikgadējo kongresu un sarunām ar ministrijām, padomnieku dalību Saeimas, Ministru kabineta, ministriju un citu organizāciju un iestāžu sēdēs un darba grupās, atzinumu gatavošanu par likumdošanas aktiem, semināru, konferenču un videotiešraīžu organizēšanu, dalību dažādos projektos, Eiropas Savienības Reģionu komitejā Briselē, Eiropas Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresā Strasbūrā un citur aizvadījusi Latvijas Pašvaldību savienība (LPS), kas darbojas jau 27 gadus. Arī aizvadītais 2018. un šis, 2019. gads LPS dzīvē bijis piepildīts gan ar ikdienas darbiem, gan īpašiem simtgadei veltītiem pasākumiem.

Pašvaldību dāvinājums Latvijai simtgadē – īpaši apgleznota ģerboņu siena

Pērn 26. jūnijā Rīgā, pie ēkas Torņa ielā 4, tika atklāta dekoratīvā siena “**Latvijas pilsētas un novadi valsts simtgadei**”. Šī siena ir visu Latvijas pašvaldību dāvinājums valstij nozīmīgajā jubilejā. Panno (apgleznotā siena) ar Latvijas pilsētu un novadu ģerboņiem tapis pēc Rīgas domes un LPS iniciatīvas, un to apgleznojis starptautiski pazīstamais latviešu mākslinieks

Leonards Laganovskis.

Siena pirmo reizi tika apgleznota 2005. gadā, taču pa šo laiku daudzas pilsētas un novadi mainījuši savas administratīvās aprises, tāpēc Latvijas simtgadē sienas gleznojums atjaunots atbilstoši pašreizējam dalījuma. Kompozīciju vainago valsts ģerbonis, zem tā novietots valsts galvaspilsētas Rīgas ģerbonis un savulaik starptautiski atzītās Kurzemes hercogistes galvaspilsētas Jelgavas ģerbonis. Nākamajā rindā izkārtoti republikas pilsētu ģerboņi, un tiem seko novadu ģerboņi alfabētiskā secībā.

Simtgades Dziesmu un deju svētki

Foto: Ilmārs Znotiņš

Latvijas Nacionālā kultūras centra arhīvs

Ar krāšņu svētku gājienu, skanīgiem koncertiem, izstādēm un citiem pasākumiem nedēļas garumā Rīgas parkos un ielās, brīnišķīgu sadejošanos lieluzvedumā “Māras zeme” Daugavas stadionā un neaizmirstamo kopābūšanu “Zvaigžņu ceļā” Mežaparkā noslēdzās XXVI Vispārējie latviešu dziesmu un XVI deju svētki – vērienīgākais kopdarbs Latvijā, kas šoreiz norisinājās valsts simtgades zīmē.

Līdz ar dziedātājiem, dejojājiem, pūtēju orķestru, tautas mūzikas, folkloras kopu un citiem svētku dalībniekiem gavilēja gan Rīga, gan visa Latvija, tā apliecinot piederību un lepnumu par savu zemi un ikvienam liekot staltāk izslīst muguru un augstāk pacelt galvu. Pēc svētkiem LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** sūtīja pateicību visiem dalībniekiem un šo grandiozo svētku rīkotājiem, ikvienam kolektīvam un to vadītājiem, visiem tiem, kas šuva skaistos tērpus koristiem un dejojājiem, tiem, kas vadāja viņus uz mēģinājumiem un koncertiem, visiem, kas gādāja par dalībnieku un līdzjutēju labsajūtu, lai mēs piedzīvotu īstu svētku sajūtu gan Mežaparka estrādē un Daugavas stadionā, gan mājās pie televizora ekrāna. Vislielākais viņa paldies visām pašvaldībām, jo bez pilsētu un novadu atbalsta svētki nav iedomājami!

Projekts "Pašvaldību labie darbi parkos Latvijas simtgadei"

Arī 2018. gadā LPS kopā ar 71 Latvijas pašvaldību atsauca *Meža dienu* aicinājumam padarīt Latviju krāšņāku ar koku stādījumiem un maziem koka arhitektūras objektiem parkos, atzīmējot *Meža dienu* deviņdesmitgadi un Latvijas simtgadi, un ar moto "Kopā nākotnes mežam!" turpināja pirms trim gadiem aizsāktu tradīciju – kopt senos parkus un veidot jaunus.

Meža dienu pasākumi notika **68 novados un trīs lielajās pilsētās**, kur veikta parku kopšana, stādījumu atjaunošana, mazo arhitektūras formu (pašvaldību simbolu, informācijas stendu, tiltiņu, solu, galdu, atkritumu urnu u.c.) izvietošana parkos, kā arī rīkoti dažādi izglītojoši pasākumi par meža nozari.

Pateicoties šim projektam, ko vada LPS padomniece **Sniedze Sproģe**, skaistāki un labiekārtotāki pamazām top Māras parks Aglonā, Gārsenes pils parks un dabas takas Aknīstes novadā, Braslavas muižas parks Alojās novadā, Atpūtas parks Alsungā, Vidusskolas parks Alūksnē un Ērmaņu muiža Alūksnes novadā, Spāres muižas parks Amatas novadā, Gaujienas muižas parks Apes novadā, Vecauces muižas parks Auces novadā, Ūdensrožu parks Ādažu novada Kadagā, Saules parks Baldonē, Atpūtas parks Bauskas novada Dāviņu ciemā, parks Brocēnos, Burtnieku parks, "Avotu ielejas" parks Cēsīs, Vaboles parks un Juzefovas parks Daugavpils novadā, Dagdas muižas parks, Baznīcas parks Dobelē, Stacijas dārzs Dundagā, Ērgļu muižas parks, Grobiņas pilsdrupu parks, Rankas parks Gulbenes novadā, Iecavas muižas parks, Bebreņu muižas parks Ilūkstes novadā, Aleksandra parks Inčukalnā, Pils parks Jaunpilī, Staļģenes muižas parks Jelgavas novadā, Jēkabpils Mežaparks, Zasas muižas parks Jēkabpils novadā, Zantes muižas parks Kandavas novadā, Kokmuižas parks Kocēnos, Bebru pagasta Mežaparks Kokneses novadā, Grāfa Plātera parks Krāslavā, Lēdurgas dendroloģiskais parks Krimuldas novadā, Rembates parks Lielvārdē, Līvānu Pilsētas parks, Gaismas dārzs Ludzā, Valtenbergu muižas parks Mazsalacas novadā, Cilvēkmuzeja atpūtas parks Naukšēnos, Pagastu ozolu birzs Ogres novada Madlienā, Olaines Mežaparks, Ungurmuižas dārza parks Pārgaujas novadā, Ziemupes parks Pāvilostas novadā, Muižas parks Preiļos, Krotas parks Priekules novada Bunkas pagastā, Saules parks Priekules, Raunas parks, Lūznavas muižas parks Rēzeknes novadā, Riebiņu muižas parks, Plocis (meža parks) Rojas novadā, Ropažu muižas parks, Endzeles muižas parks Rūjienas novadā, Daugavas muzeja Doles muižas parks Salaspils novadā, Saldus pilsētas Kalnsētas parks, Klusais parks Skrīveros, "Zaļā oāze" Strenčos, Talsu dendroloģiskais parks Tigulū kalnā, Stārķu parks Tērvetes novada Bukaišos, pasaku tēva Anša Lerha Puškaitis parks Džūkstē un Latvijas simtgades parks Slampē (Tukuma novadā), Vaiņodes parks, mežaparks "Lustiņdruva" Valkas novada Kārķu pagastā, Elku saliņa Valmierā, Varakļānu muižas parks, Nēķina parks Taurenē un Dzērbenes Pils parks (Vecpiebalgas novadā), Vecumnieku parks, Puzes Mežaparks Vents-

pils novadā, Viļakas Pilsētas parks, pilsētas centrālais skvērs Viļānos un Zilupes pilsētas parks.

Svētku gadā īstenoti **pieci reģionālie pasākumi**. Maijā Alūksnes novada Ērmaņu muižā *Meža dienu* dalībnieki kopā ar komponista Uģa Prauliņa ģimeni likuši pamatus dendroloģiskajam parkam. Jauni kociņi iestādīti Daugavpils novada Naujenes pagasta Juzefovas parkā, kur savu roku pielika arī Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas (LPIA) biedri, LPIA dibinātāji, bijušie asociācijas vadītāji un čehu kolēģi. Ludzas novada Gaismas dārzā, kur degradētas teritorijas vietā top jauns atpūtas un tradīciju parks, iestādīti dažādu sugu kociņi un vietējo iedzīvotāju dāvinātās peonijas. Ar jauniem stādījumiem papildināta Pagastu ozolu birzs Ogres novada Madlienā.

Savukārt LPS kolektīvs simtgadei veltītā autorallijā, veicot maršrutu Rīga–Liepāja, piestāja **Grobiņā**, kur **pilsdrupu parkā** iestādīja rododendrus.

LPS vadītais piejūras apsaimniekošanas projekts

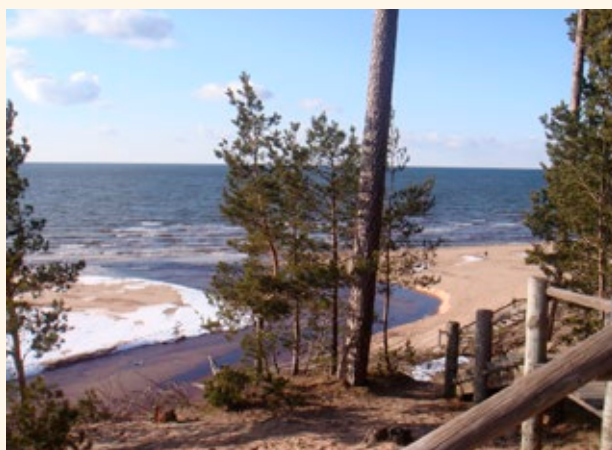

Foto: Sniedze Sproģe

Projektu "**Piekrastes apsaimniekošanas praktisko aktivitāšu īstenošana**", kas tika realizēts Latvijas Vides aizsardzības fonda (LVAf) valsts budžeta apakšprogrammā "Vides aizsardzības projekti", vadīja LPS kā projekta vadošais partneris ciešā sadarbībā ar projekta faktiskajiem īstenotājiem – visām Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes pašvaldībām vai to institūcijām. Ar projekta palīdzību vasaras sezonā uzlabota piekrastes vide un nodrošināti apstākļi kvalitatīvai atpūtai, pieaugusi cilvēku apmierinātība ar pludmales pieejamību, labiekārtojumu un sanitāro nodrošinājumu, piekrastes kāpās samazināta antropogēnā slodze

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

un veicināta bioloģiskās daudzveidības saglabāšanās. Daudzu novadu pludmales pastiprināti kopotas, regulāri savākti tur atstātie sadzīves un no jūras izskalotie atkritumi un mirušie dzīvnieki, galvenokārt roņi (piemēram, Jūrmalā, Engures, Rucavas, Pāvilostas, Ventspils un Salacgrīvas novadā). Pludmales arī irdinātas, un tajās pļautas niedres. Grobiņas novadā izveidoti jauni krasta kāpas aizsargstādījumi krasta erozijas un antropogēnās slodzes mazināšanai. Lai atpūtnieki būtu labāk informēti un vieglāk orientētos vidē, projekta gaitā Carnikavas, Nīcas un Pāvilostas novada pludmalēs uzstādīti jauni informatīvie stendi, informatīvās un norādes zīmes.

Pateicoties projekta atbalstam, visā piekrastes garumā būtiski atjaunots, uzlabots un papildināts pludmales labiekārtojums un nodrošināta labāka pieejamība: atjaunotas un ierīkotas jaunas gājēju laipas un soli, izvietoti atkritumu konteineri un urnas, uzstādītas jaunas pārgērbšanās kabīnes un āra dušas, sakārtotas pārvietojamo sanitāro mezglu novietnes, uzstādīti velostatīvi un veikti citi mazāki un lielāki labiekārtošanas darbi.

Aktualitātes – cīņa pret normatīvismu un vienotas izpratnes veidošana ar kontrolējošām iestādēm

Izmantojot vietnē www.likumi.lv pieejamo informāciju, LPS vecākais padomnieks **Māris Pūķis** pērn apkopojis datus par spēkā esošajiem starptautiskajiem līgumiem (1690), Saeimas likumiem (1579), Ministru kabineta noteikumiem (9546) un pašvaldību saistošajiem noteikumiem (apmēram 6000). Tas ļauj secināt: lai iepazītos ar visiem normatīvajiem dokumentiem, pašvaldības deputātam nepieciešami 316 gadi! LPS aktīvi iesaistās pārregulējuma mazināšanā, cieši sadarbojoties ar valsts likumdevēju un lēmējvaru, kā arī ņemot vērā pārregulējuma apkarošanas pieredzi OECD valstīs un Eiropas Savienībā.

Normatīvisma likvidēšanai bija veltīts arī LPS gada lielākais forums – kongress. **2018. gada 11. maijā** Daugavpilī LPS 29. kongresā tika pieņemta **normatīvisma mazināšanas ceļa karte**, aicinot Valsts prezidentu un politiskās partijas pārskatīt likumu, Ministru kabineta noteikumu un citu normatīvo aktu skaitu un nepieciešamību, lai mazinātu valstī normatīvismu.

Tāpat vienisprātis par normatīvisma mazināšanas nepieciešamību valstī bija tikšanās dalībnieki **6. jūlijā**, kad LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** un ģenerālsekretāre **Mudīte Priede** tikās ar Latvijas Tirdzniecī-

bas un rūpniecības kameras (LTRK) Padomes priekšsēdētāju **Aigaru Rostovski** un Valdes priekšsēdētāju **Jāni Endziņu**.

LPS gan pagājušogad, gan šogad centusies sadarboties un panākt vienotu izpratni ar kontrolējošām iestādēm. To pārstāvji aicināti gan uz LPS Valdi, komiteju sēdēm un Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociāciju (LPIA), gan tikšanos ar visu pašvaldību vadītājiem.

2018. gada 23. augustā notika LPS priekšsēža **Ginta Kaminska** un **Valsts kontroles (VK)** pārstāvju tikšanās, kurā tika apspriests VK konstatētais pašvaldību revīzijās un pašvaldību deputātu atalgojuma noteikšanas kārtība.

7. septembrī izpilddirektoru auditorijā LPIA ikmēneša sanāksmē Kokneses novadā uzstājās Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) Stratēģiskās analīzes un politikas plānošanas nodaļas galvenā speciāliste **Inta Nolle**, kura raksturoja interešu konfliktu pārkāpumus un pašvaldību iekšējo kontroli, īpaši uzsverot korupcijas risku novēršanas nozīmi, un zvērinātā revidente **Bīruta Novika**, kura dalījās pieredzē par aktuālo pašvaldību gada pārskatu finanšu revīzijās, minot būtiskākos riskus.

KNAB un **Valsts valodas centra** pārstāvji bija uzaicināti uz LPS Valdes sēdi **2. oktobrī**, lai diskutētu par vairāku pašvaldību deputātu un izpilddirektoru saukšanu pie administratīvās atbildības: tas noticis gadījumos, kad pašvaldību deputāti apstiprinājuši budžetu, paredzot līdzekļus pašvaldību informatīvo izdevumu tulkošanai un izdošanai arī krievu valodā, un par to KNAB uzlicis administratīvos sodus vairāku Latgales pašvaldību amatpersonām. Puses vienojās, ka ir vajadzīga vienota pieeja tiesību normu piemērošanā un jāturpina diskusijas, lai rastu atbildes uz dažādi interpretētajām normām.

5. oktobrī Latvijas pašvaldību izpilddirektoru kārtējā sanāksmē Līgatnes novadā klātesošajiem bija iespēja iepazīties ar Valsts kontroles revīziju rezultātā tapušajiem materiāliem, kurus cēla priekšā VK Padomes loceklis **Piektā revīzijas departamenta direktors Edgars Korčagins**.

14. novembrī LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** tikās ar **Konkurences padomes** priekšsēdētāju **Skaidrīti Ābramu**, lai pārrunātu konkurences neitralitātes principa noteikšanu pašvaldību kapitālsabiedrību darbībā un pašvaldību lomu uzņēmējdarbības atbalstīšanā vietējā mērogā, apspriestu problēmas, kas izriet no

aizliegtu vienošanos slēgšanas un rada zaudējumus arī pašvaldību budžetiem, un nospraustu turpmākās sadarbības virzienus.

2019. gada 23. janvārī LPS Tautsaimniecības komitejas un Izglītības un kultūras komitejas apvienotajā sēdē tika diskutēts par Valsts kontroles aizvadītajā gadā 12 pašvaldībās veikto revīziju “Vai pašvaldību rīcība ar finanšu līdzekļiem, nodrošinot skolēnu pārvadājumus, ir likumīga un lietderīga?”. VK Padomes loceklis Piektnā revīzijas departamenta direktors **Edgars Korčagins** atgādināja revīzijā izdarītos galvenos secinājumus un iespējamās risinājumus. Pašvaldību vadītāji un speciālisti atzinīgi novērtēja VK centienus ne tikai kritizēt, bet arī piedāvāt risinājumus situācijas sakārtošanai, tomēr norādīja, ka jebkurā jautājumā, kas skar bērnus, galvenais ir viņu drošība, nevis vienkārši aprēķini un skaitļi.

Par efektīvāku sadarbību ar kontrolējošajām un uzraugošajām iestādēm plaši tika diskutēts LPS Domes sēdē **24. janvārī**, un pašvaldību vadītāji uzklauzīja gan Valsts kontroles padomes loekli **Edgaru Korčaginu**, gan KNAB vadītāju **Jēkabu Straumi**.

25. janvārī LPS organizēja sanāksmi, kurā pārrunāja iespējamo risinājumu strīdus situācijai saistībā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 5. panta otrās daļas piemērošanu mēnešalgas noteikšanā pašvaldības domes deputātiem, kuri neieņem algotu amatu domē. Uz sanāksmi tika uzaicināti VK, KNAB, Saeimas Juridiskā biroja, Valsts kancelejas, VARAM un Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas pārstāvji.

6. februārī LPS Valdes sēdē tika spriests par Interesu konflikta novēršanas likumā noteikto ierobežojumu iespējamo sašaurināšanu un piemērošanas procedūru vienkāršošanu, un Valde nolēma aicināt KNAB izvērtēt iespējas samazināt aizliedzošo normu apjomu kā korupcijas riska samazināšanas līdzekli.

13. februārī Preiļos notika LPS un Latgales plānošanas reģiona organizētais diskusiju seminārs “Mīti un patiesība par publisku personu radītiem konkurences kropļojumiem tūrisma un viesmīlības jomā”, kurā viedokli par publiskā un privātā sektora konkurences problēmām pauda Lauku tūrisma asociācijas “Lauku ceļotājs” prezidente **Asnāte Ziemeļe** un uzraugošo institūciju pārstāvji – Konkurences padomes priekšsēdētāja **Skaidrīte Ābrama** un Valsts kontroles padomes loceklis Piektnā revīzijas departamenta direktors **Edgars Korčagins**. LPS šajā seminārā pārstāvēja vecākais padomnieks **Māris Pūķis**, kurš analizēja publiskā

un privātā sektora mijiedarbību, to skatot caur tiesību aktu prizmu, un LPS padomniece uzņēmējdarbības jautājumos **Andra Feldmane**, kura referēja par drošību un ekonomisko aspektu un tā ietekmi uz Latgales reģionu kā Eiropas Savienības ārējo robežu.

Pievienošanās Eiropas RK Kohēzijas aliansei

8. februārī LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** Briselē parakstīja deklarāciju par pievienošanos Kohēzijas aliansei, ko 2017. gadā izveidoja vadošās Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību asociācijas ar mērķi aizstāvēt pašvaldību intereses un strādāt kopā, lai ES budžets pēc 2020. gada nodrošinātu tādu kohēzijas politiku, kas būtu pieejama arī mazāk attīstītiem ES reģioniem, paredzot tam resursus dotāciju vai citu finanšu instrumentu veidā vienas trešdaļas apmērā no nākamā perioda ES budžeta.

Kohēzijas politika tika apspriesta gan LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejā, gan Domes sēdē 1. novembrī. Pēc Eiropas Komisijas informācijas par kohēzijas politikas nacionālajiem piešķirumiem un atbalsta intensitāti, Latvijai paredzētais finansējums ir par 13% mazāks nekā iepriekš un sadalē nav ņemts vērā depopulācijas kritērijs, kas mūsu valstij ir ļoti svarīgs. Mazāk attīstītos reģionus, tajā skaitā Latviju, gaida būtisks samazinājums arī līdzfinansējuma likmēm – 70% (iepriekšējo periodu 85% vietā). Mūsu valsts nevar atbalstīt 65% ERAF un Kohēzijas fonda ieguldījumu koncentrēšanu tikai divās prioritātēs (*vieda Eiropa un zaļa un no oglekļa brīva Eiropa*), kā arī pilsētvides un teritoriālās attīstības prioritātē būtu jāpaplašina atbalstāmo darbību loks, ļaujot katrai dalībvalstij tās noteikt pašai. LPS uzskata, ka valstij visdrīzākajā laikā jānosaka sava politika un kompensācijas mehānisms fondu apguvei gan tām teritorijām, kur notiek depopulācija, gan tām, kur ir straujš iedzīvotāju pieaugums, jāizvērtē ekonomiskās problēmas un jārada ātri reaģējošs mehānisms to novēršanai.

LPS un MK 2019. gada vienošanās un domstarpību protokols

2019. gada 6. martā Ministru prezidents **Arturs Krišjānis Kariņš** un LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** svinīgi parakstīja Latvijas Pašvaldību savienības un Ministru kabineta 2019. gada vienošanās un domstarpību protokolu, kas ir obligāts priekšnoteikums, lai varētu Saeimā iesniegt gada budžeta projektu.

Šāgada protokols prasījis daudz diskusiju un viedokļu apmaiņu, tomēr dažas domstarpības tajā palikušas. 2019. gada vienošanās un domstarpību protokolā palikuši vairāki pašvaldībām būtiski jautājumi, par kuriem nav panākta vienošanās, tomēr par svarīgākajiem – nodokļu ieņēmumiem un aizdevumiem – vienošanās rasta. Domstarpību sadaļā palikuši jautājumi par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, kas attiecas uz likumā noteikto valsts kompensācijas daļu denacionalizēto dzīvojamo māju īrniekiem, un nepieciešamo valsts atbalsta programmu pašvaldību kapitālsabiedrībām jaunu īres māju būvniecībai. MK un LPS vienošanās un domstarpību protokols pieejams [šeit](#).

Sarunas ar ministrijām

Pirms LPS un MK protokola izskatīšanas un parakstīšanas ik gadu notiek LPS sarunas ar ministrijām, lai pārrunu ceļā risinātu nozaru jautājumus un uz noslēdzošajām sarunām ar Finanšu ministriju varētu doties ar daudziem rastajiem kompromisiem un pēc iespējas mazāk domstarpībām.

Pagājušogad pēc LPS kongresa sarunas maijā notika ar **Satiksmes, Finanšu un Ekonomikas ministriju**. Vasarā norisinājās LPS sarunas ar **Vides aizsardzības un reģionālās attīstības (VARAM), Iekšlietu un Izglītības un zinātnes ministriju**. Rudenī Pašvaldību savienībai notika sarunas ar **Finanšu un Kultūras ministriju**, kā arī tika parakstīts LPS un Izglītības un zinātnes ministrijas vienošanās un domstarpību protokols.

14. maijā Latvijas Pašvaldību savienībā notika LPS un Satiksmes ministrijas gadskārtējās sarunas, ko vadīja LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** un satiksmes ministrs **Uldis Augulis**. Sarunu dalībnieki izskatīja jautājumus, kas saistīti ar autoceļu finansēšanu un pārvaldīšanu, kā arī sabiedriskā transporta pakalpojumiem.

28. maijā notika LPS un Finanšu ministrijas (FM) ikgadējo sarunu pirmā tikšanās, ko vadīja finanšu ministre **Dana Reizniece-Ozola** un LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**. Sarunās FM speciālisti iepazīstināja ar Latvijas tautsaimniecības attīstību un izaugsmes prognozēm 2018.–2021. gadā, pašvaldību budžetā ieskaitāmo nodokļu ieņēmumu prognozēm un speciālās

dotācijas apmēru, iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) prognozi 2018. gadam, iespējamām izmaiņām pašvaldību budžetos ieskaitāmo nodokļu (IIN, nekustamā īpašuma nodoklis) politikā 2019. gadā un vidējā termiņā un pašvaldību aizņemšanās un ilgtermiņa saistību uzņemšanās iespējām.

30. maijā uz LPS sarunām ar Ekonomikas ministriju tika aicināti arī būvvalžu pārstāvji. Sarunās tika apspriestas trīs galvenās tēmas: būvniecības nozarē – grozījumi Būvniecības likumā un būvniecības ierosinātāja atbildības robežas, un Būvniecības informācijas sistēmas (BIS) ieviešana un problemātika; mājokļu politikas jomā – likumprojekts “Dzīvojamo telpu īres likums”, publiskā sektora īres dzīvokļu pieejamība un valsts atbalsta politikas instrumenti; enerģētikā un energoefektivitātē – OIK finansēšanas modeļa izmaiņas un to ietekme uz atsevišķām elektroenerģijas patērētāju grupām, darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa 4.2.1.1. pasākums “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās”, iespējamās izmaiņas pašvaldību līdzdalībā aizsargājamo lietotāju atbalsta sistēmas nodrošināšanā un šīs sistēmas paplašināšanā arī uz dabasgāzes lietotājiem. Sarunas vadīja LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** un ekonomikas ministrs **Arvils Ašeradens**.

19. jūnijā ikgadējās VARAM un LPS sarunas vadīja ministrs **Kaspars Gerhards** un LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**. Sarunās bija iekļauti 12 jautājumi: sadzīves atkritumu apsaimniekošana (dalītā atkritumu

vākšana), dabas resursu nodokļa ieņēmumu sadales principi, jautājumi saistībā ar uzņēmējdarbību un uzņēmējdarbības ekosistēmu un turpmāk nepieciešamajiem atbalsta stimuliem, jaunais Eiropas Savienības plānošanas periods, katastrofu pārvaldības koordinēšana pašvaldību un valsts līmenī, reģionālās politikas pamatnostādņu izstrāde, ERAF informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) 2. kārtas projektu aktivitātes, valsts un pašvaldību procesu un informācijas sistēmu integrācijas arhitektūra un vieta valsts vienotajā IKT arhitektūrā, valsts informācijas sistēmu datu pieejamība pašvaldībām, publisko pakalpojumu sistēmas modernizācijas ietekme uz pašvaldībām, attīstības budžeta pieprasījuma veidošana nacionālās nozīmes valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru izveidei un darbības nodrošināšanai 2019. gadā un arī turpmāk un pašvaldību un VARAM atbildība un tās pārdale publisko ezeru un upju apsaimniekošanā pēc to apsaimniekošanas plānu izstrādes.

27. jūnijā LPS un Iekšlietu ministrijas ikgadējās sarunas vadīja iekšlietu ministrs **Rihards Kozlovskis** ar saviem palīgiem. LPS galvenie runasvīri bija Tautsaimniecības komitejas priekšsēdētāja vietnieks Jelgavas domes priekšsēdētāja vietnieks tautsaimniecības programmā **Jurijs Strods** un LPS padomnieks **Aino Salmiņš**, un viņus aktīvi atbalstīja arī citi sarunu dalībnieki. Sarunās tika diskutēts par Valsts civilās aizsardzības plānu un pašvaldību civilās aizsardzības plāniem, par pašvaldību tiesībām izsludināt īpašu tiesisko režīmu krīzes situācijās un par pašvaldības civilās aizsardzības komisijas izveidošanas kārtību, kompetenci un darba organizāciju.

LPS un Izglītības un zinātnes ministrijas ikgadējās sarunās, kas notika **9. augustā** un ko vadīja izglītības un zinātnes ministrs **Kārlis Šadurskis** un LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**, tika novērtēta Ministru

kabineta un LPS 2017. gada vienošanās un domstarpību protokola izpilde un apspriesti trīs nozīmīgi un aktuāli jautājumi: atlaišanas pabalsta apmērs pedagogiem internātskolu likvidēšanas un reorganizēšanas gadījumā, minimālais pieļaujamais izglītojamo skaits vidusskolas klasēs un profesionālās izglītības iestāžu programmu finansējuma modeļa projekts.

20. septembrī norisinājās LPS un Finanšu ministrijas sarunu otrā kārtā. Šajā reizē turpinājās darbs pie ikgadējā Ministru kabineta un LPS vienošanās un domstarpību protokola projekta un notika diskusijas par jautājumiem, kas ir ministrijas kompetencē: pašvaldību aizņēmumi, galvojumi un ilgtermiņa saistības 2019. gadā un vidējā termiņā; elektroniskie rēķini publiskā iepirkuma procedūrās; risinājuma nepieciešamība saistībā ar bezīpašnieka mantas juridiskā statusa sakārtošanu; ES fondu nākamā plānošanas perioda iespējamais finansējuma apjoms Latvijai un prognozes par galalēmumu pieņemšanas grafiku ES līmenī. Sarunas vadīja finanšu ministre **Dana Reizniece-Ozola** un LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**.

1. oktobrī Latvijas Pašvaldību savienībā LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** un izglītības un zinātnes ministrs **Kārlis Šadurskis** parakstīja LPS un Izglītības un zinātnes ministrijas vienošanās un domstarpību protokolu, kas ir viena no nodaļām LPS un Ministru kabineta ikgadējā vienošanās un domstarpību protokolā.

4. oktobrī norisinājās ikgadējās sarunas ar Kultūras ministriju, ko vadīja LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** un kultūras ministre **Dace Melbārde**. Sarunu ievadā

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

ministre pateicās visām Latvijas pašvaldībām par lielo un nesavtīgo ieguldījumu XXVI Vispārējo latviešu dziesmu un XVI deju svētku sagatavošanā, bet pēcāk tika izvērtēti gan svētku veiksmes stāsti, kas aizgūstami, organizējot nākamās dziesmu un deju svētkus, gan arī apspriestas lielākas un mazākas nianšes, kas jāuzlabo un jāpildinveido turpmākajā darbā. Sarunu dalībnieki apsprieda arī Kultūras centru likumprojektu, grozījumus Muzeju likumā un plānotos Latvijas valsts simtgades pasākumus, tajā skaitā projektu "Latvijas skolas soma".

2019. gadā Pašvaldību savienībai notikušas noslēdzošās sarunas ar **Finanšu ministriju** un, ievadot jauno darba cēlienu – sarunas ar **Veselības** un **Labklājības ministriju**.

6. februārī LPS un Finanšu ministrijas sarunu pirmajā kārtā tika pārrunāti Pašvaldību savienības un Ministru kabineta 2019. gada vienošanās un domstarpību protokola projektā iekļautie jautājumi, kā arī pašvaldību aizņemšanās un ilgtermiņa saistību uzsākšanās iespējas, mērķdotācijas apjoms pašvaldību autoceļiem un ielām, jaunu īres māju būvniecības finansēšanas nosacījumi, visas valstij piekritīgās mantas uzskaitē u.c.

21. februārī Latvijas Pašvaldību savienības un Finanšu ministrijas noslēdzošajās sarunās, ko vadīja finanšu ministrs **Jānis Reirs** un LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**, turpināja skatīt LPS un Ministru kabineta 2019. gada vienošanās un domstarpību protokola projektā iekļautos jautājumus. Par vairākiem tika panākta vienošanās, tomēr domstarpības palika divos pašvaldībām būtiskos jautājumos – par nodokļu ieņēmumiem pašvaldību budžetā un aizņemšanās iespējām šogad. MK un LPS 2019. gada protokola projekta izskatīšana tika turpināta LPS Domes sēdē 5. martā.

24. aprīlī LPS uzsāka ikgadējo sarunu ciklu ar ministrijām, ko ievadīja sarunas ar Veselības ministriju. Šo

tikšanos vadīja veselības ministre **Ilze Viņķele** un LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**. LPS un pašvaldību pārstāvji uzklusēja ministrijas speciālistus, kuri iepazīstināja ar aktualitātēm veselības aprūpes organizēšanā un finansēšanā, akcentējot slimnīcu dalījumu līmeņos un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu slimnīcu sadarbības teritorijās, kā arī iepazīnās ar plānoto primārās veselības aprūpes pieejamības uzlabošanā, speciālistu nodrošinājumā veselības nozarē, situāciju zāļu pieejamības un farmaceitiskās aprūpes nodrošināšanā mazapdzīvotās vietās, izstrādātajām rekomendācijām veselīgai skolu videi un aicinājumu visām pilsētām un novadiem pievienoties Veselīgo pašvaldību tīklam.

15. maijā norisinājās Pašvaldību savienības ikgadējās sarunas ar Labklājības ministriju, ko vadīja labklājības ministre **Ramona Petraviča** un LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**. Sarunās tika izskatīti šādi jautājumi: garantētā minimālā ienākuma līmenis un minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanas plāna aktualitātes; bāriņtiesu un sociālā dienesta sadarbība bez vecāku gādības palikušu bērnu tiesību un interešu nodrošināšanā; naudas summas apmērs personiskiem izdevumiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem 2020. gadā; asistenta pakalpojuma pilnveidošana; deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai nepieciešamā finansējuma palielināšanas iespējas un risinājumi.

LPS Domes sēdes

Aizvadītajā laikā starp LPS 29. kongresu 2018. gada 11. maijā un LPS 30. kongresu 2019. gada 17. maijā notikušas **divas Domes sēdes**.

2018. gada 1. novembrī LPS Domes sēdē piedalījās trīs ministri – finanšu ministre **Dana Reizniece-Ozola**, ārlietu ministrs **Edgars Rinkēvičs** un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **Kaspars Gerhards** un tika apspriests ES daudzgadu budžets 2021.–2027. gadam un to pavadošie likumdošanas aktu projekti

(t.sk. kohēzijas politikas likumdošanas aktu projekti, Reģionālās attīstības fonda regula u.c.), kā arī Latvijas pozīcijas, sarunu procedūra, lēmumu pieņemšanas norise un progress mūsu valsts nacionālo pozīciju pārstāvēšanā. Latvijas Pašvaldību savienība kategoriski nepiekrīt Eiropas Komisijas piedāvātajam kohēzijas politikai atvēlētā finansējuma samazinājumam. LPS Dome arī apstiprināja priekšlikumus nākamās valdības deklarācijai un atbalstīja Kurzemes un Vidzemes plānošanas reģionu ierosinājumus plānošanas reģionu stiprināšanai.

2019. gada 5. martā Latvijas Pašvaldību savienības Domes sēdē tika apstiprināts LPS 2018. gada ieņēmumu un izdevumu tīmes fakts un 2019. gada ieņēmumu un izdevumu tāme, LPS 30. kongresa norises vieta un izmaiņas LPS Valdes sastāvā. Janīnas Jalinskas vietā LPS Valdē turpmāk strādās Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs **Monvids Švarcs**, bet Riharda Eigima vietā LPS Valdē darbosies Valmieras pilsētas domes priekšsēdētājs **Jānis Baiks**.

Domes sēdes otrajā daļā pievienojās arī Ministru prezidents **Arturs Krišjānis Kariņš** un finanšu ministrs **Jānis Reirs**, lai diskutētu par LPS un MK 2019. gada vienošanās un domstarpību protokola projektu. Uz Domes sēdi protokolā bija palikušas vairākas nevienošanās jeb domstarpības – nodokļu ieņēmumu daļā (nodokļu ieņēmumu un speciālās dotācijas 19,6% vietā valdības piedāvājums bija 1,47 miljardi eiro, kas veido 19,4%) un aizņēmumu sadaļā (paredzot aizņēmuma saņemšanai 25% pašvaldības budžeta līdzfinansējumu, arī izglītības objektu būvniecībai vai remontam). Pēc spraigām diskusijām puses nonāca pie kompromisa, ka bez pašvaldības līdzfinansējuma 2019. gadā varēs īstenot izglītības iestāžu investīciju projektus, ja ir valsts vai pašvaldības institūcijas atzinums par izglītības iestādes ēkas neatbilstību

Būvniecības likuma 9. pantā noteiktajām būtiskajām prasībām, savukārt aizņēmumiem izglītības iestāžu investīciju projektiem, ja IZM un VARAM sniegsi pozitīvu atzinumu Finanšu ministrijai par attiecīgā projekta nepieciešamību izglītības pakalpojuma nodrošināšanai un ieguldījumu ilgtspēju izglītības funkciju nodrošināšanai, paredzēts pašvaldības līdzfinansējums 10% apmērā.

Novadu diena Gulbenē

12. aprīlī Gulbenes Kultūras centrā kuplā skaitā pulcējās Novadu dienas dalībnieki, lai apspriestu **administratīvi teritoriālās reformas (ATR) kritērijus un pašvaldību funkcijas**.

Ar ziņojumiem uzstājās Pārresoru koordinācijas centra vadītāja vietnieks **Vladislavs Vesperis**, Agrolesursu un ekonomikas institūta Lauksaimniecības attīstības un ekonomisko attiecību daļas Ekonomikas nodaļas vadošais pētnieks Dr. oec. **Andris Miglavs**, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **Juris Pūce**, Dr. oec. Latvijas Universitātes asociētais profesors LPS vecākais padomnieks **Māris Pūķis** un Mālpils novada domes deputāts Eiropas Reģionu komitejas Latvijas delegācijas loceklis **Aleksandrs Lielmežs**.

Novadu dienas paneldiskusijā, ko vadīja Latvijas Novadu apvienības priekšsēdētājs **Gints Kukainis**, piedalījās LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**, Saeimas deputāts Latvijas Lielo pilsētu asociācijas izpilddirektors **Viktors Valainis**, Saeimas deputāte **Inese Ikstena**, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **Juris Pūce**, Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētājs **Raivis Ragainis**, Kuldīgas novada domes priekšsēdētāja **Inga Bērziņa**, Ķekavas novada domes priekšsēdētāja **Viktorija Baire**, Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs **Dagnis Straubergs**, Baltnavas novada domes priekšsēdētāja **Sarmīte Tabore**, Mālpils novada domes deputāts **Aleksandrs Lielmežs** un pētnieks **Andris Miglavs**.

Pašvaldību vadītāji reformai saredz vairākus negatīvus aspektus, kas var veicināt jaunu depopulācijas vilni, varas attālināšanos no iedzīvotājiem, neskaidru reģionālo politiku, turklāt valstī šobrīd notiek vai ir plānotas vairākas reformas, kas nav saskaņotas ne savstarpēji, ne arī ar ATR. Ministrs Juris Pūce klātesošajiem solīja, ka reformas sakarā apmeklēs katru pašvaldību.

LPS Valdes sēdes

Pašvaldību savienības darbu Domes starplaikos vada LPS Valde.

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

Latvijas Pašvaldību savienības Valdes sastāvs:

Gints Kaminskis, Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis, LPS Finanšu un ekonomikas komitejas priekšsēdētājs;

Gints Kukainis, LPS priekšsēža vietnieks no novadiem, Smiltenes novada domes priekšsēdētājs;

Andris Rāviņš, LPS priekšsēža vietnieks no pilsētām, Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs;

Dainis Turlais, Rīgas pilsētas domes deputāts;

Vents Armands Krauklis, Reģionālo attīstības centru apvienības pārstāvis, Valkas novada domes priekšsēdētājs;

Māris Sprindžuks, Pierīgas pašvaldību apvienības pārstāvis; Ādažu novada domes priekšsēdētājs;

Guntis Gladkins, LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas priekšsēdētājs, Rūjienas novada domes priekšsēdētājs;

Ligita Gintere, LPS Izglītības un kultūras komitejas priekšsēdētāja, Jaunpils novada domes priekšsēdētāja;

Aivars Okmanis, LPS Tehnisko problēmu komitejas priekšsēdētājs, Rundāles novada domes priekšsēdētājs;

Guntis Libeks, LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs, Jaunjelgavas novada domes priekšsēdētājs;

Uldis Kristapsons, Pāvilostas novada domes priekšsēdētājs;

Aivars Mucenieks, Ventpils novada domes priekšsēdētājs;

Aigars Pušpurs, Balvu novada domes priekšsēdētājs;

Monvīds Švarcs, Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs;

Juris Dombrovskis, Ciblas novada domes priekšsēdētājs;

Gatis Truksnis, Jūrmalas pilsētas domes priekšsēdētājs;

Jānis Baiks, Valmieras pilsētas domes priekšsēdētājs.

No LPS 29. kongresa 2018. gada 11. maijā līdz 30. kongresam 2019. gada 17. maijā notikušas **15 LPS Valdes sēdes**: 5. jūnijā, 7. augustā, 4. un 20. septembrī, 2. oktobrī, 1. novembrī, 4. decembrī, 8. un 15. janvārī, 6., 21. un 26. februārī, 5. martā, 10. un 30. aprīlī, un vēl viena Valdes sēde būs pirms kongresa 16. maijā. Viena Valdes sēde rīkota ārpus Rīgas – 7. augustā Jūrmalā.

5. jūnijā LPS Valdes sēdē padomnieki **Lāsma Ūbele**, **Aino Salmiņš** un **Ivita Peipiņa** informēja par sarunu rezultātiem ar ministrijām, uzsverot būtiskākos jautājumus, kuros panākta vienošanās, kā arī tos, pie kuriem darbs tiks turpināts. Ar izglītības satura reformas aktualitātēm iepazīstināja LPS padomniece izglītības un kultūras jautājumos **Ināra Dundure**. Savukārt LPS padomniece juridiskajos jautājumos **Kristīne Kinča** Valdes locekļiem cēla priekšā informatīvo ziņojumu par oficiālās publikācijas un tiesiskās informācijas nodrošināšanas funkcijas izpildi, ko Valde nolēma nesaskaņot.

LPS Valdes ikmēneša sēde **7. augustā** notika izbraukumā – Dzintaru koncertzālē Jūrmalā. Valdes locekļi uz klausīja LPS padomnieci juridiskajos jautājumos **Kristīni Kinču**, kura informēja par grozījumiem likumā “Par pašvaldībām”, un LPS Komunikācijas nodaļas vadītāju, padomnieci sabiedrisko attiecību jautājumos **Janu Bunku**, kura iepazīstināja ar izmaiņām likumā “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem” un pašvaldību saistošo noteikumu publicēšanas kārtību. Sēdes otrajā daļā klātesošie tika iepazīstināti ar Jūrmalas pilsētu skaitļos un faktos, ko analizēja Jūrmalas domes priekšsēdētājs **Gatis Truksnis**, un pieredzi veselīga dzīvesveida ieviešanā un dažādu aktivitāšu organizēšanā gan saviem iedzīvotājiem, gan viesiem, ar ko dalījās Jūrmalas pilsētas Labklājības pārvaldes vadītāja **Laima Grobiņa**.

4. septembrī LPS Valdes sēdes darba kārtībā bija iekļauti divi jautājumi – reformas Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā (NMPD), par ko informēja NMPD direktore **Liene Cipule**, un Pārresoru koordinācijas centra (PKC) sagatavotais ziņojums “Par nepieciešamajiem uzlabojumiem starpnozaru sadarbībā un palīdzības sniegšanā bērniem un jauniešiem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem”, ar ko iepazīstināja PKC Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante **Sigita Sņikere** un PKC vadītāja vietniece, Attīstības plānošanas nodaļas vadītāja **Rudīte Osvalde**. PKC piedāvā izveidot desmit pedagoģiski psiholoģiskā atbalsta centrus visā valsts teritorijā – divus centrus Rīgā un pa vienam katrā lielajā pilsētā. Plānots, ka šie centri pārņems funkcijas, ko pilda pedagoģiski medicīniskās komisijas pašvaldībās, nodrošinās atbalstu ģimenēm u.c.

20. septembrī Valde sanāca, lai pārrunātu LPS pozīciju par Finanšu ministrijas kompetencē esošiem jautājumiem, kas iekļauti Pašvaldību savienības un Ministru kabineta vienošanās un domstarpību protokola projektā.

2. oktobrī LPS Valdes sēdē piedalījās **Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) un Valsts valodas centra pārstāvji**, ar kuriem pašvaldību vadītāji diskutēja par pašvaldību informatīvo izdevumu tulkošanu un izdošanu arī krievu valodā. Noslēgumā puses vienojās, ka ir vajadzīga vienota pieeja tiesību normu piemērošanā un jāturpina diskusijas, lai rastu atbildes uz dažādi interpretējamām normām.

1. novembrī pirms LPS Domes sēdes kārtējā ikmēneša sanāsmē Valdes locekļi apsprieda priekšlikumus nākamās valdības deklarācijai, ko dažas stundas vēlāk Dome atbalstīja. Vēl LPS padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos **Lāsma Ūbele** informēja par priekšlikumiem izmaiņām azartspēļu pieejamības un tās ierobežojumu regulējumā un par papildu ierobežojumiem pašvaldību aizņēmumiem 2018. gada 4. ceturksnī, kā arī iepazīstināja ar Finanšu ministrijas sniegto informāciju saistībā ar 2019. gada valsts budžetu.

4. decembrī LPS Valde tikās ar **Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) Valdes pārstāvjiem**, lai pārrunātu abu pušu sadarbību. Tika apspriesti arī jautājumi par koplīgumu veidošanu un ģenerālvienošanās slēgšanu ar pašvaldībām, pašvaldībām piešķirtās mērķdotācijas izlietojumu, atalgojumu pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem, darba turpināšanu pie pedagogu darba algu paaugstināšanas, plānotajiem darbiem 2018./2019. mācību gadā, kā arī augstākās izglītības un zinātnes bāzes finansējumu u.c. LPS padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos **Lāsma Ūbele** informēja Valdi par 2019. gada valsts budžeta izstrādi.

2019. gada pirmo Latvijas Pašvaldību savienības Valdes sēdi **8. janvārī** ievadīja Finanšu ministrijas ES fondu stratēģijas departamenta direktors **Edgars Šadris**, kurš raksturoja informatīvo ziņojumu par valsts budžeta dotāciju pieejamību pašvaldību īstenotajos ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektos, kā arī plānotos grozījumus Ministru kabineta noteikumos nr. 42 "Noteikumi par kritērijiem un kārtību valsts

budžeta dotācijas piešķiršanai pašvaldībām Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas periodā līdzfinansēto projektu īstenošanai". LPS padomnieki iepazīstināja Valdes locekļus ar LPS tikliņu darbību aizvadītajā gadā, un Valde nolēma tos atbalstīt arī šogad. Vēl Valde iepazīnās ar likumprojektu "Kultūras centru likums", par ko pastāstīja LPS padomniece izglītības un kultūras jautājumos **Ināra Dundure**.

15. janvārī Latvijas Pašvaldību savienībā notika LPS Valdes un Ministru prezidenta amata kandidāta **Artura Krišjāņa Kariņa** tikšanās. Jaunās valdības deklarāciju pašvaldību vadītāji novērtēja kā atkāpšanos no demokrātijas un iejaukšanos pašvaldību autonomajās funkcijās. LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** vērsa premjera amata kandidāta uzmanību arī uz medijos izskanējušo viedokli, ka jāpārskata daļa, ko pašvaldības saņem no kopējiem valsts ieņēmumiem. Sanāksmes noslēgumā LPS Valde vienojās izstrādāt ieteikumus jaunajai deklarācijai un nosūtīt tos Ministru prezidenta amata kandidātam A. K. Kariņam.

6. februārī LPS Valdes sēdes darba kārtībā bija Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada vienošanās un domstarpību protokols, par ko informēja LPS padomniece finanšu jautājumos **Lāsma Ūbele**. Valde vienojās, ka sarunās ar Finanšu ministriju jāpauž viedoklis, ka vidēja termiņa budžetā svarīgi ir ievērot pieņemto likumu un attiecībā uz nākamajiem gadiem neatkāpties no jau pieņemtās 19,6% pašvaldību nodokļu ieņēmumu proporcijas valsts konsolidētajā kopbudžetā, šo apņemšanos fiksēt arī LPS un Ministru kabineta 2019. gada protokolā.

21. februārī Valdes sēdē tika lemts par LPS Domes sasaukšanu 5. martā, par LPS 2018. gada ieņēmumu un izdevumu tāmi un 2019. gada ieņēmumu un izdevumu tāmes projekta apstiprināšanu un par sarunām ar Finanšu ministriju.

26. februārī notika Latvijas Pašvaldību savienības ārkārtas Valdes sēde, ko LPS priekšsēdis **Gints**

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

Kaminskis sasauc, lai formulētu kopīgo LPS pozīciju par nesaskaņotajiem jautājumiem Ministru kabineta un LPS 2019. gada vienošanās un domstarpību protokolā. LPS padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos **Lāsma Ūbele** atzīmēja, ka MK un LPS 2019. gada protokola projektā palikuši tikai daži jautājumi, kuros nav panākts saskaņojums, taču divi no tiem ir pašvaldībām ļoti svarīgi – nodokļu ieņēmumu sadaļa un pašvaldību iespējas saņemt aizņēmumus, īpaši izglītības projektiem. LPS Valde uzskata, ka izglītības projekti pašvaldībām ir būtiska prioritāte, tādēļ, lai gūtu priekšstatu par izglītības mērķim šogad nepieciešamo aizņēmumu kopsummu, Valdē tika nolemts apkopot pašvaldību datus par izglītības iestāžu projektiem, kuriem 2019. gadā iesākta būvniecība (projektēšana un/vai būvdarbi) un veikta iepirkuma procedūra vai tiek gatavota dokumentācija tās veikšanai un kuri nav ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības projekti, t.i., par projektiem, kurus pilnībā vai daļēji plānots realizēt šogad. Šie dati ļaus uzskatāmāk parādīt, kādas sekas radīsies, ja projektu nevarēs realizēt pašvaldību aizņēmumu politikas maiņas dēļ.

LPS Valdes ikmēneša sēdē **5. martā** tika lemts par LPS sapulces un 30. kongresa norises vietu, vienojoties, ka kongress notiks 17. maijā Rīgā, apstiprināja kongresa ieņēmumu un izdevumu tāmi un apsprieda Ministru kabineta un LPS 2019. gada vienošanās un domstarpību protokolu. LPS sagatavojusi iespējamo Pašvaldību savienības kompromisa piedāvājumu valdībai.

10. aprīlī visi Latvijas pašvaldību vadītāji tika aicināti uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, kur ministrs Juris Pūce cēla priekšā jauno administratīvi teritoriālā iedalījuma karti, kas paredz pašvaldību skaitu samazināt no 119 uz 35. Pēc pašvaldību reformas prezentācijas pasākuma LPS Valde pulcējās kārtējā ikmēneša sēdē, lai apspriestu gan šo ministrijas piedāvājumu, gan citus jautājumus. Valde apstiprināja 12. aprīļa Novadu dienas darba kārtību un diskutēja par LPS 30. kongresā izskatāmajām tēmām, kā arī atzina, ka lietderīgi būtu šobrīd tik aktuālo jautājumu par administratīvi teritoriālo reformu skatīt arī starptautiskā kontekstā.

30. aprīlī Valdes sēdē LPS padomniece veselības un sociālajos jautājumos **Ilze Rudzīte** ieskicēja Labklājības ministrijas pasūtītā pētījuma “Ilgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums (t. sk. izvērtējums par nevienlīdzību veselības aprūpē un nevienlīdzību mājokļa pieejamības jomā)” galvenos secinājumus, bet padomniece uzņēmējdarbības jautājumos **Andra Feldmane** informēja par Ekonomikas ministrijas izstrādāto likumprojektu “Grozījumi Tūrisma likumā”, kas ierobežo pašvaldību kompetenci tūrisma jomā. Plašas diskusijas Valdē bija arī par LPS rezolūcijām, kuras paredzēts apstiprināt LPS 30. kongresā.

LPS interneta vietnē pieejams plašs videokonferenču arhīvs

LATVIJAS
PAŠVALDĪBU
SAVIENĪBA TIEŠRAIDE

Latvijas Pašvaldību savienībā vai ik nedēļu notiek videotiešraides par visdažādākajām tēmām, kas aktuālas pašvaldībām, valsts pārvaldei, nevalstiskajām organizācijām, profesionālajām apvienībām un dažādu jomu speciālistiem. Videokonferenču ieraksti pēc tiešraides pieejami LPS interneta vietnē www.lps.lv, sadaļā *Tiešraides, videoarhīvs/ Videoarhīvs*.

No 2018. gada maija līdz 2019. gada maijam notikusi **81 tiešraide**:

- 14. maijā sarunas ar Satiksmes ministriju;
- 24. maijā videokonference par 3D modelēšanu un kultūras mantojumu;
- 28. maijā diskusija par tūrisma attīstības iespējām reģionos;
- 29. maijā videokonference par vides un informācijas pieejamības nodrošināšanu un sabiedrības iekļaušanu;
- 30. maijā videoseminārs par valsts un pašvaldību e-pakalpojumiem;
- 30. maijā Latvijas Teritoriālpānotāju asociācijas sanāksme;
- 31. maijā videoseminārs par informācijas drošības apmācībām un interaktīvo audioprotokolēšanu;
- 31. maijā videokonference par klimata pārmaiņām un ar tām saistīto obligāto pasākumu ietekmi uz Latvijas pašvaldībām;
- 5. jūnijā Novadu apvienības Valdes un LPS Uzņēmējdarbības tīkla apvienotā sēde;
- 6. jūnijā LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde;
- 6. jūnijā seminārs par Publisko iepirkumu likuma aktualitātēm;
- 7. jūnijā videokonference par ģenerālvienošanos būvniecībā, kas saistīta ar minimālās algas noteikšanu;
- 21. jūnijā LPS Izglītības un kultūras komitejas sēde;
- 11. jūlijā LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde;

- 25. jūlijā diskusija par aktualitātēm starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma piemērošanā iepirkumos;
- 2. augustā diskusija par pieejamo ES finansējumu pēc 2020. gada un VARAM uzsāktu pašvaldību anketēšanu ar mērķi iegūt informāciju par nepieciešamajām investīcijām pašvaldību uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūrā;
- 9. augustā videokonference par Latvijas simtgades zaļumballi 11. augustā;
- 15. augustā videokonference par pašvaldību piedalīšanos *Eiropas Mobilitātes nedēļā* no 16. līdz 22. septembrim;
- 16. augustā LPS Izglītības un kultūras komitejas sēde;
- 16. augustā videokonference par ārpusģimenes atbalsta centriem;
- 27. augustā videokonference par pedagogu darba samaksas jautājumiem un Valsts izglītības informācijas sistēmas funkcionalitātes uzlabojumiem;
- 28. augustā LPS Finanšu un ekonomikas komitejas sēde;
- 30. augustā videokonference par pasākumu "Lauki ienāk pilsētā" 8. septembrī Rīgā, 11. novembra krastmalā;
- 5. septembrī LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde;
- 5. septembrī LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde;
- 6. septembrī videokonference par finansiālu atbalstu remigrantu saimnieciskās darbības idejām;
- 25. septembrī LPS Finanšu un ekonomikas komitejas sēde;
- 28. septembrī Centrālās vēlēšanu komisijas video seminārs par 13. Saeimas vēlēšanu rīkošanu;
- 1. oktobrī videokonference par akciju "Latvijas skolas soma";
- 3. oktobrī LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde;
- 3. oktobrī LPS Sporta apakškomitejas sēde;
- 4. oktobrī Latvijas Asociācijas sabiedrisko attiecību profesionāliem labās prakses pēcpusdienu;
- 17. oktobrī LPS Tautsaimniecības komitejas sēde;
- 25. oktobrī LPS Izglītības un kultūras komitejas sēde;
- 26. oktobrī videokonference par aprites ekonomiku un iepirkumiem;
- 30. oktobrī LPS Finanšu un ekonomikas komitejas sēde;
- 6. novembrī videokonference par pašvaldību rēķinu apmaksas iespējām mazumtirdzniecības veikalu tīklā "Maxima";
- 7. novembrī LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde;
- 8. novembrī LPS Informātikas jautājumu apakškomitejas sēde;
- 13. novembrī seminārs par unificēto pakalpojumu šablonu izmantošanu pakalpojumu aprakstīšanā;
- 22. novembrī LPS Izglītības un kultūras komitejas sēde;
- 27. novembrī LPS Finanšu un ekonomikas komitejas sēde;
- 28. novembrī videokonference par atbalsta sistēmu ģimenēm, kurās ir bērni ar uzvedības problēmām;
- 28. novembrī LPS Tautsaimniecības komitejas sēde;
- 5. decembrī LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde;
- 11. decembrī videokonference nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmas lietotājiem;
- 12. decembrī LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde;
- 14. decembrī videokonference par iekšējo ūdeņu datubāzes projektu;
- 9. janvārī LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde;
- 9. janvārī LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde;
- 22. janvārī videokonference par "ZZ Dats" izstrādāto skaidras naudas darījumu reģistrēšanas iespēju;
- 23. janvārī LPS Tautsaimniecības komitejas un Izglītības un kultūras komitejas apvienotā sēde;
- 29. janvārī LPS Finanšu un ekonomikas komitejas sēde;
- 31. janvārī videokonference par administratīvo atbildību publisko iepirkumu jomā;
- 6. februārī LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde;
- 6. februārī LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde;
- 8. februārī Centrālās vēlēšanu komisijas seminārs par jaunumiem Eiropas Parlamenta vēlēšanu norisē;
- 14. februārī videokonference "Cik kiberdrošas ir Latvijas pašvaldības?";
- 15. februārī videokonference par e-paraksta izmantošanu;
- 19. februārī videokonference par VARAM uzsāktu 2019. gada e-indeksa pētījumu;
- 20. februārī LPS Tautsaimniecības komitejas sēde;
- 21. februārī LPS Izglītības un kultūras komitejas sēde;
- 22. februārī pirmo reizi LPS videotiešraide *Facebook* kontā – uzņēmuma "KPMG Latvia" un LPS pārstāvji noskaidroja 15 pašvaldības, kuru vietnēm veiks bezmaksas kiberdrošības pārbaudi;
- 6. martā LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde;
- 12. martā videokonference par oficiālās elektroniskās adreses izmantošanu;
- 20. martā LPS Tautsaimniecības komitejas sēde;
- 21. martā LPS Izglītības un kultūras komitejas sēde;
- 21. martā diskusija par mājražotāju sadarbības iespējām ar Rīgas Centrāltirgu;
- 26. martā LPS Finanšu un ekonomikas komitejas sēde;
- 28. martā videokonference par Eiropas Savienības fondu projektu e-vidi;
- 3. aprīlī LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde;
- 11. aprīlī videokonference par legalizācijas un apostilles formalitātes atcelšanu Eiropas Savienībā

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

un iespēju reģistrēties Iekšējā tirgus informācijas sistēmā;

- 12. aprīlī videokonference par datu apmaiņas veidiem ar Uzņēmumu reģistru;
- 15. aprīlī videokonference par Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras atklātajiem projektu konkursiem pašvaldībām 2019. gadā;
- 23. aprīlī LPS Finanšu un ekonomikas komitejas sēde;
- 23. aprīlī videokonference par trauksmes cēlēju ziņojumu saņemšanu un izskatīšanu;
- 25. aprīlī videokonference-seminārs par aktualitātēm HIV profilaksē un ārstēšanā un sociālo darbinieku iespējām;
- 25. aprīlī LPS Izglītības un kultūras komitejas sēde;
- 3. maijā diskusiju seminārs par elektronisko iepirkumu sistēmas aktualitātēm un pircēja profilu;
- 9. maijā seminārs par digitālo saziņu ar valsti: dzīves situācijās noderīgiem e-risinājumiem;
- 10. maijā video tiešraide par pašvaldību kiberdrošības novērtējuma rezultātiem.

Ārzemju viesi Pašvaldību savienībā

2018. gadā no 25. līdz 29. jūnijam pieredzes apmaiņas vizītē LPS uzņēma **Moldovas Vietējo pašvaldību kongresa (CALM) pārstāvju delegāciju**, kas vēlējas iepazīties ar Latvijas pašvaldību attīstības labās prakses piemēriem. Vizītes laikā viesi tikās ar LPS vadību un pārstāvjiem, viesojās Moldovas vēstniecībā Latvijā, piedalījās starptautiskā augsta līmeņa konferencē "Inovātīva decentralizēta sadarbība Austrumu partnerībai", kā arī apmeklēja Jelgavas novada un Bauskas novada pašvaldību.

No 23. līdz 27. jūlijam Pašvaldību savienība un Stopiņu, Dobeles, Ventspils, Grobiņas un Valkas novada pašvaldības uzņēma **Azerbaidžānas pašvaldību asociāciju un pašvaldību pārstāvju delegāciju**. Pieredzes apmaiņas vizītes laikā azerbaidžāņu kolēģi tikās ar LPS vadību un darbiniekiem un piedalījās

Azerbaidžānas tirdzniecības nama atklāšanā Rīgā. Nedēļas laikā delegācija viesojās arī piecās pašvaldībās – Stopiņu, Dobeles, Ventspils, Grobiņas un Valkas novadā.

13. augustā Latvijas Pašvaldību savienībā mācību vizītē viesojās **delegācija no Ukrainas**, kuras sastāvā bija valsts un pašvaldību **enerģētikas nozares pārstāvji**. Tikšanās gaitā LPS padomnieks enerģētikas jautājumos **Andris Akermanis** informēja par energoefektivitātes paaugstināšanu Latvijā un šābrīža ekonomisko situāciju, sniedza koncesijas piemēru un ESKO pieredzi Latvijā, kā arī pastāstīja par pašvaldību labajiem piemēriem sabiedrisko ēku energoefektivitātes uzlabošanā. Savukārt Bauskas novada pašvaldības Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja **Ilze Tijone** iepazīstināja ar Bauskas pieredzi ESKO un energoefektivitātes līgumu attīstībā.

6. septembrī Latvijas Pašvaldību savienībā viesojās **Norvēģijas pašvaldību speciālisti dabas aizsardzības jautājumos**, lai gūtu plašāku priekšstatu par Latvijas dabas aizsardzības sistēmu. LPS padomniece vides aizsardzības jautājumos **Sandra Bērziņa** pastāstīja par Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, to aizsardzības un apsaimniekošanas plānošanu un īstenošanu, kā arī par pašvaldību lomu šajos procesos. Savukārt LPS padomniece ārējo sakaru

jautājumos **Kristīne Kūlite** viesus iepazīstināja ar LPS darbības principiem un galvenajiem izaicinājumiem ikdienas darbā.

1. oktobrī LPS īstenotajā projektā “Pašvaldību attīstība un labas pārvaldības veicināšana Kirgizstānā” Latvijā mācību vizītē ieradās **Kirgizstānas valsts pārvaldes un pašvaldību vadītāji**. Delegācijā bija pārstāvēta Kirgizstānas Republikas Prezidenta administrācija, Parlamenta administrācija, Premjerministra administrācija, Finanšu ministrija, Pašvaldību jautājumu valsts aģentūra, Kirgizstānas Pašvaldību savienība un Kirgizstānas Pašvaldības un attīstības politikas institūts. Viesi tikās ar LPS priekšsēdi **Gintu Kaminski** un ģenerālsekretāri **Muditi Priedi**, kā arī apmeklēja Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisiju, Valsts kanceleju un Finanšu ministriju. Vidzemes plānošanas reģionā kirgīzi tikās ar Attīstības padomes priekšsēdētāju **Hardiju Ventu** un ciemojās Amatas, Raunas un Pārgaujas novada pašvaldībās.

Akcentējot partnerību nozīmi un iesaisti projekta mērķu sasniegšanā, kā arī lai nodrošinātu projekta rezultātu ilgtspēju, 3. oktobrī Cēsu pilī tika noslēgti **līgumi par sadarbību starp trim Latvijas un trim Kirgizstānas pašvaldībām**. No Latvijas puses līgumus parakstīja **Amatas novada** domes priekšsēdētāja **Elita Eglīte**, **Raunas novada** domes priekšsēdētāja **Evija Zurģe** un **Pārgaujas novada** domes priekšsēdētājs **Hardijs Vents**.

22. oktobrī LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** tikās ar **Norvēģijas vēstnieku Latvijā Kristianu Ēdegoru (Kristian Ødegaard)**, lai pārrunātu Latvijas un Norvēģijas pašvaldību un to asociāciju līdzšinējo veiksmīgo sadarbību un turpmākās sadarbības iespējas.

2. novembrī LPS padomnieces **Andra Feldmane** un **Ligita Pudža** tikās ar **Dānijas pašvaldības Holstebro delegāciju** un iepazīstināja ar pašvaldību sistēmu

Latvijā un LPS mērķiem un uzdevumiem. Viesus īpaši interesēja pašvaldību loma darbaspēka piesaistes un nodarbinātības jautājumu risināšanā vietējā līmenī, kā tiek veidots pašvaldību budžets un kā norisinās starppašvaldību sadarbība.

27. februārī Latvijas Pašvaldību savienībā viesojās **pašvaldību un uzņēmēju pārstāvju delegācija no Azerbaidžānas**, lai kopā ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru **Juri Pūci**, LPS priekšsēdi **Gintu Kaminski** un Azerbaidžānas Republikas vēstnieku Latvijā **Džavanširu Ahunzadi** pārrunātu abu valstu sadarbības iespējas.

Pēc ciemošanās LPS azerbaidžāņu viesi devās uz Grobiņas novadu, kur tika parakstīts **sadarbības līgums starp Grobiņas novadu un Azerbaidžānas Kurdeimaras pašvaldību**.

FINANŠU UN EKONOMIKAS KOMITEJĀ

Lāsma Ūbele un Sanita Šķiltere,
LPS padomnieces
finanšu un ekonomikas jautājumos

Tradicionāli svarīgākie jautājumi finanšu jomā periodā starp LPS kongresiem ir tie, kas saistīti ar **pašvaldību budžetu**. 2019. gads valstī netipiski sākās ar pagaidu budžetu, līdz ar to aktīvākās sarunas ar pašvaldībām par budžetu notika tikai šā gada februārī. Būtiskākie jautājumi tajās bija **prognozētie nodokļu ieņēmumi pašvaldību budžetā, speciālās valsts budžeta dotācijas apmērs un pašvaldību iespējas aizņemties**.

Ņemot vērā, ka, sākot ar šā gada 1. janvāri, palielināts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) neapliekamais diferencētais minimums, neapliekamais minimums pensionāriem un nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu, kam ir negatīva fiskāla ietekme uz nodokļa ieņēmumiem, **pašvaldībām piekritošie IIN ieņēmumi 2019. gadā tiek prognozēti par 0,2% mazāki nekā 2018. gadā**. Savukārt **nodokļu ieņēmumiem pašvaldību budžetā** kopumā šogad tiek prognozēts **pieaugums par 1,25%**.

Situāciju būtiski labāku vērš **speciālā valsts budžeta dotācija pašvaldībām**, ko nosaka vidēja termiņa budžeta ietvara likums 2018.–2020. gadam, par ko LPS panāca vienošanos nodokļu reformas kontekstā. 2019. gadā speciālā valsts budžeta dotācija pašvaldībām paredzēta 86,5 milj. eiro, kas ir **par 64,7 milj. eiro jeb gandrīz 300% lielāka**, nekā tā bija 2018. gadā (21,8 milj. eiro).

Skatot nodokļu ieņēmumus kopā ar speciālo valsts budžeta dotāciju, **2019. gadā pašvaldību budžetos tiek prognozēts ieņēmumu pieaugums par 85 milj. eiro jeb 5,1%**.

Spēkā esošais vidēja termiņa budžeta ietvara likums paredz, ka pašvaldību budžetu nodokļu ieņēmumi kopā ar speciālo dotāciju 2018., 2019. un 2020. gadā ir **19,6% no kopbudžeta nodokļu ieņēmumiem**, neieskaitot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas valsts pamatbudžetā veselības aprūpes finansēšanai. Pagaidu budžetā 2019. gadam nosaci-

jums par pašvaldībām piekritošo nodokļu proporciju 19,6% apmērā tika ievērots, taču diemžēl to neizdevās noturēt 2019. gada valsts budžetā. Kaut arī nodokļu ieņēmumu un speciālās dotācijas kopsumma pašvaldībām gan pagaidu budžetā, gan īstajā budžetā bija vienāda – 1,74 mljrd. eiro, tās īpatsvars kopējos nodokļu ieņēmumos 2019. gada valsts budžetā veido tikai **19,4%**. Iemesls: veidojot šā gada valsts budžetu, Finanšu ministrija aktualizēja nodokļu ieņēmumu prognozes 2019. gadam (t. sk. IIN ieņēmumu prognozi), kā rezultātā salīdzinājumā ar pagaidu budžetu nodokļu ieņēmumi valsts konsolidētajā kopbudžetā tika plānoti lielāki, kas savukārt nozīmēja, ka atbilstoši vidēja termiņa ietvarā iestrādātajam proporcionalitātes principam ieņēmumiem salīdzinājumā ar pagaidu budžetu būtu jāaug arī pašvaldību pusē – t.i., valsts budžeta speciālajai dotācijai jābūt lielākai, taču par to sarunās ar Finanšu ministriju un valdību vienoties neizdevās. Pagaidu budžetā prognozētie IIN ieņēmumi pašvaldību budžetā bija 1 367,2 milj. eiro un speciālā dotācija 104,2 milj. eiro (kopsumma 1 471,4 milj. eiro), bet **2019. gada valsts budžetā prognozētie IIN ieņēmumi ir lielāki – 1 384,9 milj. eiro, taču speciālā dotācija mazāka – 86,5 milj. eiro** (kopsumma 1 471,4 milj. eiro).

Vienošanās ar valdību paredz, ka šogad 34,4 milj. eiro no speciālās dotācijas tiek sadalīti pēc IIN sadales principiem, savukārt dotācijas lielākā daļa – 52,1 milj. eiro – tiek pievienota valsts budžeta dotācijai pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam. Speciālās dotācijas daļas novirzīšana pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam nodrošināja, ka **visām pašvaldībām 2019. gadā salīdzinājumā ar 2018. gadu izlīdzinātie vērtētie ieņēmumi pieaug**, bet, protams, palielinājums katrai pašvaldībai atsevišķi ir atšķirīgs – no 0,5% (Iecavas novads) līdz 15,6% (Carnikavas novads).

Vienlaikus jāatzīmē panāktā **vienošanās par 100% valsts garantijām IIN ieņēmumu prognozei 2019. gadā**. To, cik svarīga ir šāda vienošanās, labi parādīja situācija 2018. gadā – nepildoties plānotajiem IIN ieņēmumiem, pagājušā gada 2. ceturksnī un 3. ceturksnī pašvaldībām no valsts budžeta tika izmaksātas divas IIN neizpildes kompensācijas dotācijas kopumā par 9,4 milj. eiro. Decembra beigās gan IIN ieņēmumi pildījās labāk, un gads noslēdzās ar šādu rezultātu: pašvaldībām IIN ieņēmumu prognoze izpildījās 100%, savukārt valsts budžets atguva 5,4 milj. eiro kā IIN pārplūdi. IIN neizpildes kompensācija pašvaldībām nodrošināja IIN ieņēmumus atbilstoši ceturkšņu plānam, neradot problēmas pašvaldību budžetu izpildei.

Jautājums, par ko izvērās vislielākās diskusijas valdības un pašvaldību sarunās sakarā ar 2019. gada

budžetu, bija **pašvaldību iespējas aizņemties**. LPS sākotnējā pozīcija bija palielināt pašvaldībām pieejamos aizņēmumu resursus, lai tas būtu atbilstošs pašvaldību pieprasījumam pēc aizņēmumiem investīciju projektiem, savukārt Finanšu ministrijas nostāja bija saglabāt vidēja termiņa ietvarā plānoto aizņēmumu resursu apjomu, bet atcelt aizņēmuma mērķus un aizņēmumu saņemšanai noteikt pašvaldības budžeta līdzfinansējumu 25% apmērā, izņemot aizņēmumus ES un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanai, uz kuriem nosacījums par pašvaldības budžeta līdzfinansējumu neattiektos. Diemžēl vienīgais kompromiss, ko budžeta sarunās izdevās panākt, bija par **aizņēmumiem izglītības iestāžu investīciju projektiem**. Kompromisa cena – pašvaldību piekrišana visiem pārējiem Finanšu ministrijas sagatavotajiem aizņemšanās nosacījumiem. Finanšu ministrija noraidīja prasību palielināt pašvaldību aizņemšanās resursus ar argumentu, ka pašvaldību aizņēmumi vistiešākajā mērā palielina pašvaldību budžeta deficītu, līdz ar to arī vispārējās valdības budžeta deficītu, kas nav pieļaujams.

Likums par valsts budžetu 2019. gadam attiecībā uz aizņēmumiem izglītības iestāžu investīciju projektiem paredz: 1) **bez pašvaldības budžeta līdzfinansējuma** var saņemt aizņēmumu, ja ir sniegts valsts institūcijas atzinums par izglītības iestādes ēkas neatbilstību Būvniecības likuma 9. pantā noteiktajām būtiskajām prasībām un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) un Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) pozitīvs atzinums par attiecīgā projekta nepieciešamību izglītības pakalpojuma nodrošināšanai un ieguldījumu ilgtspēju izglītības funkcijas nodrošināšanā; 2) **ar 10% pašvaldības budžeta līdzfinansējumu** var saņemt aizņēmumu, ja ir sniegts VARAM un IZM pozitīvs atzinums par attiecīgā projekta nepieciešamību izglītības pakalpojuma nodrošināšanai un ieguldījumu ilgtspēju izglītības funkcijas nodrošināšanā.

Kaut arī sākotnēji vienošanās ar valdību par nosacījumiem aizņēmumiem izglītības iestāžu investīciju projektiem šķita cerīga, realitātē pretendēt uz aizņēmumu šim mērķim var tikai ļoti šaurs pašvaldību loks, ko nosaka **VARAM izstrādātie kritēriji investīciju projektu finansēšanai izglītības jomā**. Tā, piemēram, vērtējot ieguldījuma ilgtspēju izglītības funkcijas nodrošināšanā, starp VARAM izstrādātajiem kritērijiem ir šāds: vairāk nekā 100 bērnu rindā uz pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm, pašvaldība 2019. gadā ir arī iesniegusi projektu Valsts kases aizdevumam rindas mazināšanai vai ar VARAM saskaņojusi citu risinājumu rindas mazināšanai. Tātad, ja rindā uz pirmsskolas izglītības iestādi ir, teiksim, 75 bērni, pašvaldība pat nevar pretendēt uz aizdevumu izglītības investīciju projekta īstenošanai ar mērķi rindā esošajiem bērniem nodrošināt vietas bērnudārzā. Taču lielākā problēma ne tikai izglītības investīciju projektiem, bet arī pārējiem šogad kļuvusi neiespējamība saņemt aizņēmumu vispār.

Pašvaldības, kaut gan piekrita Finanšu ministrijas izvirzītajiem aizņemšanās nosacījumiem 2019. gadā (ar atkāpi izglītības iestāžu investīciju projektiem), jau šopavasār nonākušas neapskaužamā situācijā – aprīļa beigās plānotais aizņēmuma limits pašvaldībām 2019. gadam ir izsmelts. Turklāt īpaši satraucoši, ka aizņēmumi nav pieejami arī ES un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētajiem projektiem, kas var radīt problēmas šo projektu īstenošanai. Šobrīd Finanšu ministrija pašvaldību aizņēmuma pieprasījumus, kuri neiekļāvās aizņēmumu limitā, ir sarīdējusi divās rindās – **aizņēmumu pieprasījumu rindā ES un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības projektiem** un **pārējo aizņēmumu pieprasījumu rindā** (šajā rindā atrodas arī izglītības investīciju projekti). Šos aizņēmumu pieprasījumus Finanšu ministrija plāno izskatīt, saņemot pašvaldību aizņēmumu pirmstermiņa atmaksas. Prioritāte noteikta ES un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētajiem projektiem, līdz ar to nav prognozējams, kad un vai vispār pašvaldības varēs saņemt aizņēmumus pārējo investīcijas projektu realizācijai, t.sk. rindā esošajiem izglītības iestāžu investīciju projektiem. Un tas notiek aktīvās būvniecības sezonas laikā!

Nemot vērā šogad izveidojušos situāciju ar pašvaldībām noteikto aizņemšanās resursu apjomu, sarunās par 2020. gada budžetu viennozīmīgi viens no pamatjautājumiem virzāms **būtiski lielāks pašvaldību aizņēmumu kopējais palielinājums**, kas šogad valsts budžeta likumā noteikts 118,14 milj. eiro apmērā. Līdzšinējais aizņēmumu limits pašvaldībām nav pietiekams ilgtermiņa infrastruktūras attīstības projektu vajadzībām.

Pārskata periodā jāatzīmē arī paveiktais darbs, kas dod **iespēju pašvaldībām atteikties no kases aparātu izmantošanas skaidras naudas darījumu apstrādē**.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām kases aparātā, hibrīda kases aparātā un kases sistēmā nedrīkst atrasties jebkāda cita – ar kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas nodrošināšanu nesaistīta – datortehnikas aparatūra vai programmnodrošinājums, kuru funkcionalitāte nav aprakstīta kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas dokumentācijā. Noteikumi nepieļauj situāciju, ka darījumi tiek reģistrēti citā programmā un pēc tam dati par veikto darījumu tiek iesūtīti kases aparātā darījuma saglabāšanai fiskālajā atmiņas modulī un čeka izdrukāšanai. Līdz ar to situācija pašvaldībās, kad kases aparāti ir savienoti ar nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas programmu vai attiecīgo grāmatvedības programmu, vairs neatbilda Ministru kabineta noteikumiem.

Pēc LPS iniciatīvas sadarbībā ar Finanšu ministriju un Valsts ieņēmumu dienestu (VID) tika izstrādāti un valdībā pieņemti **grozījumi Ministru kabineta**

2003. gada 21. oktobra noteikumos nr. 584 "Kases operāciju uzskaites noteikumi", kas ļauj pašvaldībām, saņemot skaidrās naudas maksājumus par pašvaldības administrētu nodokli, nodevu vai maksas pakalpojumu, sagatavot pašvaldības noteiktu skaidras naudas maksājumu apliecināšu dokumentu, maksātājam izsniedzot šā cita dokumenta kopiju, norakstu vai kvīti. Tādējādi pašvaldību iestādēm ir radīti priekšnoteikumi, lai tās varētu atteikties no kases aparātu izmantošanas, ja to vēlas.

Savukārt sadarbībā ar VARAM tika izstrādāti **grozījumi likuma "Par pašvaldību budžetiem"** 16. pantā (nosaka, kāda veida informācija ietverama gadskārtējā pašvaldības budžetā) un 17. pantā (nosaka, kāda informācija ietverama pašvaldības budžeta vai pašvaldības budžeta grozījumu paskaidrojumos), kas jau atbalstīti Saeimā. Ar grozījumiem normas kļuvušas vienkāršākas un skaidrākas, tādējādi ļaujot novērst praksē konstatētās neskaidrības šo normu piemērošanā.

Kaut arī 2018. gada vasarā Valsts zemes dienests (VZD) uzsāka konsultācijas ar LPS, Latvijas Darba devēju konfederāciju, Tieslietu ministriju un Finanšu ministriju par izstrādājamo **jauno kadastrālās vērtēšanas modeli**, tomēr jau pēc dažām sanāksmēm VZD bez argumentācijas to pārtrauca. Līdzīga situācija atkārtojās 2019. gada sākumā, kad Tieslietu ministrija vēlējās saskaņot jaunās kadastrālās vērtēšanas modeļa pieņemšanas grafiku, nevēloties iedziļināties tā būtībā. Lai gan sākotnēji Tieslietu ministrijas sanāksmēs tika diskutēts arī pēc būtības, projektu ministrija negrozīja.

Šā gada 30. aprīlī TM ir nodevusi sabiedriskajai apspriešanai **Ministru kabineta noteikumu projektu "Kadastrālās vērtēšanas noteikumi"**, kuros nav risinātas sanāksmju gaitā norādītās problēmas, t.sk. tās, uz kurām norādīja Finanšu ministrija. Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums nenosaka, ka kadastrālajām vērtībām būtu jābūt 100% apmērā pietuvinātām tirgus vērtībām, bet Saeima, grozot šo likumu, gluži otrādi – atcēla toreiz vēl spēkā nestājušos normu par kadastrālo vērtību tuvinājumu tirgus vērtībām 85% apmērā, motivējot kā pārāk lielu tuvinājumu tirgus vērtībām, tomēr projektā TM ir iecerējusi kadastrālo vērtību tuvināšanu tirgus vērtībām 100% apjomā.

Projektā ir pozitīvas iezīmes attiecībā uz individuālo māju apbūves zemēm, kā arī daudzdzīvokļu māju apbūves zemēm, tomēr šie piedāvātie risinājumi, iespējams, būtu jāpilnveido. Tāpat pozitīvi vērtējamās idejas attiecībā uz ēku nolietojumu, bet nav atrisināti jautājumi par visu vajadzīgo un aktuālo datu iegūšanu. Tomēr projekts nerisina būtiskāko uzdevumu – atbilstoši novērtēt tirgū visdārgāk vērtētos objektus – ekskluzīvos un *Premium* segmenta īpašumus, kuriem šobrīd kadastrālās vērtības ir tādas pašas kā parastajiem īpašumiem, tādējādi ekskluzīvo un *Premium* nekustamo īpašumu kadastrālās vērtības ir

tikai apmēram 20–50% apjomā no to tirgus vērtībām, kamēr parasto īpašumu kadastrālās vērtības atbilstoši VZD aprēķiniem esot 72–86% apmērā no to tirgus vērtībām. Jaunajā projektā netiek piedāvāts šīs neobjektīvās situācijas risinājums.

Kā vēl problemātiskāks jāmin jaunajā projektā paredzētais, ka apbūvētai zemei tās kadastrālā vērtība tiks noteikta, izmantojot neapbūvētas zemes pārdevumu datus (projekts paredz zemes procentuālo sadalījumu kopējā īpašuma tirgus vērtībā aprēķināt – no darījuma kopējās summas atņemot neapbūvētas zemes tirgus vērtību atbilstoši nekustamā īpašuma tirgus informācijai attiecīgajā laika periodā un atlikušo darījuma summas daļu attiecinot uz zemes vienības esošām ēkām). Tādējādi visās teritorijās, kurās neapbūvēta zeme tiek pirkta, lai uz tās būvētu teritorijas attīstības plānā atļautās intensīvākas apbūves ēkas, apbūvētās zemes kadastrālajā vērtībā tiks ņemta vērā nevis esošā apbūves intensitāte, bet gan lielākā iespējamā nākotnes apbūves intensitāte. Šāda pieeja konceptuāli ir ne tikai problemātiska, bet arī pretrunā ar nekustamā īpašuma nodokļa pieeju – aplikt esošo apbūvi, nevis nākotnē atļauto intensīvāko apbūvi. Varbūt Tieslietu ministrijas un Valsts zemes dienesta mērķis ir esošo ēku nojaukšana un to vietā maksimālās atļautās intensitātes ēku celšana? Šāda mērķa sasniegšanai projektā piedāvātā metodika varētu būt atbilstoša, tomēr diez vai šādu mērķi vēlas sasniegt lielākā daļa sabiedrības.

Kopš 2018. gada nogales pašvaldībām ne tikai tiesiski (23.11.2017. grozījumi Kontu reģistra likumā), bet arī praktiski ir pieejams **Valsts ieņēmumu diensta Kontu reģistrs**. Pašvaldības var uzzināt jebkuras fiziskās vai juridiskās personas kontus Latvijas komercbankās – lai veiktu nekustamā īpašuma nodokļa piedziņu bezstrīdus kārtībā, atmaksātu pārmaksāto vai nepareizi iemaksāto nekustamā īpašuma nodokli un ar to saistītos maksājumus, kā arī naudas soda summas, atmaksātu nepareizi piedzītās nekustamā īpašuma nodokļa summas un administratīvajā procesā noskaidrotu informāciju par konta esību, kā arī lai noskaidrotu informāciju par konta esību personai, kura pieprasījusi sociālo palīdzību vai sociālos pakalpojumus ienākumu un materiālā stāvokļa izvērtēšanas procesā atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumam (Kontu reģistra likuma 6. panta pirmās daļas 12. punkts). Pašvaldības arī turpmāk var izvēlēties nekustamā īpašuma nodokļa parādu nodot piedziņai tiesu izpildītājiem – tādā gadījumā pašvaldībai nav nepieciešama Kontu reģistra informācija, jo to izgūs tiesu izpildītājs.

Kā jauna problēma nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanā (arī pārējās jomās) ir jāmin jaunizveidotā **Oficiālās elektroniskās adreses informācijas sistēma**, kurā tās pārzinis – Valsts reģionālās attīstības aģentūra ir tehniski realizējusi prettiesisku šajā sistēmā veiksmīgi iesūtītu dokumentu neatgriezenisku dzēšanu, ja dokumenta saņēmējs, kas izvēlējies

Oficiālās elektroniskās adreses kontam pieslēgties ar programmsaskarni, šo dokumentu neizgūst dažu dienu laikā. Kaut gan LPS uz šo nelikumīgo darbību norādījusi vēl pirms Oficiālās elektroniskās adreses informācijas sistēmas darbības uzsākšanas un vēl pagājušā gada nogalē tika panākta vienošanās ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Tieslietu ministrijas valsts sekretāriem, ka netiks pieļauta nepiegādātu dokumentu dzēšana, jo tas ir pretrunā ar Oficiālās elektroniskās adreses izveides pamatmērķi – nodrošināt dokumentu garantētu piegādi, tomēr praktiskais risinājums vēl nav īstenots. Šā gada 30. aprīlī papildu vienošanās par garantētās piegādes nodrošināšanu tika panākta arī ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ierēdņiem, kuri solījuši sagatavot attiecīgus normatīvos aktus, kā arī nodrošināt garantētās piegādes īstenošanu šajā gadā, kamēr vēl oficiālā elektroniskā adrese nav kļuvusi par obligāti lietojamu visām juridiskajām personām. Jācer, ka šie solījumi tiks īstenoti praksē ne vēlāk kā līdz 2020. gada 1. janvārim un negatīvi neietekmēs nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas paziņojumu masveida izsūtīšanu uz oficiālo elektronisko adresi.

Kā pozitīvs jaunums jāvērtē **LPS vienošanās ar Finanšu nozares asociāciju** (bijusī Latvijas Komercbanku asociācija), ka gadījumā, ja pašvaldība izvēlēties bez tiesu izpildītāju starpniecības vērst piedziņu uz naudas līdzekļiem kredītiestādē, tad pašvaldībai piedziņas rīkojumā vairs nav jānorāda konkrētais parādnieka konts. Tomēr pēc kredītiestāžu lūguma – piedziņas rīkojums obligāti ir jāparaksta ar drošu elektronisko parakstu. Kredītiestāde piedziņu veiks no visiem konkrētā parādnieka kontiem konkrētajā kredītiestādē elektroniskā piedziņas rīkojumu saņemšanas secībā. Šis ir atzīstams kā ļoti pozitīvs solis piedziņas darbību efektivizēšanā. Taču pie nākotnes izaicinājumiem jāmin tādas pašas piedziņas sistēmas elektroniskā nodrošinājuma izveide, kādu šā gada 1. jūlijā iedar-

binās Valsts ieņēmumu dienests. Šāda risinājuma izveidei ir vajadzīgi ne tikai ieguldījumi informāciju tehnoloģijās, bet arī atbilstošu grozījumu pieņemšana virknē likumu.

Gan iepriekšējās, gan šīs Saeimas laikā LPS vairākkārt nācies iesaistīties, lai nepieļautu Valsts ieņēmumu dienesta ieceri – ar 25 eiro **automātiski sodīt par nodokļu deklarāciju neiesniegšanu**, pat ja nokavēta tikai viena vai divas dienas. Tāpat LPS iebilda, ka nevar automātiski sodīt fiziskās personas, kas nav saimnieciskās darbības veicējas, bet kurām var rasties pienākums iesniegt deklarāciju diferencētā neapliekamā minimuma vai progresīvās iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes dēļ, jo par savu pienākumu iesniegt deklarāciju personas var neuzzināt, ja brīvprātīgi nepieslēdzas VID EDS. Tikai pēc LPS aicinājuma iebildes izteica arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome un citi sadarbības partneri.

Pozitīvi vērtējams, ka Ministru kabineta komiteja šā gada 15. aprīlī, izskatot likumprojektu "Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām"", kas saistīts ar Administratīvās atbildības likumu un tajā paredzētajām Valsts ieņēmumu dienesta tiesībām automātiski sodīt par laikus neiesniegtām nodokļu deklarācijām (stāties spēkā 2020. gada 1. janvārī), atbalstīja LPS ilgstoši izteikto viedokli neieviešot automātisko sodīšanu par VID dažas dienas kavētām nodokļu un informatīvajām deklarācijām, kā arī sodīšanas bargumā nošķirt regulāros deklarāciju iesniegšanas kavētājus no tiem, kas deklarācijas parasti iesniedz laikus. Tomēr, vai šos iebildumus ņems vērā Finanšu ministrija, pagaidām nav zināms, jo precizētais likumprojekts Ministru kabinetā nav iesniegts.

Pozitīvi vērtējams arī Pašvaldību savienības panāktais, ka Ministru kabinets atbalstīja LPS lūgumu un ar 26.03.2019. protokollēmumu nr. 16 3.§ uzdeva

LPS Finanšu un ekonomikas komitejas sēde 2018. gada 30. oktobrī.

REGIONĀLĀ ATTĪSTĪBA

Finanšu ministrijai un Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai (CFLA) **nepieprasīt no projektu realizētājiem datus, kas ir pieejami valsts informāciju sistēmās.** Praktiskā izpilde gan vēl būs jāgaida, jo Finanšu ministrija panāca ievērojamus šā uzdevuma izpildes termiņus. Tomēr LPS rīcībā ir ziņas, ka par dažiem datiem, kas ir pieejami arī valsts informāciju sistēmās, CFLA jau informējusi projektu realizētājus, ka tie turpmāk nebūšot jāiesniedz. Jācer, ka Ministru kabineta uzdots tiks izpildīts pēc iespējas ātri un arī Centrālā finanšu un līgumu aģentūra ievēros Valsts informāciju sistēmu likuma nosacījumu, kas aizliedz vākt datus, kuri jau ir pieejami valsts informāciju sistēmās.

Domājot par **izaicinājumiem** tuvākā gada laikā, noteikti jāatzīmē gan jau iepriekš minētie jautājumi – nodokļu ieņēmumi pašvaldību budžetos (valdības rīcības plāns paredz turpināt IIN progresivitātes pieaugumu, kā arī paredz nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumus samazinošus pasākumus, kas kopumā

būtiski samazina pašvaldību ieņēmumu bāzi) un pašvaldību aizņemšanās iespējas, gan arī jaunās aktualitātes – izmaiņas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas modelī, kuras plānots izstrādāt vēl 2019. gadā; izmaiņas kadastrālās vērtēšanas metodikā un to ietekme uz nekustamā īpašuma nodokļa maksājumiem iedzīvotājiem un šā nodokļa ieņēmumiem pašvaldību budžetā.

- LPS Finanšu un ekonomikas komiteju vada Pašvaldību savienības priekšsēdis **Gints Kaminskis**.
- Komitejas vadītāja vietnieki ir abi LPS priekšsēža vietnieki – Smiltenes novada domes priekšsēdētājs **Gints Kukainis** un Jelgavas domes priekšsēdētājs **Andris Rāviņš**.
- Laikā starp LPS 29. kongresu un 30. kongresu notikušas **septiņas komitejas sēdes**: 2018. gada 28. augustā, 25. septembrī, 30. oktobrī, 27. novembrī, 2019. gada 29. janvārī, 26. martā un 23. aprīlī.

REGIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS UN SADARBĪBAS KOMITEJĀ

Ivita Peipiņa,
LPS padomniece
reģionālās attīstības
jautājumos,
Gunta Lukstiņa,
LPS padomniece
attīstības un plānošanas
jautājumos,
un **Jānis Piešiņš**,
LPS padomnieks
reģionālās attīstības
jautājumos

Periodā no 2018. gada maija līdz 2019. gada maijam notikušas desmit LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēdes. Darbam komitejā pieteikušies 130 dalībnieku, bet katru komitejas sēdi videopār-

raidē noskatās un tās darbā attālināti piedalās aizvien vairāk pašvaldību politiķu un darbinieku. Visiem jums, kas piedalāties klātienē un neklātienē, – paldies par darbu!

Visus jautājumus, par kuriem spriests un izteikts viedoklis komitejā, kā arī darba grupu uzskaitījums, kurās LPS padomnieki piedalījušies, lai aizstāvētu pašvaldību intereses, aizņemtu daudz laika un vietas, tādēļ vēršīsim uzmanību uz, mūsdiā, svarīgākajiem risinājumiem un aktualizētajiem jautājumiem.

ES fondi un reģionālā attīstība

Jau pagājušā gada jūnijā komitejas sēdē sākām runāt par **ES struktūrfondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda regulējuma priekšlikumiem un ar to saistītiem izaicinājumiem.**

Nemot vērā to, ka Latvijai tiek paredzēts finansējums 4,262 mljrd. eiro apmērā, kas ir par 13% mazāk, salīdzinot ar pašreizējo plānošanas periodu, un sadalē nav ņemts vērā depopulācijas kritērijs, komitejas dalībnieki vienojās, ka Latvijas valsts nevar atbalstīt 65% ERAF un Kohēzijas fonda ieguldījumu koncentrēšanu tikai divās prioritātēs (*vieda Eiropa un zaļa un oglekļa brīva Eiropa*), kā arī pilsētvides un teritoriālās

attīstības prioritātē būtu jāpaplašina atbalstāmo darbību loks, ļaujot katrai dalībvalstij tās noteikt pašai (ši pozīcija tika aizstāvēta Eiropas Komisijā (EK)). Komitejas dalībnieki rosināja, ka valstij visdrīzākajā laikā paralēli saskaņošanas darbam EK jānosaka sava politika un kompensācijas mehānisms fondu apguvei gan tām teritorijām, kur notiek depopulācija, gan tām, kurās ir straujš iedzīvotāju pieaugums, jāizvērtē ekonomiskās problēmas un jārada ātri reaģējošs mehānisms to novēršanai.

Tieši tādēļ komiteja pieprasīja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (VARAM) pēc iespējas ātrāk uzsākt reģionālās politikas pamatnostādņu izstrādi, tās noteikti saskaņojot ar Nacionālo attīstības plānu (NAP), kā arī nosakot tajās atbalsta teritorijas un atbalsta mehānismus ES fondu ieviešanai, aktīvi šajā procesā iesaistot arī pašvaldības.

Komiteja atbalstīja multifondu pieejas ieviešanu, kā arī ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības pieeju (CLLD) īstenot arī citus ES fondu pasākumus, veidojot sinerģiju.

Bieži komitejas sēdēs tika runāts par reģionālo politiku pēc 2020. gada un reģionālās politikas pamatnostādņēm. Pateicoties komitejas dalībnieku prasībai, tika panākta vienošanās, ka ministrija organizēs diskusijas reģionos par reģionālās politikas pamatnostādņu projektu, lai kopā ar pašvaldībām veidotu to saturu. Šobrīd notikušas jau četras šādas diskusijas.

Nacionālais attīstības plāns (NAP)

Pārskata periodā komiteja nodarbojās ar jautājumiem, kas saistīti ar **Nacionālo attīstības plānu**.

Komiteja izvērtēja Pārresoru koordinācijas centra (PKC) sagatavoto ziņojuma projektu "**Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020. gadam (NAP2020) un Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam (LIAS2030) īstenošanas uzraudzības ziņojums**" un šajā redakcijā neatbalstīja tā virzību, jo bija konceptuāli iebildumi par ziņojumu kopumā. Komiteja uzskata, ka:

- ziņojums sagatavots kā NAP2020 izvērtējuma ziņojums, nevis kā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam (LIAS2030) īstenošanas uzraudzības ziņojums;
- dotais vērtējums attiecībā uz ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem ir formāls;
- ziņojumā trūkst analīzes teritoriālā griezumā, nav izvērtēts, kā tiek īstenotas ilgtspējīgas attīstības prioritātes dažādās mērķa grupās – dažāda mēroga attīstības centri, lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijas, piejūras un pierobežas teritorijas, īpaši aizsargājamās dabas zonas un citas, kā arī LIAS2030 noteiktajās nacionālo interešu telpās (lauku attīstības telpa, Baltijas jūras piekraste, Rīgas metropole

areāls, austrumu pierobeža, izcili dabas, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju areāli).

Komitejā izvērtēts un diskutēts par **informatīvo ziņojumu un priekšlikumiem par Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam mērķiem, prioritātēm un rīcībām**.

LPS pēc diskusijām ar pašvaldībām pauda viedokli, ka NAP2027 kodola piedāvājumā trūkst reģionālās attīstības un teritoriālās komponentes; "Latvija 2030" saturisko un telpisko risinājumu pārmantojamības; risinājuma, kā NAP kalpos par investīciju plānu sarunās ar ES; publisko investīciju avotu klāstā nav paredzēts valsts attīstības budžets; nav pieminētas pašvaldības, pat ne kā sadarbības partneri; NAP izstrādes procesa līdzdarbībā, interešu saskaņošanas procesā – pašvaldības, plānošanas reģioni u.c.

Tika izteikti arī vairāki piedāvājumi, piemēram, kopā ar NAP2027 gatavot izmaiņas Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā "Latvija 2030"; izvirzīt konkrētu mērķi, kas jāsasniedz nākamajos septiņos gados, nomainot nekonkrēto labo nodomu uzskaitījumu; NAP integrēt nepieciešamās strukturālās pārmaiņas ekonomikā un valsts pārvaldē; NAP progresu mērit teritoriālā griezumā u.c.

18. aprīlī Nacionālās attīstības padomes sēdē apstiprinātajā NAP2027 kodolā, ar kuru tālāk strādās eksperti darba grupās un izstrādās prioritātes, rīcības virzienus un sasniedzamos mērķus, diemžēl vairs **nav stratēģiskā mērķa – reģionu attīstības iespēju līdzsvērēšanas**, par ko Novadu dienā Gulbenē stāstīja PKC vadītāja vietnieks Vladislavs Vesperis. LPS pārstāvji piedalās visās darba grupās un šo virzienu – reģionu attīstību – uzsvērs un mēģinās integrēt kā NAP2027 horizontālo prioritāti.

Reforma

Un viss 2019. gada pavasaris – **administratīvi teritoriālās reformas zīmē** – sākumā diskusijas par likumprojektu "Administratīvi teritoriālās reformas turpināšanas likums", gan uzklusot Agroles un ekonomikas institūta Lauksaimniecības attīstības un ekonomisko attiecību daļas Ekonomikas nodaļas vadošo pētnieku Armandu Pužuli un Dr. oec. Andri Miglavu un kopā ar pašvaldību vadītājiem diskutējot par administratīvi teritoriālās reformas (ATR) gaitu no pētniecības un Latvijas ilgtspējīgas attīstības viedokļa, gan izskatot un diskutējot par VARAM sagatavoto informatīvo ziņojuma projektu "Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli" un tam pievienoto pielikumu "Sabiedriskajai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis".

ATR nepieciešamība tiek pamatota ar to, ka tās rezultātā radīsies ekonomiski dzīvotspējīgas un patstāvīgas

teritorijas, tomēr administratīvi teritoriālā reforma šādus mērķus var nesasniegt, jo tajā nav paredzēti teritoriju attīstības pārmaiņu vadības procesi, trūkst izsvērtā pamatojuma par reāliem ieguvumiem, kurus reforma varētu sniegt iedzīvotājiem. Pašvaldību vadītāji akcentēja arī neizprotamo steigu, ar kādu šī reforma tiek virzīta, pieļaujot, ka šādam nopietnam solim nepieciešams daudz ilgāks izpētes un ieviešanas process, nekā tas šobrīd paredzēts. Diskutēts asi un iesniegti priekšlikumi gan Novadu dienā, gan saskaņošanas procesā VARAM – šobrīd uz Ministru kabineta tiek virzīts LPS nesaskaņotais informatīvais ziņojums ar 62 nesaskaņotiem punktiem un deviņiem saskaņotiem, kas ir redakcionāli teksta labojumi. Kā Ministru kabineta lieta informatīvā ziņojuma projekts “Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli” tika izskatīts 14. maija MK sēdē.

Uz LPS kongresu tiek virzīts arī rezolūcijas projekts “Par Administratīvi teritoriālo reformu”.

Kā veiksmes stāsts jāatzīmē viena no komitejas sēdēm, kas tika veidota kā paplašināta sēde, kur Centrālās statistikas pārvaldes kolēģi pastāstīja par iespēju pašvaldībām iegūt datus par savām teritorijām, lai varētu tos izmantot pašreizējās situācijas analizē un attīstības plānošanā, iepazīstinot arī ar CSP rīcībā esošajiem datiem gan par pašvaldībām, gan mazākām teritoriālajām vienībām jeb eksperimentālo statistiku (tostarp ciemu statistiku). Šo statistiku var izmantot arī Pašvaldību savienības izveidotajā BLIS sistēmā.

Vairākās komitejas sēdēs diskutēts par **zemes politiku** un ar to saistītiem jautājumiem.

Izskatīti un sekojoši no LPS puses sniegti atzinumi par informatīvā ziņojuma “Latvijas zemes apsaimniekošanas politika” projektu, MK noteikumu projektu “Zemes un augsnes degradācijas kritēriju un novērtēšanas noteikumi”, kā arī konceptuālā ziņojuma “Zemes konsolidācijas ieviešana Latvijā” projektu. Uzsākta diskusija par ielu un ceļu tīkla plānošanu pašvaldībās turpmāk, izveidota darba grupa.

LPS padomniece lauku attīstības jautājumos Sniedze Sproģe, analizējot zemes reformas pabeigšanu un zemes pārvaldību, minēja gan normatīvos aktus (galvenais – grozījumi Zemes pārvaldības likumā), kas regulē šo procesu, gan ieteicamās rīcības pašvaldībām, pievēršot uzmanību lēmumiem par zemesgabalu ierakstīšanu zemesgrāmatās, īpašajiem nosacījumiem lauksaimniecībā izmantojamajai zemei, principiem un nosacījumiem zemes izmantošanā un aizsardzībā, nosacījumiem piekļuves nodrošināšanai iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un jaunveidojamām zemes vienībām, ceļu uzturēšanai nepieciešamās zemes izmantošanas un atsavināšanas principiem, zemes

konsolidācijas nosacījumiem, neapbūvēto un degradēto teritoriju pārvaldībai, jūras piekrastes joslas un iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldībai, zemes reformas laikā neizmantotās zemes pārvaldībai, augsnes kartēšanas un zemes lietošanas kategorijas maiņas principiem, zemes pārraudzības īstenošanas nosacījumiem u.c. Pašvaldībām noteikti jāielāgo, ka tās kompetence zemes pārvaldībā ietver zemes pārraudzību savā administratīvajā teritorijā, valsts rezerves zemju fonda un īpašuma tiesību atjaunošanai neizmantotās zemes pārvaldību (divi gadi), teritorijas izmantošanas plānošanu un aizsardzību, informācijas pieejamību par degradētajām teritorijām un piekļuves iespēju plānošanu un nodrošināšanu.

Ļoti novēloti, tomēr LPS izdevās panākt, ka pašvaldības var nodot nomā ar izpirkumu zemi cilvēkiem, kam īpašums nav reģistrēts zemesgrāmatā – varbūt tā ir neliela iespēja piesaistīt kādu ģimeni teritorijai un dot iespēju vieglāk uzsākt saimniekošanu. Tāpat novēloti, bet maza iespēja ir, domājot par apdzīvotību un iztikušām ģimenēm laukos – regulēt īpašuma lielumu savā teritorijā (nevis 2000 ha kā valstī kopumā, bet vienam īpašniekam teritorijā var noteikt mazāku maksimālo platību).

Komitejā un vairākās sanāksmēs apspriesti pašvaldību darbam nepieciešamie MK noteikumi “Noteikumi par publisko ūdeņu nomu”. Diemžēl kavējas to pieņemšana Ministru kabinetā.

Pateicoties LPS padomnieču Sniedzes Sproģes un Kristīnes Kinčas neatlaidīgam darbam Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā, 2018. gada 25. septembrī Saeimā izdarīti grozījumi Zemes pārvaldības likumā, kas stājas spēkā 25. oktobrī.

LPS veiksmīgi izdevies aizstāvēt pašvaldībām nepieciešamos grozījumus, lai daļēji labotu zemes reformas laikā pieļautās kļūdas un būtu iespējams veidot vienotu ceļu un ielu tīklu.

Komitejas darba kārtībā bijuši arī **vides jautājumi**: piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrācija, priekšlikumi MK noteikumu projektiem “Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas noteikumi” un “Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”, kā arī citi. Komitejas dalībnieki tika iepazīstināti ar ES projektu “Inovatievie pārvaldības risinājumi bīstamo vielu emisiju samazinājumam pilsētu teritorijās Baltijas jūras reģionā”.

11. oktobrī Mārupē notika Reģionālās attīstības un sadarbības tīkla sanāksme par ūdenssaimniecības politikas jautājumiem. Galvenais secinājums – VARAM kā nozares ministrijai jāpiedāvā komplekss ūdenssaimniecības attīstības plāns sadarbībā ar

pašvaldībām, pašvaldību uzņēmumiem un profesionālām organizācijām:

- jāveido kopīga izpratne par ūdenssaimniecības pamatjēdzieniem un pamatatskaitēm, jāizdiskutē aglomerācijas jēdziena ietekme uz pašvaldības plānošanu, ES finansējuma piešķiršanu, soda sankcijām Latvijai kā dalībvalstij, jādiskutē par vietām, kurām veicamas aglomerāciju robežu izmaiņas;
- jādomā par finansējuma diferenciācijas problēmu risinājumiem, jāplāno Latvijas līdzekļu mobilizācija aglomerācijās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000; prasības mazajām attīrīšanām, to regulējums utt.

Nozīmīgas ir **ikgadējās sarunas. 2018. gada 19. jūnijā** notika **LPS un VARAM sarunas**, ko vadīja ministrs Kaspars Gerhards un LPS priekšsēdis Gints Kaminskis.

Sarunās bija iekļauti 12 jautājumi, un svarīgi, ka abas puses spēja vienoties par iespējamajiem risinājumiem un turpmāko sadarbību kopīgo mērķu sasniegšanai – gan sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, gan jauno Reģionālās politikas pamatnostādņu izstrādē, nosakot tajās atbalsta teritoriālo un tematisko pamatu ES fondu ieguldījumiem.

Jautājumā par dabas resursu nodokļa ieņēmumu sadales principiem un izlietošanu atbilstoši nodokļa mērķiem puses bija vienprātis, ka nepieciešams sagatavot pārskatu par valsts budžetā iemaksāto šā nodokļa apmēru un izlietojumu un risināt jautājumu kopā ar Finanšu ministriju. Tas gan palicis neatrisināts.

LPS un VARAM sarunās nozīmīgu vietu ieņēma jautājumi, kas saistīti ar uzņēmējdarbību un uzņēmēj-

darbības ekosistēmu un turpmāk nepieciešamajiem atbalsta stimuliem.

Puses vienojās, ka VARAM virzīs jautājumu par mērķdotācijas atjaunošanu, precizējot MK noteikumus nr. 207 "Kārtība, kādā pašvaldībām piešķir mērķdotācijas investīcijām, kā arī to izlietošanas un uzraudzības kārtība". Šis jautājums tika aktualizēts arī sarunās ar Finanšu ministriju, bet, kā jau pierasts, netika atbalstīts.

Diemžēl valdībā netika atrasts arī nepieciešamais papildu 27 miljonu eiro finansējums, lai realizētu visus iesniegtos 89 novadu pašvaldību grupas projektus SAM 3.3.1., par kuru nepieciešamību ir ieraksts MK protokolā.

Šā gada sarunas ar VARAM – šobrīd aizvien vēl turpinās saskaņošanas process un nav zināms sarunu datums un laiks, kā arī tēmas tiek precizētas, jo ministrija uzskata, ka par svarīgajiem vides aizsardzības un zemes pārvaldības likuma jautājumiem šobrīd nav jārūnā.

- LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komiteju vada Rūjienas novada domes priekšsēdētājs **Guntis Gladkins**.
- Komitejas vadītāja vietnieks ir Mārupes novada domes priekšsēdētājs **Mārtiņš Bojārs**.
- Laikā starp LPS 29. un 30. kongresu notikušas **desmit komitejas sēdes**: 2018. gada 6. jūnijā, 5. septembrī, 11. oktobrī, 7. novembrī, 5. decembrī, 2019. gada 9. janvārī, 6. februārī, 6. martā, 3. un 24. aprīlī.

LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde 2019. gada 3. aprīlī.

ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA UN LAUKU ATTĪSTĪBA

Sniedze Sprōģe,
LPS padomniece lauku
attīstības jautājumos

Laiks no Latvijas Pašvaldību savienības kongresa pērn līdz šāgada kongresam ir bijis gana spraigs, interesants un reizē lielas neziņas pilns. Saeimas vēlēšanas solīja jaunu politiku, jaunu valsts attīstības uzrāvienu. Neziņa turpinās... Šis arī laiks, kad neskaitāmas stundas pavadītas darba grupās, sniegti priekšlikumi, kas apspriesti ar pašvaldību speciālistiem un politiķiem gan komitejās, LPS un Novadu Valdes sēdēs, arī *tīkliņu* sanāksmēs. Vairāki jautājumi cerīgi pavirzījušies uz priekšu, bet citi iestrēguši uz nezināmu laiku, jo vienmēr parādās kādi svarīgāki jautājumi, kas tiek izcelti priekšplānā.

Kā tad virzās atkritumu apsaimniekošanas normatīvo aktu apsriešana un virzīšana?

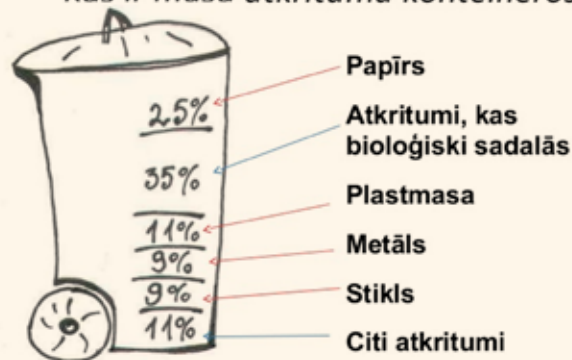
Latvijā par visu **sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu** savā administratīvajā teritorijā ir atbildīgas pašvaldības. Un lielā mērā no tā, kā organizējam šīs funkcijas izpildi, atkarīgs, vai dzīvojam tīrākā vai piedzotākā vidē.

Atbildība par atkritumu apsaimniekošanas funkciju pašvaldībai ir neatkarīgi no tā, vai šī funkcija tiek īstenota ar pašvaldības kapitālsabiedrības, publiskās un privātās kapitālsabiedrības vai privātās kapitālsabiedrības starpniecību. Domei jāizdod saistošie noteikumi par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā.

Novērtēts, ka valstī ik gadu rodas 600 000–700 000 tonnu sadzīves atkritumu un aptuveni puse no šā daudzuma ir bioloģiski noārdāmie atkritumi. Latvijā no kopējā sadzīves atkritumu daudzuma vairāk nekā 30% ir organiskie atkritumi. Par bīstamo sadzīves atkritumu (tie veido 1–2% no kopējā atkritumu daudzuma) apsaimniekošanas organizēšanu un koordinēšanu atbildīga ir valsts, tomēr sadzīvē radušos bīstamo atkritumu savākšanu arī organizē pašvaldības.

Kopš 1998. gada, kad Latvijā tika veidoti poligoni ar mērķi sniegt kvalitatīvus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus fiziskām un juridiskām personām katrā

Kas ir mūsu atkritumu konteineros?

atkritumu apsaimniekošanas reģionā (AAR), Ministru kabinets noteicis, ka visa teritorija sadalīta desmit reģionos. Kā būs turpmāk – jāvienojas nākamā gada laikā, kad diskutēsim un meklēsim kompromisus jaunajam atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam.

Šā perioda prioritāte – dalīti vākti atkritumi, atkritumu reģenerācija un pārstrāde, lai apglabāt tos vajadzētu pēc iespējas mazāk. To var izdarīt, tikai kopā darboties un katram posmam uzņemoties atbildību savā jomā: valsts (normatīvie akti un atbalsta sistēma visos vātajos posmos) un pašvaldību (visu sadzīves atkritumu apsaimniekošana un sagatavošana reģenerācijai un pārstrādei) institūcijām ar privātajiem uzņēmumiem (pārstrāde, pakalpojumu sniegšana pašvaldībām). Jaunais izaicinājums, ko šobrīd jāsāk ar steigu risināt, – bioloģiski noārdāmo atkritumu atdalīšana, kompostēšana.

Vides jautājumu darba grupa (tiklīdz) pašvaldību atkritumu apsaimniekošanas jomā vienojusies par aktuālajiem jautājumiem, par ko arī diskutējam šā gada laikā Jūrmalā un Ādažos, lai veidotu pašvaldību kopīgo viedokli atkritumu apsaimniekošanas jautājumos un dalītos pieredzē.

Svarīgi – dalīto atkritumu savākšanas sistēmas un infrastruktūras attīstība (punkti, laukumi, apsaimniekošanas modeļu salīdzinājums).

Viens dalīto atkritumu
punkts uz ~ 400
iedzīvotājiem

Sadzīves atkritumu šķirošanā galvenais jautājums – kā labāk iesaistīt iedzīvotājus un komersantus atkritumu

dalītā vākšanā? Pavērojām atkritumu svēršanu Jūrmalā, un dienas beigās bija šādi secinājumi:

- ilgtermiņa secinājumus varēs izdarīt 2020. gadā, kad būs apkopoti dati par 2019. gadu (2017. pret 2019. un 2018. pret 2019. gadu);
- ieviešot sistēmu, jāparedz būtiskas papildu investīcijas gan auto aprīkošanā, gan kārtējās izmaksās – beigu beigās sanāk ļoti dārgi pret nelieliem ieguvumiem;
- sistēma ieviešama tikai tad, ja pašvaldībā ir attīstīta dalīto atkritumu punktu/laukumu sistēma un labi sakārtota ceļu infrastruktūra;
- masas neuzdamības likums – privātmājas vai daudzdzīvokļu nami un publiskās teritorijas; lai mazāk būtu jāmaksā no privātā maciņa, vairāk atkritumu nonāk publiskās vietās;
- vai tiešām “piesārņotājs maksā” šajā modelī?

Turpinās diskusija par **depozīta sistēmas** ieviešanu. To izmantoja priekšvēlēšanu cīņās, bet netiek runāts par pamatjautājumiem – cik un kas maksās par sistēmas ieviešanu, kā tā tiks organizēta, kas un kā segs sistēmas uzturēšanas izdevumus, ko tas atrisinās, ja, pēc to valstu pieredzes, kas jau savlaicīgi ieviesušas depozīta sistēmu, tiek savākti tikai 3–9% no pudeļu apjoma, daudzas valstis atsakās, jo tas ir dārgi un neefektīvi. Skaidrs, ka jāturpina uzlabot plastmasas pudeļu (un ne tikai!) dalītās vākšanas sistēma, iedzīvotāju izglītošana, motivēšana un arī sodīšana, ja citādi nevar, taču reizē jādomā par neveiksmīga iepakojuma un taras mazināšanas iespējām, otrreizējo

izejvielu efektīvas pārstrādes iespējām. Šie jautājumi jārisina kompleksi, jāreķina un tad jārikojas!

Tādēļ Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK) pasūtīja pētījumu, un to veica “Gateway & Partners”. Pētījumā noskaidrots, ka obligātās dzērienu depozīta sistēmas iepakojumu ieviešana attieksies tikai uz mazāk nekā 0,1% no kopējā atkritumu apjoma valstī, savukārt sistēmas ikgadējās izmaksas tiek prognozētas desmit reizi lielākas nekā pašreizējai apsaimniekošanas sistēmai. Būtisks arī fakts, ka no Latvijas tirgū esošajām dzērienu pudelēm depozīta sistēmā neiekļaujas aptuveni 17% vienību. Turklāt tiek prognozēts, ka, apsaimniekojot 90% no obligātajā depozīta sistēmā esošā iepakojuma, kopējie atkritumu pārstrādes rādītāji Latvijā tiks uzlaboti vien par 2%.

* Dalītā vākšana, ražotāju atbildības sistēma (RAS) un depozīts – jāraugās uz visu kopumu! Nepieciešams radīt vienotu pieeju un vienkārši saprotamu dalītās vākšanas sistēmu. Kopīgi ar zinātniekiem jāmeklē inovatīva sistēma, nevis jāizjauc esošā un jāievieš citās valstīs jau aizejošā sistēma.

* Jaunais atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns un reģionu plāni – jau šogad jāsāk to veidot jaunu, modernu! Gribētos saņemt apkopotus precīzus datus, redzēt kopsakarības, kopapjomus – tāpat beidzot ieraudzīt precīzus datus atkritumu apsaimniekošanas jomā! Nevajadzētu skriet pa priekšu ar *izrautiem pasākumiem* no kopīgas sistēmas. Nesajaukt

DEPOZITĀ IEKĻAUTO DZĒRIENU IEPAKOJUMS

GATEWAY
& PARTNERS

Depozīta sistēma attiecas uz nelielu daļu dzērienu iepakojumu.

Bezalkoholiskie dzērieni

Ūdens

Sula, nektāri, sulas dzērieni

Gāzētie dzērieni

Sirupi

Enerģijas un sporta dzērieni

Alkoholiskie dzērieni

Alus

Sīdrs

Alkoholiskie kokteiļi

Vins, šampanietis

Stiprais alkohols

Piena dzērieni

Piens

Raudzētie dzērieni

Jogurts

Krējums

DS neiekļauj

Ieskats vēsturē

ES mērķrādītāji

Depozīta sistēmas fakts

DS ietekme

Kopsavilkums

esošo, bet uzlabot! Pašvaldības, atkritumu apsaimniekotāji, operatori, RAS, pārstrādes, reģenerācijas uzņēmēji u.c. – vienotā sistēmā.

* Vēl neizpratne, vai un kādas investīcijas būs nākamajā plānošanas periodā, īpaši – bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītai savākšanai un pārstrādei. Par pārtikas atliekām domājot, būtu jāiemācās tās vispār neizmest! Nākamajā periodā investīciju būs mazāk, tādēļ vēl jo nopietnāk jāpiedomā, kā izdarīt vajadzīgākās lietas.

* Lielas problēmas ir ar **nolietotām riepiem** – bezkontroles sistēmā kopumā sakrāti milzīgi apjomi! Risinājumus tam meklē Latvijas Riepu apsaimniekošanas asociācija. Riepu ievēdēji nemaksā dabas resursu nodokli, iekļaujas ražotāju atbildības sistēmā (RAS) ar zemāko piedāvājumu, savukārt RAS piedāvā pārāk zemu cenu un pārstrādei vispār no sistēmas neko nemaksā! Sistēmā ir vēl daudz citu *caurumu* – pārva dātāji nemaksā par riepiem ne nodokli, ne RAS-iem, bet maina riepas uzņēmumos, kur paši savām vajadzībām ieved, nolietotās riepas tepat Latvijā arī paliek. Tāpat problēma ir lietoto automašīnu ieviešana ar 4–8 riepiem, arī lietoto riepu tirdzniecība neiekļaujas sistēmā. Nolietotu riepu savākšanas un uzglabāšanas vietās veidojas lieli riepu uzkrājumi, kas ievērojami pārsniedz izsniegto atļauju limitus. Tiek veidotas nelikumīgas nolietoto riepu uzglabāšanas vietas.

Lēš, ka Latvijā šobrīd uzkrājušās ap 100 000 tonnu nolietotu riepu! Informācijai – Latvijas uzņēmumu pārstrādes jauda ir 5000–6000 t gadā. Pieprasījums pēc materiāla, kas iegūts no pārstrādātām riepiem, ir ļoti mainīgs.

Turpinās diskusijas par zaļo publisko iepirkumu Latvijā. Sagatavotais gumijas materiāls varētu tikt izmantots spēļu un sporta laukumu segumā, gumijotajā asfaltā, trokšņu aizsargbarjerām u.c.

* Milzumliela problēma visā Eiropā ir iepakojums. Sapnis – neievest Latvijā otrreiz nelietošanas vai nepārstrādājamas lietas.

* Poligoni mainās – šķirošana, noliktavas un pārstrādes vietas. Jādomā, kā apglabāt tikai pašu mazumiņu!

Kā pareizāk apsaimniekot sadzīves atkritumus? Tas katras pašvaldības un kopīgi atkritumu apsaimnieko-

šanas reģiona ziņā. Arvien vairāk pašvaldību izvēlas veidot savus uzņēmumus vai veido publisko un privāto partnerību, jo privāto komersantu skrējiens pēc zemākās cenas novedis pie tā, ka galvenais ir dabūt līgumu, un tikai pēc tam sākam domāt, kā to izpildīt. Nereti cenas ir tādas, kas pat nesedz atkritumu apglabāšanas izmaksas.

Katrā pašvaldībā jāizsver, kā objektīvāk noteikt atkritumu apjomu, kā godīgāk noteikt maksu atkritumu radītājam un kā labāk to visu administrēt un kontrolēt. To nevar noteikt visiem vienādu un cerēt uz rezultātu!

Tīras vides nodrošināšana ir pašvaldību autonomā funkcija. Labi sašķiroti atkritumi ir resursi, un pašvaldībai pašai tiesības izvēlēties veidu, kā šo funkciju labāk veikt un ko darīt ar saviem resursiem, kā kompensēt apzinīgajiem iedzīvotājiem un kā sodīt piesārņotājus.

* Ielgusi problēma valstī – **ticami dati**. Tie nepieciešami gan pašvaldību un atkritumu apsaimniekošanas reģionu griezumā, gan valstī kopumā situācijas analīzei un priekšlikumu izstrādei.

Valdības deklarācijā paredzēts: iedzīvināsim modernu **aprites ekonomiku**, tajā skaitā pieņemsim **jaunu atkritumu apsaimniekošanas plānu**, lai veicinātu atkritumu pārstrādi un reģenerāciju, ieviesīsim **depozīta sistēmu**, pilnveidosim **zaļā publiskā iepirkuma regulējumu**, lai veicinātu to plašāku lietojumu.

Mums darbiņš ierastais – veidot vienotu pašvaldību viedokli šajos jautājumos un rūpēties par tīru savu administratīvo teritoriju!

Citās jomās darbi virzījušies līdzīgi.

Nepieciešama kārtīga **zemes reformas** normatīvo aktu inventarizācija, jo gandrīz visur reforma ir beigusies, bet Tieslietu ministrija kopā Valsts zemes dienestu, piepalīdzot Finanšu ministrijai ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un Saeimas Juridiskā biroja speciālistiem, bremzē šos jautājumus, tajā pašā laikā spēcīgi bremzējot pašvaldību rīcībspēju ar pieprasītu resursu – zemi! Lauku zemju jautājumi risināmi gan zemes reformas likumu, gan **Zemes pārvaldības likuma** regulējuma ietvaros. Sarežģīti, pretrunīgi, dažādi kāzusi, atšķirīgi risinājumi, bet vienmēr jācenšas to darīt likuma ietvaros un nekaitējot saviem ļaudīm! Uzsākts darbs pie **zemes politikas** veidošanas, taču arī šajā grupā nosēdētās stundas ir ar mazu cerību uz saprātīgu un jēgpilnu rezultātu.

Turpinām analizēt un sekot līdz **lauku ceļu projektu** ieviešanai. No birokrātiskajām pauzēm investīciju projektu ieviešanā cieš arī lauku ceļu programma (cenas nesamērīgi pieaug, darbi kavējas, kvalitāte krītas, plānoto sakārtoto ceļu kopgarums sarūk). Projekti jāiesniedz Lauku atbalsta dienestā **līdz 2019. gada 1. decembrim**, bet daļa pašvaldību vēl ir tikai ceļā uz to. Pozitīvā lieta noteikti ir kopīgi ar uzņēmējiem veiktā ceļu tīkla

inventarizācija un prioritāro ceļu ranžēšana, ieguldījumu veikšana nepieciešamākajos objektos. Kaut līdzekļi tam būtu arī turpmāk un ne tikai no Lauku fonda!

Meža nozarē turpinājām diskusijas par pašvaldību meža apsaimniekošanas iespējamajiem scenārijiem, pētot dažādus variantus, arī iespēju pašvaldībām izmantot meža kooperatīvos uzkrāto pieredzi.

Joprojām aktuāls jautājums ir par **medību koordināciju komisiju** lomu un darbību – zvēru postījumi pieaug, nenomedito zvēru apjoms palielinās, meža un lauku īpašniekiem radot lielus zaudējumus. Daudzviet problēmas arī blīvi apdzīvotās vietās, un ir jāmeklē saprātīgi risinājumi.

Publisko ūdeņu apsaimniekošana iekšzemē šur tur vēl ir neinteresanta joma. Kopā jāsaprot, kas traucē, ko vajag normatīvajos aktos citādi. Daudzas pašvaldības aktīvi uzsākušas apsaimniekošanas plānu izstrādi un infrastruktūras veidošanu, kontroles uzlabošanu ar Vides aizsardzības un Zivju fonda līdzekļu palīdzību. Kopā ar Zemkopības ministriju tiek meklēts labākais risinājums vienotas datubāzes izveidei, lai atvieglotu informācijas uzkrāšanu, atskaitīšanos un kontroli.

Dzīvnieku aizsardzības jomā ir spēkā prasība par visu suņu reģistrāciju vienotajā datu sistēmā. Tas varētu nodrošināt saistošo noteikumu izpildi par kārtību un nodevu iekasēšanu attiecīgajā teritorijā un nepieciešamības gadījumā ļautu viegli atpazīt suņa īpašnieku, taču vēl liels procents suņu nav reģistrēti. Strīdus par pašvaldību maksām patversmēm jāatrisina līdz galam – datu pārbaudāmība, suņu īpašnieku identificēšana, čipēšanas jautājums patversmes suņiem. Kopā ar Valsts datu centru tiek meklēts risinājums datubāzes papildināšanai ar pašvaldību nodevas informācijas uzkrāšanu un atvieglotu maksāšanas paziņojumu izsūtīšanu. Šobrīd aktualizējies jautājums par patversmju uzturēšanu par publiskajiem līdzekļiem – mēģinājumi panākt apmaksu no budžeta par suni līdz 30 dienām (14 dienu vietā!). Suņu īpašnieku atbildība – tam vajadzētu būt pamatjautājumam.

Meliorācijas jomā – ilgstoši norit darba grupas diskusijas par meliorāciju pilsētās un ciemos, jo svarīgi veidot vienotu sistēmu noteces baseiniem, lai iespējami izvairītos no negaidīto lietavu, palu un plūdu radītajiem riskiem.

Ar pašvaldībām un Zemkopības ministriju kopā turpinām meklēt labākos modeļus **vietējo produktu** (pārtikas un arī koka un citu materiālu) iepirkumu organizēšanai. Iet ļoti lēni un smagnēji, jo bremzējoši faktori ir visās pusēs. Jāstimulē kopdarbības modeļu izmēģināšana, lai palīdzētu mazajiem, jaunajiem saimniekiem atsperties, reizē iegūstot kvalitatīvu pārtiku, ar pašu koku apmēbelētas publiskās telpas un citu vietējo preču un pakalpojumu aktivizēšanos. Tā vairotos ienākumi teritorijas cilvēkiem, un mēs atbalstītu savu, ne svešās ekonomikas...

Desmit gados daudz kas mainījies ne uz labu – iedzīvotāji pārcēlušies tuvāk centriem vai Rīgai, vai – kas vēl sliktāk – aizbraukuši prom no Latvijas. Vai tas ir kāds slepens mērķis – samazināt cilvēku skaitu valstī? Pierobežas rajoni ir tukši, un tā nav tikai pie robežas ar Krieviju vai Baltkrieviju – samērā tukša ir arī Ziemeļvidzeme un Dienvidkurzeme, Latvijas vidus daļa. Attālākās valsts teritorijas ir tukšas! Taču attāls nav slikts, atpalicis vai bezperspektīvs, kā mums daži ekonomisti cenšas iegālvot! Ļoti gribas cerēt, ka *vilciens nav aizgājis uz neatgriešanos...* Grūti samierināties, ka valsti nespējam redzēt kopumā! Mums nav reģionālās attīstības un apdzīvotības redzējuma. Analizējot budžeta veidošanu un redzot, kā nauda tiek mērķtiecīgi novirzīta nozaru ministrijām, ierēdniecībai, kontrolei, konkrētiem politiski izdomātiem centriem, secināms, ka tiek “piebeigti” reģioni. Pēdējos 20–25 gadus lauku reģioni nav bijuši prioritāro sarakstā!

Mēs Eiropā zināmā mērā esam unikāli ar to, ka lielākā daļa valsts iedzīvotāju dzīvo tuvu galvaspilsētai. Tas nav normāli! Tiek atbalstīti lieli projekti, lielas saimniecības, tiek strādāts lielos mērogos, bet blakus ir jābūt arī mazajām saimniecībām, mazajiem darbiem, mazajiem uzņēmējiem. Mēs zaudējam arī apdzīvotības ziņā, jo modernā zemnieku saimniecībā nav nepieciešams daudz darbinieku. Lielās saimniecības ir jāstiprina, bet – palīdzot tām, bija jāskatās nepieciešamība attīstīties daudziem nelieliem vai maziem uzņēmumiem. Ja šodien Latvijā lielos apjomos audzē rapsi, kukurūzu un graudus, nav jābrīnās, ka nav ar ko pabarot Latvijas skolēnus. Skolu iepirkumos bieži uzvar lietuvieši, kaut mums vēl arvien ir ļoti daudz mazu saimniecību (~64% no visām).

Zinātnieku izstrādātās lauku attīstības pieejas pagājušā gadsimta 70.–80. gados izveidoja pamatu politikas izmaiņām. Politikā vienkāršoto pieeju “klūsti liels vai dod ceļu citiem” pakāpeniski nomaina virzība uz lauksaimniecības sociālajiem un vides ieguvumiem. Tiek atzīta saimniekošanas sistēmu strukturālā dažādība, sekmējot lauku reģionu identitāti, mazo saimniecību loma mainās. Eiropa mainās! Mēs taču varam neiznīcināt to, kas mums ir, bet palīdzēt attīstīties!

Šobrīd mēs cītīgi “barojam” kaimiņu ekonomikas, bet nav izstrādāta mehānisms, kā vietējam skolniekam ēst vietējos produktus. Runājot par aprites ekonomiku (tās būtība – izmantot tuvumā esošus resursus, attīstīt tos, pievienot vērtību, izmantot un tad vērsties plašumā), mēs gadu gaitā no tās esam pagalam attālinājušies. Tā vietā Latvijā ievēd, piemēram, iepakojuma materiālus, ko nevar pārstrādāt.

Bez vīzijas, kurai tic vairākums, teritorijai nav nākotnes! Vai mums katram tāda ir?

Paldies par aktivitāti LPS komitejās, darba grupās (tikliņos) un ikdienā, lai varam veidot vienotu pašvaldību viedokli katrā jomā, aizstāvēt to sarunās ar ministrijām, Saeimas komisiju sēdēs un uzlabot mūsu cilvēku ikdienu!

VIDES UN DABAS AIZSARDZĪBA

Sandra Bērziņa,
LPS padomniece vides
aizsardzības jautājumos

Laiks starp iepriekšējo LPS kongresu un šāgada kongresu ir bijis ļoti saspringts visās nozarēs, arī vides aizsardzībā. Latvijā, tāpat kā citur pasaulē, vides jautājumi ieņem arvien lielāku nozīmi. Ar vides aspektu jārēķinās praktiski jebkurā dzīves jomā, it īpaši, ņemot vērā klimata izmaiņu kontekstu.

Liels paldies visiem kolēģiem pašvaldībās, kuri ar savu pretimnākšanu, zināšanām, idejām un priekšlikumiem ir palīdzējuši, lai vides aizsardzības normatīvais regulējums būtu pēc iespējas kvalitatīvāks un saprotamāks. Priecē tas, ka esam sākuši vides aizsardzību saistīt arī ar cilvēku veselību un kvalitatīvu dzīves vidi, tomēr uzsvaram uz šo jābūt vēl daudz lielākam, tāpat kā samērīgumam starp aizliegumiem un atļautību, sabiedrības un indivīda vajadzībām.

Dabas aizsardzības jomā esam turpinājuši iepriekšējā periodā uzsāktu, un ir izdevies panākt, tiesa, ar ļoti lielām pūlēm, iepriekš LPS iesniegto grozījumu **likumā "Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu"** apstiprināšanu, svītrojot normu, kas nosaka, ka krasta kāpu aizsargjoslā jaunveidojamā zemes īpašumu vienlaidu platība nedrīkst būt mazāka par 10 ha. Šādos apstākļos ir apgrūtināta gan ceļu, gan tūrisma infrastruktūras un inženierkomunikāciju būvniecība un uzturēšana, jo īpaši, ņemot vērā faktu, ka dabas lieguma "Vidzemes akmeņainā jūrmala" teritorijā notiek aktīvi krasta erozijas procesi, kā rezultātā periodiski ceļu nobrukšanas rezultātā var rasties nepieciešamība jauna ceļa posma izbūvei. Ja pašvaldība nevar atsavināt šāda ceļa posma izbūvei zemi mazāk nekā desmit hektāri, tā nevar veikt autonomās funkcijas, gādājot par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu. Šie grozījumi likumā atrisinājuši arī situāciju, ka absurdu normu dēļ tika reāli apdraudēta eirolomārsruta izveide projektā "Iron Curtain Trail-EV13-North", kura sadarbības partneri ir Polija, Vācija, Somija, Igaunija, Lietuva, Zviedrija, Dānija un Eiropas Velofederācija.

Latvijā kopā ir izveidotas 655 ar likumiem vai Ministru kabineta noteikumiem apstiprinātas **īpaši aizsargājamās dabas teritorijas** (ĪADT), kas katra atbilst kādai no astoņām aizsargājamo teritoriju kategorijām, kuras savstarpēji atšķiras ar teritorijas izveidošanas

mērķiem, teritorijas platību un dažādu aizsardzības pakāpi – atļautajām un aizliegtajām darbībām:

- Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts;
- četri nacionālie parki (Slīteres, Ķemeru, Gaujas un Rāznes);
- 42 dabas parki, piemēram, Gaiziņkalns, Piejūra, Abavas senleja, Ogres ieleja, Daugavas loki, Talsu pauguraine;
- deviņi aizsargājamo ainavu apvidi, piemēram, Vec-laicene, Vestiena, Ziemeļgauja, Augšdaugava, Augšzeme, Vecpiebalga;
- 261 dabas liegums;
- četri dabas rezervāti (Teiču, Krustkalnu, Grīņu un Moricsalas);
- septiņas aizsargājamās jūras teritorijas;
- 327 dabas pieminekļi (178 ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie veidojumi, 89 dendroloģiskie stādījumi un 60 alejas, kā arī dabas pieminekļi, kuru skaits precīzi valstī kopumā nav zināms, proti, aizsargājamie koki un dižakmeņi).

Turklāt Latvijā ir apstiprināti arī vairāk nekā 2000 **mikroliegumu** – teritorijas, kas tiek noteiktas, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamās sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Eiropas Savienības aizsargājamo dabas teritoriju **tīklā Natura 2000** Latvijā ir iekļautas 333 teritorijas – četri dabas rezervāti, četri nacionālie parki, 239 dabas liegumi, 37 dabas parki, deviņi aizsargājamo ainavu apvidi, septiņas aizsargājamās jūras teritorijas, deviņi dabas pieminekļi un 24 mikroliegumi. 2018. gada dati par īpaši aizsargājamo teritoriju un mikroliegumu platībām hektāros un % no kopējās administratīvi teritoriālās vienības, kā arī par kopējo mikroliegumu un ĪADT platību katrā administratīvi teritoriālajā vienībā pieejami LPS Salīdzināmo datu bāzē – informācijas sistēmā BLIS [šeit](#).

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēma Latvijā ir sarežģīta, par ko liecina daudzās aizsargājamo teritoriju kategorijas, bet jāņem vērā arī tas, ka ir gadījumi, kad dažādu kategoriju īpaši aizsargājamās teritorijas savstarpēji pārklājas: piemēram, aizsargājamo ainavu apvidū "Augšzeme" ietilpst dabas parki Medumu ezeraīne un Svente, dabas liegumi Bardinska ezers, Medumu ezera salas, Skujines ezers un Sventes ezera salas, dendroloģiskie stādījumi un alejas – Jaunsventes parks, Medumu parks un Medumu aleja. Turklāt aizsargājamās teritorijas var tikt iedalītas funkcionālajās zonās.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas zonējums tiek veikts, izstrādājot **dabas aizsardzības plānu**. Tajā

arī nosaka nepieciešamos apsaimniekošanas pasākumus un izstrādā konkrētās teritorijas individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektu, kas tālāk tiek virzīts kā MK noteikumi, līdz ar to kļūst saistošs ikvienam. Tieši tādēļ plāna izstrādes gaitā ļoti būtiska ir pašvaldību un zemju īpašnieku iesaiste un sadarbība ar tiem. Dabas aizsardzības plānos noteiktajam zonējumam un dabas aizsardzības prasībām ir jābūt samērīgām, atbilstošām katras konkrētās aizsargājamās teritorijas izveides mērķim un tās nedrīkst būt pretrunā ar pašvaldības attīstības plāniem. Dabas aizsardzības plāniem un teritoriju attīstības plāniem ir jāpapildina vienam otru un jānodrošina konkrētās teritorijas sabalansēta attīstība. Šā iemesla dēļ pastiprinātu uzmanību esam pievērsuši grozījumiem Ministru kabineta 2007. gada 9. oktobra noteikumos nr. 686 **"Noteikumi par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību"**, norādot uz nepieciešamību saistīt dabas aizsardzības plānu ar jau spēkā esošajiem pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī paredzēt lielāku sabiedrības un pašvaldību iesaisti plāna izstrādes gaitā.

Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi šajā laikposmā ir izstrādāti četrām īpaši aizsargajamām dabas teritorijām, precizētas 68 dabas pieminekļu robežas.

Jau iepriekš esam informējuši par LPS ierosinātajiem grozījumiem 2012. gada 18. decembra MK noteikumos nr. 940 **"Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu"**. Diemžēl vides nevalstisko organizāciju pretestības dēļ Zemkopības ministrija grozījumus šajos noteikumos tālāk nevirza, tādēļ jautājums joprojām ir neatrisināts, pastāv iespēja, ka, izveidojot mikroliegumu vietā, kur iegādāta zeme ar mērķi veikt būvniecību, bet būvniecības process vēl nav uzsākts, tiek radīti būtiski īpašumtiesību aprobežojumi, jo konkrētais zemesgabals vairs nav izmantojams tā paredzētajam mērķim. Turklāt, tā kā normatīvajos aktos vispār nav paredzēts kompensācijas mehānisms par īpašumtiesību aprobežojumiem gadījumos, kad mikroliegumi tiek izveidoti apbūvei paredzētās teritorijās, zemju īpašniekiem nav iespējas saņemt attiecīgas kompensācijas. Tiesa, kompensāciju jautājums kļūst arvien aktuālāks arī kontekstā ar "Dabas skaitīšanu" jeb biotopu kartēšanu, bažījoties par jaunu īpaši aizsargājamo teritoriju vai mikroliegumu izveidi, kā arī saistībā ar Latvijas Dabas fonda īstenoto LIFE+ projektu "Mazā ērgļa aizsardzības nodrošināšana Latvijā", kura mērķis ir izveidot 500 mikroliegumus jaunatrastajām mazā ērgļa ligzdām. Gan atbildīgo valsts institūciju pārstāvji, gan zemju īpašnieki ir vienprātīgi, ka kompensāciju apmērs par saimnieciskās darbības aprobežojumiem nav pietiekams, taču, kamēr šis jautājums netiks atrisināts, spriedze un zemju īpašnieku neapmierinātība nemazināsies, jo īpaši, ņemot vērā to, ka, piemēram, mazā ērgļa ligzdošanai piemēroti ir mazi

meža puduri, lielāku meža masīvu ārmalas un līdzās esošas lauksaimniecības zemes. Šādi nelieli meža puduri galvenokārt ir privātpašumā, tādēļ saprotams, ka mikroliegumu izveidošana būtiski ierobežos vai pilnībā izslēgs saimnieciskās darbības iespējamību šajos privātajos mežos.

Foto: www.mazaiserglis.lv

Iepriekš minētā projekta ietvarā tiek izstrādāts arī **mazā ērgļa aizsardzības plāns**. Pozitīvi, ka šā plāna izstrādes gaitā ir uzklausītas dažādas interešu grupas. Plāns vēl ir izstrādes procesā, taču skaidrs, ka mazā ērgļa barības un ligzdošanas biotopu pieejamību nosaka galvenokārt divas tautsaimniecības nozares – lauksaimniecība un mežsaimniecība. Līdz ar to no šo nozaru politikas un intensitātes ir atkarīga mazo ērgļu populācija Latvijā. Tā kā pie esošās abu nozaru intensitātes mazo ērgļu skaita dinamika Latvijā ir stabila, populācijas saglabāšanai esošajā stāvoklī būtu nepieciešams uzturēt nozaru intensitāti aptuveni pašreizējā līmenī, vienlaikus nodrošinot zināmo ligzdošanas vietu aizsardzību un veicinot barošanās biotopu saglabāšanu. Šie ir savstarpēji pretrunīgi procesi, taču tiek secināts, ka ligzdošanas vietu un barošanās biotopu saglabāšanu iespējams nodrošināt arī intensīvas mežsaimniecības un lauksaimniecības apstākļos, ieviešot finansiāli izdevīgākus bioloģiski draudzīgu lauksaimniecību atbalstošus pasākumus, sezonālus ierobežojumus mežsaimniecībā, samērīgas un finansiāli izdevīgākas kompensācijas par mežsaimnieciskās darbības ierobežošanu privātajos mežos, kā arī veidojot ligzdošanas vietu aizsardzības teritorijas atbilstoši zinātniskajām atziņām. Tas nozīmē, ka varētu tikt pārskatīti saimnieciskās darbības aizliegumi mazā ērgļa mikroliegumos, paredzot iespēju sezonālai mežizstrādei, vai sausās koksnes izvākšanas apjomu atcelšana un samazināta mikroliegumu teritorija. Tāpat ir secināts, ka vidējais vienas mazā ērgļa teritorijas apdzīvotības ilgums ir desmit gadi, līdz ar to būtu nepieciešams reizi 10 gados veikt mikrolieguma teritorijas precizēšanu, kas ir ļoti pozitīva iezīme, jo ļautu pietiekami operatīvi ierosināt mikrolieguma likvidēšanu, ja aizsargājamais putns tur vairs neligzdo. Kā viens no uzdevumiem plānā paredzēts arī veidot darba grupu, kas mikrolieguma teritorijas precizēšanu veic atbilstoši šiem noteikumiem un sagatavo priekšlikumus kompensāciju apjoma

palielināšanai par mežsaimnieciskās un lauksaimnieciskās darbības ierobežošanu mikroliegumu teritorijās. Ja mazā ērgļa aizsardzības plānu šādā redakcijā apstiprinās, būs nepieciešami grozījumi virknē normatīvo aktu, kas regulē mikroliegumu izveidi, režīmu tajos un kompensāciju izmaksu.

Esam ieguldījuši lielu darbu saistībā ar grozījumiem **Aizsargjoslu likumā**. LPS iebilda krasta kāpas noteikšanas principiem pilsētās un ciemos, kas paredzēja, ka krasta kāpu aizsargjoslas platums tajos nav mazāks par 150 metriem, obligāti iekļaujot īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus ne mazāk kā 300 metru platā joslā. ES nozīmes biotopu obligāta iekļaušana krasta kāpu aizsargjoslā atsevišķās vietās (tā kā vēl nav pabeigta biotopu kartēšana, konkrētas teritorijas nav precīzi zināmas) nozīmētu šīs aizsargjoslas paplašināšanu, tādējādi zemju īpašniekiem zaudējot tiesisko palāvību uz pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto un iegūstot jaunus aprobežojumus, kas no valsts puses netiks kompensēti. Tajā pašā laikā panācām vienošanos par vairāku pašvaldībām svarīgu normu grozīšanu, piemēram, krasta kāpu aizsargjoslā atļaut veikt autoceļu būvniecību vai pārbūvi, lai nodrošinātu piekļuvi pie līdz šā punkta stāšanās spēkā likumīgi izbūvētām dzīvojamām ēkām, ja nepastāv citas piekļuves iespējas, vai atsavināt (nodot) valsts zemi pašvaldībai likumā noteikto autonomo funkciju veikšanai vai otrādi. Diemžēl VARAM ir apturējusi šā likuma grozījumu tālāku virzību.

Tāpat šajā laikā uz priekšu nav pārvirzījušies grozījumi **likumā "Par zemes dzīlēm"**, pie kuriem strādāts vairāku gadu garumā un kas paredz, ka pašvaldības turpmāk neizsniegs bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas, bet gan visos gadījumos licences zemes dziļu ieguvei izsniegs Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Likumprojektā ņemti vērā LPS ierosinājumi attiecībā uz pašvaldību nosacījumu iekļaušanu licencē, taču joprojām nav atrisināts jautājums par rekultivācijas garantēšanu, jo ir ļoti liela pretestība no derīgo izrakteņu ieguvēju puses.

Uzsākts darbs pie grozījumu izstrādes 2001. gada 20. novembra Ministru kabineta noteikumiem nr. 483 **"Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība"**. Grozījumi šajos noteikumos ir nepieciešami, jo tie satur vairākas absurdas normas, piemēram, to, ka pirms piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas pašvaldība informē par to attiecīgo reģionālo vides pārvaldi un iesniedz tai saskaņošanai piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas programmu, kurā iekļauti apzināmie objekti, apzināšanas metodes, termiņi, darbu izmaksas un noteikta piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrēšanas kārtība, uz ko LPS norādījusi jau pirms šo grozījumu veikšanas. Diemžēl piedāvātie grozījumi paredz arī to, ka turpmāk piesārņoto vietu reģistrāciju neveiks Valsts vides dienests, kā tas ir bijis līdz šim, bet tas būs pašvaldību uzdevums. Izanalizējot sīkāk, kā tas varētu īstenoties, esam secinājuši, ka tas radīs lielāku administratīvo slogu un, visticamāk, paildzinās procesu, kā arī attiecīgajiem pašvaldību darbiniekiem prasīs ļoti specifiskas zināšanas, nemaz nerunājot par nepieciešamajiem finanšu resursiem, lai pašvaldības šo funkciju varētu veikt.

Tomēr lielākais izaicinājums 2019. gadā vides jomā ir trīs lielu plānošanas dokumentu – **Gaisa piesārņojuma samazināšanas plāna 2019.–2030. gadam, Latvijas oglekļa mazietilpīgas attīstības stratēģijas līdz 2050. gadam un Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns līdz 2030. gadam** – izstrāde. Pašvaldības izprot gan šo plānu izstrādes, gan noteiktu pasākumu ieviešanas nepieciešamību, lai novērstu gaisa piesārņojumu, mazinātu klimata pārmaiņas, kā arī pielāgotos tām, taču plānošanas dokumentus vajag savstarpēji salāgot, lai nerastos situācija, ka vienā plānā paredzētie pasākumi ir pretrunā ar citu plānu, piemēram, biomasas kā kurināmā izmantošana. Ļoti būtiski ir noteikt skaidrus finansēšanas avotus, jo lielākā daļa paredzēto pasākumu noteikto mērķu sasniegšanai būs ļoti dārgi, kā arī izvērtēt prioritātes un noteikt pasākumus, kuri sniegs vislielāko ieguldījumu gaisa piesārņojuma samazināšanas un klimata pārmaiņu jomā. Šobrīd, notiekot saskaņošanas procesiem, redzam, ka šo plānu savstarpējā saskaņošana netiek veikta, tāpat arī nav aprēķināts nepieciešamais finansējums, tā vietā vispārīgi norādot, ka konkrēti pasākumi jāveic piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros, par Eiropas Savienības fondu līdzekļiem vai piesaistot citus finanšu līdzekļus. Tā, piemēram, saistībā ar pasākumiem, kas paredzēti Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā, VARAM skaidri norāda, ka tās rīcībā nav aplēšu par pasākumu ieviešanai un īstenošanai nepieciešamo finansējumu. LPS ieskatā plānos paredzētajiem īstenojamiem pasākumiem ir jābūt cieši salāgotiem ar pieejamo valsts budžeta līdzekļu apjomu un Eiropas fondu līdzekļu sadali nākamajā plānošanas periodā. Rīcībās iekļautie pasākumi bez attiecīgo finanšu līdzekļu piesaistes nebūs realizējami.

TAUTSAIMNIECĪBAS KOMITEJĀ

Aino Salmiņš,
LPS padomnieks
tautsaimniecības
jautājumos

Sabiedriskais transports

Sadarbībā ar Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociāciju, plānošanas reģioniem un Sabiedriskā transporta padomi pagājušogad **izdevās izcīnīt** papildu finansējumu sabiedriskajam transportam 11 080 000 eiro apmērā zaudējumu segšanai par sniegtajiem sabiedriskā transporta pakalpojumiem 2018. gadā, tādējādi novēršot ievērojamus sabiedriskā transporta pieejamības riskus, kā arī **izdevās novērst** valdības kļūdaino lēmumu, kas paredzēja atcelt kompensācijas pilsētas nozīmes maršrutu tīklā zaudējumu segšanai pārvadātājam par maršruta daļu, kas vairāk nekā 30% no kopējā maršruta garuma ir ārpus pilsētas administratīvās teritorijas.

Pēc ilgām diskusijām ar Satiksmes ministriju **esam panākuši** kompromisu valsts atbalstam autoostu finansējumā.

Tomēr **neesam spējuši** ar Satiksmes ministriju panākt optimālu risinājumu par pamatotu finansējuma bāzi autoceļiem un sabiedriskajam transportam saistībā ar izglītības un veselības reformām. Bāzes finansējums pārvadājumu dotācijām joprojām nav pietiekams, un Satiksmes ministrija sadarbībā ar Finanšu ministriju nav pārskatījusi dotāciju bāzes noteikšanas principus un kārtību. Arī šogad finanšu nepieciešamība sabiedriskajam transportam ir vairāk nekā 15 miljoni eiro.

Sabiedriskā transporta pieejamība

Kaut gan sabiedriskais transports kopš 2014. gada tiek organizēts, izmantojot tā saucamo vienoto plānošanu, sabiedriskā transporta pakalpojuma pieejamība lauku iedzīvotājiem samazinājusies, kam par pamatu ir gan objektīvi iemesli (iedzīvotāju skaita lejupslīde), gan nepietiekamais finansējuma nodrošinājums valsts pasūtījumam.

Istenojot tā dēvētos taupības režīma pasākumus, sabiedriskā transporta nobraukums 2018. gadā samazināts gan tikai par 1% jeb 725 tūkstošiem kilomet-

ru, bet, sagatavojot iepirkumu 2021.–2030. gadam, sabiedriskā transporta apjomu plānots samazināt vairāk nekā par 10% un izvirzot samērā nereālu uzdevumu – vienlaikus garantēt sabiedrībai pieejamu sabiedrisko transportu.

Pašlaik jau ir skaidrs, ka lielajā iepirkumā maršrutu tīkla ikgadējo apjomu plānots samazināt vairāk nekā par 15%. Diemžēl jau tagad 17 pagasti ar novadu centriem sabiedriskajam transportam nav sasniedzami, prognoze liecina, ka šāda tendence turpināsies, un ir apdraudēta 65 pagastu pieejamība.

Sabiedriskā transporta iepirkums 2021.–2030. gadam netiek saistīts ar administratīvi teritoriālo reformu (ATR), bet ATR netiek plānota saistībā ar sabiedrības ieradumiem izmantot sabiedrisko transportu.

Nākotnē mūs sagaida **jauni izaicinājumi vai pārsteigumi:**

- tiks izstrādāts jauns sabiedriskā transporta pakalpojumu regulējums;
- iepirkums sabiedriskā pakalpojuma sniegšanai 2021.–2030. gadam;
- braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju elektroniskās identifikācijas sistēmas risinājumu noteikšana;
- komercpārvadājumu ieviešana;
- transports bez maksas;
- tarifu pieaugums 2020. gadā tiek plānots vidēji par 10%.

Joprojām neatbildēts ir jautājums, kā tiks organizēts sabiedriskā transporta maršrutu tīkls un nodrošināta iedzīvotāju mobilitāte, ja netiks uzlabots vietējo autoceļu stāvoklis. Pēc Autotransporta direkcijas datiem – tikai 323 reisi atrodas uz pašvaldību ceļiem (neskaitot ielas) jeb 4,3% no kopskaita.

Konceptuāli atbalstām komercpārvadājumu ieviešanu sabiedriskā transporta pakalpojumos, taču nav skaidrs, kādēļ mēs gribam būt unikāli Eiropas Savienībā, kur komercmaršruti parasti ietver teritorijas, kuru attālums pārsniedz 100 km.

Iecere izveidot komercmaršrutus tikai Pierīgā, kam pēc būtības ir funkcionāla nozīme, jo jāgarantē iedzīvotāju pieejamība darbavietai, izglītībai un veselības aprūpes iestādēm vispārpieņemtajā darba laikā, var radīt kārtējos riskus sabiedriskā transporta pieejamībai. Vai atsevišķi izdalot rentablos, nevajadzēs paredzēt vairāk naudas līdzekļu nerentabliem?

Neapšaubāmi, šāds “eksperiments” radīs spiedienu uz skolēnu pārvadājumu apjoma palielinājumu.

Nav pārliecības, ka komersants, veicot pasažieru komercpārvadājumus, pārvadās arī invalīdus, jo jaunais regulējums paredz, ka valsts garantētās saistības jāuzņemas pašam pārvadātājam. Līdz šim sabiedriskais transports daļēji pildīja arī sociālo funkciju, bet vai, mainoties pārvadājumu principiem, pārvadātājs būs ieinteresēts uzņemties uz sava rēķina segt valsts noteikto pasažieru atvieglojumu kategoriju izmaksas?

Kā tiks noteikti bezmaksas maršruti? Var jau ar likumu noteikt kritērijus (zems iedzīvotāju blīvums, dotāciju segums virs 85%, autobusu noslodze utt.), kas katru gadu būs jāpārskata. Viegli prognozēt, ka izmaiņas būs drīzāk politiskas vai arī tikai plānotas atbilstoši finanšu ietvaram. Uzskatām, ka, plānojot, organizējot un finansējot maršrutus reģionālā līmenī, šādu maršrutu ieviešana būtu ievērojami efektīvāka un atbilstu sabiedrības interesēm, piemēram – Igaunijā šī funkcija ir uzticēta reģioniem, kur deviņos no tiem pasažieri brauc bez maksas.

Skolēnu pārvadājumi

Tautsaimniecības komitejā esam izvērtējuši **Valsts kontroles revīzijas ziņojumu “Vai pašvaldību rīcība ar finanšu līdzekļiem, nodrošinot skolēnu pārvadājumus, ir likumīga un lietderīga?”**.

Nepiekrītām Valsts kontroles secinājumiem, ka, izveidojot lielākus novadus, samazināsies pārvadājumu attālums starp skolām. Diemžēl Valsts kontrole un Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisija nebija īsti ieinteresēta atbildēt uz jautājumu: vai, ekonomējot izglītības nozarē, mēs nepārmaksājam, organizējot skolēnu pārvadājumus?

Revīzijā netiek norādīts, ka valstī maršrutu tīkls kopš 2007. gada, kad tika pieņemts Sabiedriskā transporta likums, tiek organizēts bez ekonomiska pamatojuma. Rezultātā ik gadu veidojas 10–15% finansējuma deficīts, ko pilnībā vai daļēji sedz no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem. Šī sistēmiskā nepilnība liek pašvaldībām izveidot un uzturēt savu autotransporta parku ar vairāk nekā 400 vienībām, izstrādājot papildu maršrutu tīklu.

Plānošana notiek atbilstoši finanšu ietvaram, nevis finanšu nepieciešamībai un nekādi nesaistot ar veselības un izglītības reformām. Rezultātā tiek ziņots par īslaicīgiem ietaupījumiem izglītības nozarē, neapziņot situāciju kopumā.

Skolas izvēlas vecāki, un vienalga, cik lieli izveidosies novadi – arī tiem būs savas robežas. Objektīvi būs situācijas, ka vecāki izvēlēsies skolu ārpus sava novada teritorijas, un to nevar klasificēt kā pārkāpumu. Šos argumentus neizvērtējot, Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisija un Valsts kontrole nonāca līdz paradoksālam secinājumam: jo lielāki novadi, jo mazāki attālumi starp skolām.

Atzīstam, ka viena no prioritātēm ir skolēnu drošība, tādēļ uzskatām, ka pamatjautājums ir – valsts vietējo un pašvaldību autoceļu kritiskais stāvoklis. To remontdarbu finansēšanai pašvaldībās mērķdotāciju apjoms nesasniedz pat pusi no tā, kas bija pirmskrīzes laikā (2008. gadā).

Komiteja uzskata, ka:

- izmantojami abi transporta pakalpojumu veidi (skolēnu un sabiedriskais transports), jo, kā norādījusi pati Satiksmes ministrija (SM) 2017. gada SM un LPS sarunu protokolā, pastāv risks, ka, pārņemot skolēnu maršrutus, ieņēmumi no biļešu pārdošanas nesegs papildu izdevumus, līdz ar to jauna sabiedriskā transporta maršruta atklāšana var tikt saistīta ar papildu finanšu līdzekļu nepieciešamību un zaudējumu kompensēšanu pārvadātājiem;
- jāizstrādā mehānisms sadarbībai starp Satiksmes ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju un plānošanas reģioniem skolēnu pārvadājumu plānošanā;
- nepieciešams izvērtēt iespējamās normatīvo aktu grozījumus, kas pašvaldībām dotu iespējas legāli kompensēt izdevumus privātām personām nokļūšanai uz mācību iestādi vietās, kur valsts pasūtījums nenodrošina optimālus sabiedriskā transporta pakalpojumus;
- jāveic grozījumi normatīvajos aktos, kas pašvaldībām ļautu legāli izmantot skolēnu pārvadājumus maršrutos, kur valsts pasūtījums nenodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumus.

Sadarbībā ar plānošanas reģioniem, pašvaldībām un Autotransporta direkciju ievērojami samazināts skolēnu pārvadājumu apjoms, un astoņos novados skolēnu pārvadājumi iekļauti valsts pasūtījumā. Pārskata periodā valsts pasūtījuma apjoms palielinājies par 220 000 km.

Autoceļi

Pērn ar Satiksmes ministriju vienojāmies par pamatprincipiem, ka **pašvaldības pārņems daļu no vietējiem ceļiem, paredzot, ka:**

- vienkāršojama procedūra valsts autoceļu pārņemšanai. Nododot autoceļus, jānodrošina vienāda pieeja valstij un pašvaldībām (valstij, nododot autoceļus pašvaldību īpašumā, ir iespējas tos nodot bez iepriekšējas īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā uz valsts vārda Satiksmes ministrijas personā, šādām tiesībām jābūt arī pašvaldībām);
- valsts līdzfinansējuma apjoms valsts vietējo autoceļu pārņemšanā nedrīkst būt mazāks par esošo finansējuma apjomu konkrētajam posmam;
- jāizstrādā procedūra valsts vietējo autoceļu nodošanai privātpersonām;
- nododot ceļus valdījumā, jādefinē kritēriji, vadoties pēc autoceļu uzturēšanas klases;
- katra pašvaldība pieņem lēmumu individuāli par katru autoceļu posmu.

Pagājušajā gadā gan pārņemti tikai 14 km valsts vietējo autoceļu – tas liecina, ka pašvaldībām piedāvātais

finansējums 1560 eiro/km nav pietiekams, vēl jo vairāk – nav zināms, cik ilgā laika periodā šis finansējums tiek garantēts. Neapšaubāmi, pašvaldības apzinās, ka pārņemot tiks 3,9 tūkstoši km valsts vietējo autoceļu, kam nepieciešami vismaz 323 miljoni eiro, bet visu valsts vietējo autoceļu sakārtošanai vajadzīgi vairāk nekā 1,1 miljards eiro. Uzskatām par nepieņemamu situāciju, ka bāzē valsts vietējo autoceļu sakārtošanai paredzēti 18 miljoni eiro pie finanšu nepieciešamības 130 miljoni eiro gadā, kopējā finanšu nepieciešamība valsts vietējiem ceļiem ir 690 miljoni eiro.

Sadarbībā ar Satiksmes ministriju panācām, ka 2018. gadā akcīzes nodokļa pieaugums tika novirzīts **valsts vietējo autoceļu sakārtošanai**. Tādējādi vairāk nekā 33 miljoni eiro deva iespēju sakārtot vairāk nekā 400 km valsts vietējo autoceļu. Diemžēl pēc Saeimas vēlēšanām cerība, ka turpmākajos gados šim finansējumam jābūt vismaz 2018. gada līmenī, it īpaši saistībā ar izglītības un veselības reformām Latvijā, kļuvusi par ilūziju. Esam saņēmuši nepārprotamus signālus no vairākiem ministriem, ka autoceļu nozare nav jāsasaista ar akcīzes nodokli naftas produktiem, transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokli un autoceļu nodevu, ka rezultātā šogad gandrīz pusmiljards tiek iekasēts papildus finansējuma segšanai budžetā, nākamgad jau 560 miljoni eiro. Sabiedrība tiek pieradināta pie domas, ka pašvaldību administratīvā reforma ļaus ietaupīt līdzekļus tādā mērā, kas segs iztrūkstošo deficītu autoceļu finansējumam un sabiedriskajam transportam, nu, ja pietrūks – arī nekā, jo vietējos ceļus izmantojot tikai 17% transportlīdzekļu.

Komitejas viedoklis ir gluži pretējs – reģionālajai attīstībai nepieciešami kvalitatīvi reģionālie un vietējie valsts autoceļi. Galvenā problēma, bez šaubām, ir nevis pašvaldību robežas, bet sarūkošs iedzīvotāju skaits. Ceļu infrastruktūras problemātika nav saistāma ar mehānisku novadu apvienošanu, ir jāveic autoceļu pilna inventarizācija, izvērtējot tos pēc funkcionālās nozīmes.

Jātiek skaidrībā, vai ceļš kalpo kā tranzīts, kas savieno citas apdzīvotas vietas, vai pastāv novadu centru un

attīstības centru savietojamība ar pagastiem, iespējams, vairāki valsts vietējie ceļi atbilst reģionu ceļiem.

Savukārt autoceļiem ar zemu intensitāti var mainīt klasifikāciju, dodot iespējas tos izmantot:

- kā komercdarbības infrastruktūras un ilgtspējīgas komercdarbības izveides līdzekli;
- kā tūrisma attīstības līdzekli;
- kā sociālo funkciju.

Jānedefinē autoceļu uzturēšanas prasības autoceļiem, kuri pamatā risina tikai piekļuves tiesības nekustamajiem īpašumiem. Jāveic izvērtējums, kā šādus autoceļus nodot privātpašumā vai valdījumā privātstruktūrām. Diemžēl izdarīt korektu izvērtējumu pēc “Jāņa sētas” kartēm nevar, jo nereti pašvaldībām nododamo ceļu sarakstā tur ietverti arī tie autoceļi, pa kuriem pārvietojas sabiedriskais transports vai tiek veikti skolēnu pārvadājumi. Pie valsts vietējo autoceļu pārņemšanas obligāti jāpievieno autoceļu tehniskā stāvokļa izvērtējums, kas diemžēl piedāvājumā uzrādīts netiek.

Lai palielinātu pašvaldību atbildību par ceļiem, ir jāpalielina pašvaldību finansēšanas daļa no akcīzes nodokļa par naftas produktiem.

Ierobežotā finansējuma dēļ (pēc 2017. gada statistikas) 45 pašvaldības autoceļu uzturēšanai velta līdz 650 eiro uz kilometru, tikai 14 novadi ceļu uzturēšanai lieto vairāk nekā 1500 eiro uz kilometru (zināšanai – valsts vietējiem ceļiem tērē 1560 eiro uz kilometru, taču 42% atrodas sliktā vai ļoti sliktā stāvoklī), un tikai trīs lielie novadi kopumā finansē tikpat, cik valsts vietējos ceļos.

Līdzīga situācija ir arī ar pašvaldību iespējām investēt autoceļos. Analīze rāda, ka 2017. gadā 43 novadi neinvestēja, 37 investēja ļoti maz – līdz 650 eiro uz 1 km. Pamatīgākas (virs 650 eiro uz 1 km) investīcijas, neskaitot lielās pilsētas, var atļauties tikai 31 novads (t.sk. astoņi lielie novadi). Tas liecina, ka pašreizējais mērķdotāciju apjoms ir pārvērties par formālu pabalstu autoceļu problēmu risinājumam.

LPS Tautsaimniecības komitejas sēde 2018. gada 28. novembrī.

Mājokļi

Kaut arī pašreizējās valdības deklarācijas vairākos punktos ir pieminēti mājokļu politikas jautājumi, starp kuriem konkrēti noteikts punkts – *“ieviesīsim valsts atbalsta instrumentus īres dzīvojamā fonda attīstībai, lai veicinātu jaunu īres dzīvokļu būvniecību attīstības centros”*, šā jautājuma risināšanā progresa pagaidām nav. Vēl jo vairāk tāpēc, ka no šāgada budžeta paketes “nejausi” bija “izsprucis” visai svarīgs grozījums likumā “Par palīdzību dzīvokļu jautājuma risināšanā”, kas paredzēja, *“ka valsts vai pašvaldība var sniegt atbalstu dzīvojamo īres māju būvniecībai, atjaunošanai, pārbūvei vai jaunuzceltu, atjaunotu vai pārbūvētu dzīvojamo īres māju iegādei ar mērķi novērst tirgus nepilnību dzīvojamo īres māju pieejamības nodrošināšanā mājtsaimniecībām”*. Tautsaimniecības komiteja un Dzīvokļu apakškomiteja vairākkārt uzsvērusi, ka ir jānodrošina solidāra valsts un pašvaldību atbildība un finansējums mājokļu politikas sakārtošanā, kā arī jāpārskata valsts garantiju mehānisms pašvaldību kapitālsabiedrībām. Pats galvenais, ka beidzot tiek atzīts: **īres tirgū pastāv tirgus un valdības nepilnības un pašvaldība var būt īpašuma attīstītājs.**

Īpaši svarīgi ir tas, ka šāda norma noteiktu, ka valsts vai pašvaldība varēs sniegt atbalstu ne tikai dzīvojamo īres māju būvniecībai, bet arī atjaunošanai, pārbūvei vai jaunuzceltu, atjaunotu vai pārbūvētu dzīvojamo īres māju iegādei ar mērķi novērst tirgus nepilnību dzīvojamo īres māju pieejamības nodrošināšanā mājtsaimniecībām.

Zemo algu ekonomikas situācijā iedzīvotāji saņem ļoti mazus ienākumus, mājokli iegādāties nevar, bet meklē lētas īres iespējas. Šādā situācijā nav iespējams īstenot mājtsaimniecību finanšu situācijai labvēlīgas attīstības scenāriju, kad mājtsaimniecība tērē mājokļa izdevumiem ne vairāk par 30% no ienākumiem. Analizējot situāciju īres tirgū, secināts, ka zemie ienākumi 80% mājtsaimniecību liedz pieeju mājoklim, kas atbilst mūsdienu būvniecības standartu prasībām. Pašvaldībās pastāv būtisks neapmierinātais pieprasījums pēc mājokļiem, kas ierobežo jaunu darbavietu izveidi, iedzīvotāju ienākumi nav atbilstoši, lai iegādātos savām vajadzībām atbilstošu mājokli, kā rezultātā iedzīvotāju mobilitāte ir ierobežota un demogrāfiskā situācija – negatīva. Tāpat novērots privāto investīciju trūkums daudzdzīvokļu īres namu celtniecībā. Īres dzīvokļu trūkums Latvijā kavē jaunu darbavietu izveidi reģionos ārpus Rīgas un pašvaldībās, kas robežojas ar Rīgas pilsētu. Lai nodrošinātu cilvēkresursu piesaisti teritorijai, ir jānodrošina atbalsts arī vidusslānim.

Komiteja uzskata: lai nodrošinātu iedzīvotājiem kvalitatīvu un pieejamāku mājokli reģionos, 2019. gadā jāparedz valsts atbalsta programma pašvaldību kapitālsabiedrībām jaunu īres māju būvniecībai.

Diemžēl ne Finanšu ministrija, ne Ekonomikas ministrija nav gatava izvērtēt:

– iespēju piemērot valsts atbalstu grantu veidā ar atbalsta intensitāti līdz 30% no projekta kopējām būvniecības izmaksām;

– iespēju veikt izmaiņas Pievienotās vērtības nodokļa likumā, paredzot, ka par daudzdzīvokļu īres namu būvniecības pakalpojumiem drīkst atskaitīt priekšnodokli 100% apmērā un tas nav jāatmaksā valsts budžetā.

Komiteja atzinīgi novērtē Mājokļu garantiju programmas īstenošanu, taču uzskata, ka šīs programmas rezultātā pieaugs nevienlīdzība ģimeņu vidū.

Vairāk nekā 54% iedzīvotāju nevar kvalificēties šai programmai zemā atalgojuma dēļ. Mājokļu pieejamība ir atkarīga no iedzīvotāju maksāspējas, mājokļu izmaksām, nodarbinātības, to ietekmē arī reģionālā nevienlīdzība.

Tā kā kredīti ir pieejami ģimenēm, kuras dzīvo Rīgā un Pierīgā, jo tās atbilst kredītpiešķiršanas nosacījumiem, vēl vairāk tiek stiprināta jau šobrīd tik izteiktā iekšējā mobilitāte – centralizācija Rīgā, Pierīgā, atsevišķās lielajās pilsētās. Uzskatām, ka mājokļu politikai jābūt reģionālai.

Pašlaik visās pašvaldībās pats svarīgākais ir cilvēkresursu piesaistīšana, kurā viens no svarīgākajiem instrumentiem ir mājokļu jautājums. Ne visās pašvaldībās piemērots modelis ir jaunu īres namu celtniecība, vairākās pašvaldībās tomēr dod priekšroku esošā dzīvojamā fonda renovācijai. Šim nolūkam daļēji palīdz daudzdzīvokļu māju siltināšanas programma, taču pat visoptimistiskākās prognozes liecina, ka orientējoši tikai 10% no daudzdzīvokļu māju kopskaita tiks nosiltinātas un renovētas, tādēļ nepieciešama nacionāla programma dzīvojamā fonda saglabāšanai.

Atbalstām jauno Īres likumu un esam gandarīti, ka Tautsaimniecības komitejas un Dzīvokļu apakškomitejas priekšlikumi ir atbalstīti Saeimas darba grupā.

Būvniecība

Pašreizējie notikumi ap Rīgas Deglava ielas pārvadu liecina par sistēmisku nepilnību būvniecības kontrolē. Jau pirms vairākiem gadiem komiteja vērsa uzmanību uz to, ka valstī nav pietiekams skaits būvspeciālistu, kuri varētu veikt būvekspertīzi, par viaduktiem un tiltiem nemaz nerunājot.

Būvniecības valsts kontroles biroja (BVKB) kompetenci būvekspertīžu jomā nosaka Būvniecības likuma 6.1. panta pirmās daļas 4. punkts. Tajā noteikts, ka BVKB organizē būvprojektu un būvju ekspertīzi gadījumos, kad būvniecības pasūtītājs ir publisko tiesību juridiskā persona vai tās institūcija, kā arī gadījumos, kad starp būvniecības procesa dalībniekiem ir strīds un nepieciešams neatkarīgs būvprojekta vai būves ekspertīzes atzinums. Tādēļ nav skaidrs, kāpēc birojs pats neveic ekspertīzi, bet tā vietā veic tikai vizuālo

novērtējumu, rezultātā kļūstot par instrumentu populistu politiskām spēlēm. LPS priekšlikums, ka pretrunīgu ekspertīžu gadījumā galaslēdzienu izdara birojs, netika uzklauss. Kā šajā gadījumā neatsaukties uz klasiku citātu – valdība tiek veidota, lai problēmas nevis novērstu, bet lai tās radītu.

Tautsaimniecības komiteja un Būvniecības apakškomiteja vairākkārt izskatījusi grozījumus Būvniecības likumā. Esam skaidri un nepārprotami definējuši mūsu prasības.

Būvvalžu atbildība

- Būvvalde neatbild par būvniecības ieceres dokumentu satura atbilstību normatīvo aktu prasībām, kas ir sertificēto būvspeciālistu profesionālā atbildība.
- Vietējās pašvaldības būvvaldes kompetence ietver būvniecības administratīvā procesa tiesiskuma nodrošināšanu.
- Būvvaldes atbildība regulējumā būtu nostiprināma tikai kā tiesības, nevis kā pienākums un būvvalde neuzņemtos nekādu atbildību attiecībā uz būvprojekta saturu, par ko atbild būvprojekta izstrādātājs.
- Būvvaldes kompetencē nevajadzētu paredzēt būvprojektēšanas dokumentācijas kvalitātes pārbaudi, bet tikai noteikt apmērā tās atbilstību teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu, arhitektoniskā veidola un būves novietojuma prasībām (aizsargājot trešo personu intereses).
- No būvvaldes kompetences atbildības izslēdzami vides pieejamības un insolācijas jautājumi.

Būvdarbu vadītāju un būvprojekta vadītāja atbildība

- Būvspeciālistam ir jānodrošina projektētās un uzbūvētās būves atbilstība būvniecības reglamentējošo aktu prasībām.
- Būvdarbu veicējs – būvkomersants, kas veic būvdarbus savām vajadzībām vai kas veic būvdarbus, pamatojoties uz noslēgto rakstveida līgumu ar būvniecības ierosinātāju vai citu personu, vai būvētājs.
- Aicināt Ekonomikas ministrijai paredzēt iespēju informācijai par būvniecības dalībnieku pieļautajām atkāpēm.

Pasūtītāja atbildība

- Pasūtītājs neatbild par kaitējumu trešajām personām līdz būves pieņemšanai ekspluatācijā un būvdarbu garantijas laikā, jebkuram būvniecības procesa dalībniekam jāuzņemas daļa savu risku.
- Atšķirībā no pasūtītāja būvprojektēšanas veicējam ir speciālas zināšanas, lai novērtētu, vai viņa rīcībā ir visa nepieciešamā informācija.
- Nekad nebūs precīzi noteikta viena būvniecības procesa dalībnieka atbildība.
- Būvdarbu līgumā var, piemēram, paredzēt noteikumus, ka būvdarbu veicējs uzņemas atbildību par būves atbilstību normatīvo aktu prasībām neatkarīgi no iespējamām kļūdām būvprojektēšanas dokumentācijā.

- Uzstādījums – rast veiksmīgu risinājumu attiecībā uz trešo personu tiesisko aizsardzību, tostarp likumā definējot būvniecības civiltiesiskās apdrošināšanas polišu minimālā seguma prasības – līdzīgi kā OCTA gadījumā.

Esam atbalstījuši pāreju uz pilnīgu elektronisku dokumentu ar viena gada pārejas periodu. Noslēdzoties pārejas periodam, ja par tādu pašvaldība būs lēmusi (izdodot saistošos noteikumus), būvniecības process būs iesākams tikai elektroniski. Izņēmums saglabāsies uz tiem būvniecības procesiem, kas jau iesākti papīra veidā – šos procesus varēs pabeigt papīra veidā bez termiņa ierobežojuma.

Pašlaik gan jāatzīmē, ka būvniecības procesa tūlītējai digitalizācijai ir gatavas tikai dažas pašvaldības. Iemesli šai situācijai ir šādi:

- sistēmas ieviešanā nav paredzēti līdzekļi pašvaldībām tehnisko, programmnodrošinājuma un citu IKT resursu nodrošināšanai (piemēram, datortehnika, papildu datoru monitori, skeneri, savienošana ar pašvaldību informācijas sistēmām u.c.) un pašvaldībām veidojas papildu izdevumi valsts informācijas sistēmu ieviešanas dēļ. Pēc provizoriskiem datiem, katrai būvvaldei nepieciešami aptuveni 20 000 eiro, kopējais finansējums – 1,68 miljoni eiro;
- savu gatavību strādāt digitālajā versijā nav apliecinājuši arī inženierkomunikāciju turētāji;
- vairumā lauku pašvaldību aptuveni 45% ieceru ir 1. grupas būves, pārsvarā šķūņi, palīgēkas, kur būvniecības ierosinātāji ir vietējie pensionāri (dažiem pat nav e-pasta adreses). Būvvaldes šajā gadījumā veic sociālo darbu, pieņemot no pensionāriem ieceri manuāli un pašiem digitāli ievadot sistēmā materiālus – paskaidrojuma rakstus, novietnes uz robežplāna, šo būvju fasādes.

Par Būvniecības informācijas sistēmu (BIS) – kopumā darbs uzlabojies, tomēr ir jāpilnveido datu aktualizācijas process. Nepieciešams nodrošināt, ka būvvaldei BIS ir pieejamas aktuālās kadastrālās uzmērīšanas lietas, lai pie būves pieņemšanas ekspluatācijā būvētajam nebūtu jāsniedz būvvaldē izdrukas dokumenti.

- LPS Tautsaimniecības komiteju vada Rundāles novada domes priekšsēdētājs **Aivars Okmanis**.
- Komitejas vadītāja vietnieki ir Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks tautsaimniecības programmā **Jurijs Strods** un Talsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks **Normunds Tropiņš**.
- Laikā starp LPS 29. un 30. kongresu notikušas **piecas komitejas sēdes**: 2018. gada 17. oktobrī un 28. novembrī un 2019. gada 23. janvārī, 20. februārī un 20. martā.
- **Dzīvokļu apakškomitejas** sēdes notikušas divreiz: 4. septembrī un 24. aprīlī.
- **Būvniecības apakškomitejas** sēde notikusi 22. janvārī.
- **Mājokļu politikas tīkla** sanāksme notikusi 18. septembrī Valmierā

Andris Akermanis,
LPS padomnieks
enerģētikas jautājumos,
Dr. chem.

Visvairāk laika ziņā LPS ir strādājusi ar **Ministru kabineta (MK) noteikumiem par publisko un daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāti**; koriģējot un saskaņojot Eiropas Savienības fondu naudas izmantošanas MK noteikumus.

LPS Tautsaimniecības komitejas sēde
2018. gada 17. oktobrī.

Liels laiks tika veltīts **obligātā iepirkuma komponentei (OIK)**, kur komiteja sagatavoja priekšlikumus valdības izveidotajai lielajai darba grupai. Komiteja arī diskutēja par OIK niansi – saņēmēji ir arī pašvaldību siltumapgādes uzņēmumi, un tūlītēja OIK atcelšana cels siltumtarifus. Siltumuzņēmumiem OIK jautājumā ir jābūt ar īpašu statusu.

Tika fiksēta likumu pretruna ES fondu ieviešanā **energoefektivitātes projektiem** – Energoefektivitātes likums ļauj kreditēt no ES fondiem projektus uz 20 gadiem, Budžeta likums – uz pieciem gadiem.

LPS Tautsaimniecības komitejā tika skatītas **enerģētikas nozares aktualitātes** – elektrības un dabasgāzes tirgus liberalizācijas jautājumi. Komitejā tika sāta diskusija par Nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.–2030. gadam pirmo versiju, un diskusijas parādīja, cik pārspīlētas ir ES vides prasības Latvijai.

Komitejas **nākotnes izaicinājumi**:

- Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns līdz 2030. gadam: sekojot ES “vērtīgajiem” norādījumiem, tur ieplānoti ļoti stingri dabas aizsardzības un izmešu noteikumi, pret ko LPS vēl būs jācinās;
- paredzams, ka turpināsies darbs pie dažādām enerģētikas (energoefektivitātes) normām un MK noteikumiem, tarifu pārskatīšanas un regulēšanas jautājumiem (gāze, elektroenerģija, SPRK metodikas).

UZŅĒMĒJDARBĪBA

Andra Feldmane,
LPS padomniece
uzņēmējdarbības
jautājumos,
Dr. oec.

LPS turpina darboties **Uzņēmējdarbības atbalsta tīkls**, kurā ir pašvaldību nominētie eksperti. Notikušas izmaiņas darba organizācijā – agrāk pilnīgi visas diskusijas tika translētas tiešraidē un bija redzamas LPS tīmekļvietnē vēl ilgi pēc tam, bet tagad diezgan bieži esam izvēlējušies klātienē diskusiju bez videotranslācijas.

Runājot par uzņēmējdarbības attīstību, ir jāatbild uz jautājumu: kas padara konkrēto pašvaldību pievilcīgu gan vietējiem, gan ārvalstu uzņēmējiem? Pirmām kārtām tas ir talantu jautājums, atbilstoša darbaspēka pieejamība, atbilstoša dzīves kvalitāte ģimenēm ar bērniem un ceļu stāvoklis. Tomēr – vai konkrēto teritoriju investīcijām izvēlēsies komersants, daudz vairāk nosaka valsts realizētā politika – nodokļu politika un vai tā motivē talantiem palikt Latvijā, automaģistrāļu pieejamība un kvalitāte, sankcijas, līdzekļu apjoms pašvaldību infrastruktūrai, valsts tēla veidošana.

Iespējas, nenoliedzami, ir digitālajai ekonomikai un nišas pakalpojumiem un produktiem, kas rada priekšnosacījumus eksportspējīgai uzņēmējdarbībai visā Latvijā teritorijā.

Uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti

Viens no uzņēmējdarbības atbalsta instrumentiem ir Eiropas Savienības fondu programmas, kas zināmas kā SAM 5.6.2. (degradētās teritorijas) un SAM 3.3.1. (uzņēmējdarbības infrastruktūra), kur mums bijušas diskusijas ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (CFLA) līdzdalību. Tā, piemēram, nesen nācās risināt jautājumu par ēku nomu, kad IIA CFLA pieprasīja to rēķināt uz 12 gadiem, bet pašvaldībām likums ļauj iznomāt uz 30 gadiem, kā rezultātā veidojas būtiska atkāpe rādītāju deklarēšanā CFLA.

Jautājumi, ar kuriem jārēķinās, domājot par uzņēmējdarbības ekosistēmas izveidi un uzturēšanu pašvaldībās

Valsts atbalsts

Pašvaldības realizē virkni atbalsta pasākumu uzņēmējdarbības atbalstam, jo uzņēmējdarbības veicināšana ir viena no pašvaldību prioritātēm, tāpat viena no pašvaldības autonomajām funkcijām – sekmēt saimniecisko darbību un rūpēties par bezdarba samazināšanu. Taču var veidoties situācija, kad, esot bez pieredzes, pašvaldības piemirst pasargāt sevi un padomāt soli uz priekšu, lai sakārtotu dokumentus.

No LPS uzņēmējdarbības atbalsta punkta tika pievērsta uzmanība komercdarbības atbalsta kontroles regulējuma piemērošanai ES fondu projektos un pašvaldību finansētos projektos. Ķekavas novada pašvaldībā un Jēkabpils pilsētā notika darba semināri ar mērķi pasargāt pašvaldības no problēmsituācijām un attīstīt spēju risināt jautājumus pašu spēkiem, jo pašvaldībām ir nepieciešamas pamatzināšanas, kādēļ piemēro komercdarbības atbalsta kontroli un ko nozīmē selektīvas ekonomiskas priekšrocības jēdziens vai konkurences kropļojumi ES iekšējā tirgū, neraugoties uz to, ka Latvijas komersanti ir mazie un mikrokomersanti.

Komercdarbības atbalsta raksturojošās pazīmes lielākai daļai pašvaldību speciālistu ir zināmas, un pašvaldības investīciju lauvastiesu iegulda vispārējās nozīmes infrastruktūrā – tas nozīmē, ka infrastruktūras objekti ir publiski izmantojami un ieguldījumi infrastruktūrā nav veikti konkrētas komercsabiedrības interesēs, piemēram, ceļu, tiltu vai citu infrastruktūru var izmantot jebkurš uzņēmējs un iedzīvotājs. Tajā pašā laikā pašvaldības atsevišķos gadījumos iznomā vai deleģē kādu no savām funkcijām izpildīt kādam komersantam – tad ir nepieciešams rūpīgi izvērtēt, vai netiek radīts ekonomiskais labums kādam konkrētam komersantam. Pastāv risks ar *de minimis* atbalsta piemērošanu un nosacījumiem, kad atbalsta sniedzējs/pašvaldība konstatē, ka attiecīgais atbalsta sliekšnis varētu tikt pārsniegts ar jauno *de minimis* atbalstu, – tad pašvaldība nevar piešķirt jaunu *de minimis* atbalstu, jo iespējams, ka komersantam šis finansējums būs jāatgriež valsts budžetā.

Grozījumi Konkurences likumā

LPS centusies iespēju robežās veidot izpratni par publiskā sektora ekonomiku un pašvaldību tiesībām veicināt vietējo ekonomiku, tāpat runāt par stratēģiskām lietām iedzīvotāju interesēs, jo katra pašvaldība domā par saviem iedzīvotājiem. Pašvaldība ir ieinteresēta piesaistīt savai teritorijai gudrus un prasmīgus cilvēkus, piesaistīt arī privātos investorus, kas rada labi apmaksātas darba vietas, tā veicinot labklājības pieaugumu.

Pašvaldības ir dažādas, un nav vienota modeļa, kas būtu piemērots visām. Grozījumi Konkurences likumā tagad dod iespēju Konkurences padomei vērsties pret konkurenci ierobežojošu situāciju, kas tostarp izriet no pašvaldības saistošajiem noteikumiem, kuri pēc būtības ir tiesību normu sistēmas sastāvdaļa un tiem ar likumu ir piešķirts noteikts juridisks spēks. Pastāv bažas, ka Konkurences padome, vērtējot jautājumu par tiesiskā pienākuma uzlikšanu, varētu lemt par to, lai pašvaldības kapitālsabiedrība pārstāj īstenot

LPS Uzņēmējdarbības atbalsta tīkla diskusija 2018. gada 2. novembrī.

kādu uzdevumu, kas paredzēts pašvaldības saistošajos noteikumos, vai pašvaldības kapitālsabiedrība pārstātu ievērot pašvaldības saistošajos noteikumos noteikto kārtību.

Publiski tiek minēts, ka grozījumi Konkurences likumā uzņēmējiem sniegs pārliecību, ka pašvaldībās tiek nodrošināti godīgas konkurences apstākļi, tomēr jomās, kur ir nepieciešami lieli ieguldījumi, vienmēr viss smagums gulstas tikai un vienīgi uz pašvaldības pleciem. Kontekstā ar paziņojumu par konkurences kropļošanu ir svarīgi padomāt, izvērtējot kaut vai tikai vienu no piemēriem – vai ir pieļaujama pašvaldības iesaiste īres nama būvniecībā reģionā, paturot prātā, ka ne visus Latvijas iedzīvotājus iespējams izmitināt Rīgā, ka daudzās pašvaldībās ir izveidota laba infrastruktūra un ka bankas nevēlas kreditēt daudzdzīvokļu māju būvniecību.

Ekonomikas ilgtspējīgai attīstībai viens no būtiskiem faktoriem ir cilvēkresursi un kvalificēta darbaspēka pieejamība uzņēmējiem. Jautājums – vai ir attaisnojama pašvaldības SIA iesaiste īres nama būvniecībā, tādā veidā dodot iespēju 150 jaunām ģimenēm palikt konkrētajā reģionā un uzņēmējiem atrisināt kvalificētu darbinieku piesaistes jautājumu? Vadoties pēc godīgas konkurences apstākļiem, būtu labi, ja šos īres mājokļus būvētu privātais komersants, jo pašvaldības SIA ar šādu iniciatīvu kropļotu tirgu. Pēc loģikas, tirgum jeb uzņēmējiem pašiem būtu jādomā, kā veidot gan dzīvojamo fondu, gan īres tirgu (tas nekas, ka nekustamā īpašuma attīstītāji par dzīvojamā fonda būvniecību reģionos nedomā).

Grozījumi Tūrisma likumā

Lai gan tūristu piesaistīšanā Latvijai nākas konkurēt ar kaimiņvalstīm, kur tūrisma galamērķi dabas un kultūras resursu ziņā ir labi attīstīti, tomēr, izvērtējot Latvijas piedāvājumu dažādām interešu grupām reģionos, secināts, ka ir liels attīstības potenciāls. Domājot par pašvaldību darbības ierobežošanu tūrisma un viesmīlības jomā, būtu svarīgi apzināties, ka, izstrādājot tūrismam pievilcīgus, unikālus maršrutus, liela nozīme ir pašvaldību realizētiem investīciju projektiem, kas sekmē piemērotu tūrisma piedāvājumu radīšanu.

Jāuzsver, ka bieži pašvaldības iesaistās tūrisma jomā tad, kad neviens privātais uzņēmējs nav izrādījis iniciatīvu, un tādējādi saglabāti vairāki kultūrvēsturiski objekti, piemēram, pils un muižas, un pašvaldības no savas puses veidojušas infrastruktūru, kas palīdz tālāk attīstīties vietējam uzņēmējam. LPS, veicot investīciju analīzi, secinājusi, ka no 2007. līdz 2018. gadam ar kultūras un tūrisma jomu saistītās aktivitātēs publiskās investīcijas veido 240 122 835 eiro. Tā nav maza summa, tāpēc rodas jautājums, kāpēc atsevišķas viesu mājas nav apmierinātas un kāpēc nav pietiekami liels pieprasījums pēc viņu sniegtajiem pakalpojumiem.

Ilgttermiņā uzņēmējdarbība nebūs publiskā sektora pašmērķis, jo, nostiprinoties un attīstoties privātajām sabiedrībām, tās spēs paplašināt savu piedāvājumu un varēs veikt infrastruktūras renovāciju un tālāku tās uzturēšanu. Situācija arī mainīsies, pieaugot iedzīvotāju un uzņēmēju pirkjspējai.

Tomēr šajā situācijā lielu risku rada Ekonomikas ministrijas izstrādātie grozījumi Tūrisma likumā, kur paredzētas izmaiņas attiecībā uz pašvaldību kompetenci tūrisma jomā. Viens no grozījumu punktiem, pret ko iebilst Pašvaldību savienība, ir Ekonomikas ministrijas (EM) iecerētais, ka tūrisma attīstība pašvaldībām ir jāplāno, ņemot vērā ne tikai pašvaldības juridiskās robežas, bet arī attiecīgā galamērķa robežas, jo pašvaldības neesot vērstas uz sadarbību ar kaimiņu pašvaldībām. LPS saredz risku, jo tad EM precīzi jānosauc, ko šā likuma izpratnē nozīmē tūrisma galamērķis, kas šo tūrisma galamērķi definē un kādā areālā. Tāpat pašvaldībai nevar uzlikt par pienākumu reklamēt citu vietu (galamērķi) un ieguldīt savus resursus citas vietas attīstībā.

LPS iebilst arī pret izmaiņām Tūrisma likumā saistībā ar tūrisma informācijas centru (TIC) iespējām tirgot suvenīrus un iespieddarbus par tirgus cenu un prasībai, ka tūrisma informācijas centriem, nodarbojoties ar suvenīru tirdzniecību, būtu jāizvērtē šādas rīcības ietekme uz tirgu un konkurenci, t.sk. ņemot vērā to, vai konkrētajā tirgū darbojas citi suvenīru tirgotāji vai arī pastāv tirgus nepilnība, jo situācijas pašvaldībās ir dažādas un TIC darbība ir sezonāla. Vasarā suvenīrus piedāvā daudzi privātie uzņēmēji, pārsvarā ielu tirdzniecībā, savukārt ziemā suvenīri ir pieejami tikai TIC.

Publiskais inovāciju iepirkums

Latvijā ir vairākas aģentūras un institūcijas, kuru funkcijās ietilpst atbalsts inovācijām, taču pārāk sekmīgs tas nav. Publiskais inovāciju iepirkums ir viens no labiem, bet neizmantotiem instrumentiem. Attiecībā uz inovāciju iepirkumu svarīgi, lai publiskā sektora sadarbība ar privāto sektoru izveidotos jau pirmskomercializācijas iepirkuma etapā, kad tiek attīstīta pati ideja un prototips, jo tas dod iespēju jau konkrētai identificētai problēmai izstrādāt īpašu risinājumu un iegūt publiskajam sektoram vislielāko iepirkuma ieguldījumam atbilstošo vērtību (*added value of public procurement of innovation*).

Veicot iepirkumu šajā pirmajā etapā, tiek izstrādāts produkts vai algoritms/modelis tieši konkrētai problēmai, jo pieprasījums pēc šā jauninājuma nāk no publiskā sektora reālās vajadzības un šo pakalpojumu attīsta sadarbībā. Tāpat šajā etapā nedefinējot problēmu un meklējot tirgū risinājumu, būs iespēja izstrādāt galaspecifikāciju, jo šeit kā iepirkums būs konkursa dialogs vai sarunu procedūra, kas paredz pretendentu atlasīšanu vairākās kārtās.

Inovāciju publiskā iepirkuma galvenais mērķis ir iegādāties inovatīvus produktus un pakalpojumus, kas uzlabo pakalpojumu rentabilitāti, ņemot vērā dzīves cikla izmaksas, un tas savukārt rezultējas praktiskos skaitļos, kuri izpaužas caur izmaksu ietaupījumu. Papildu ieguvums ir tas, ka Latvijas ekonomikā kļūst pielietojami arī zinātnieku pētījumi vai citiem vārdiem – viņi tiek saņemti ar reālo dzīvi un problēmu.

Inovāciju biznesa iespējas reģionos un pašvaldībās ir milzīgas, piemēram, enerģētiskā, siltumapgādē,

ūdensapgādē, būvniecības risinājumos, mobilitātē u.c. Vadoties no gudras jeb viedas pašvaldības koncepta, Ekonomikas ministrijai, izstrādājot šo politiku, būtu jādefinē, vai PCP (*pre-commercial procurement*) ir pieprasījuma vai piedāvājuma puses politikas instruments saistībā ar inovāciju iepirkumu, tāpat nepieciešams apspriest, kā abi iepirkumu PCP un PPI (*public procurement for innovation*) instrumenti var papildināt viens otru inovāciju politikas instrumentu kombinācijā. Šis jautājums jāizvērs detalizēti, lai nerastos pārpratumi saistībā ar Valsts kontroli par publiskas personas līdzekļu ieguldīšanu PCP iepirkumā.

IEPIRKUMI

Daina Dzilna,
LPS padomniece iepirkumu jautājumos

Galvenā atziņa: iepirkumu process kļūst aizvien sarežģītāks.

Laikā starp LPS 29. un 30. kongresu iepirkumu jomā visiem pasūtītājiem un, protams, arī pašvaldībām palielinājies administratīvais slogs. Lai gan pēc iepirkumu direktīvā paustās idejas iepirkumu procesa elektronizācijai vajadzētu to padarīt ja ne vieglāku, tad vismaz ātrāku gan, Valsts reģionālās attīstības aģentūras (VRAA) Latvijā realizētā Elektroniskās iepirkumu sistēmas jeb EIS e-konkursu vide, iepirkumu plānu publicēšanas vide un arī pircēja profils kopš šāgada 1. janvāra ir daudz darbietilpīgāki salīdzinājumā ar iepriekš pastāvošo kārtību. Arī solītā apmācība no VRAA puses netiek īstenota. Tāpēc sadarbībā ar VRAA vadību esam uzsākuši izglītojošu semināru organizēšanu tiešraidē par atsevišķām EIS daļām. Pirmais seminārs par pircēja profilu notika 3. maijā, un šobrīd gaidām priekšlikumus, vai tas bija lietderīgi. Plānojam turpināt par e-konkursu vidi.

Elektroniskais iepirkums nav tikai jautājums par papildu administratīvo slogu. Daudziem uzņēmējiem tas arī nešķiet ne īpaši saprotams, ne dalību iepirkumā

veicinošs. Par to liecina iepirkumu skaita palielināšanās, kuros ir tikai viens pretendents, un konkurences faktiskā samazināšanās. Īpaši mazie uzņēmumi pat atklāti deklarē, ka negrib piedalīties iepirkumos, kā arī tiem nav ne vēlmes, ne resursu apgūt piedāvājuma iesniegšanai nepieciešamās prasmes.

Uzsākts darbs pie zaļā publiskā iepirkuma kritēriju grozījumiem. Šim nolūkam tika izveidotas septiņas tematiskās darba grupas:

- pārtika;
- transports;
- būvdarbi un iekštelpu apgaismojums;
- ceļu būve un āra apgaismojums;
- mēbeles un tekstilpreces;
- tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi, krāsas un lakas;
- informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (t.sk. datu serveri un mākoņpakalpojumi).

Turpinās darbs pie saņemto priekšlikumu vērtēšanas un grozījumu izstrādes.

Kopš pagājušā gada jūlija uz iepirkumiem attiecināmi Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma noteikumi. Ņemot vērā "Moneyval" ziņojumā norādīto problemātiku attiecībā uz Latviju, Ārlietu ministrija iesniegusi grozījumus šajā likumā, paplašinot par sankciju piemērošanas kontroli atbildīgo institūciju skaitu. Tajā pašā laikā nav skaidru norādījumu un informācijas, kā šos riskus monitorēt katrā konkrētā institūcijā, kā arī Ārlietu ministrija nav tikusi tālāk par solījumiem datubāzu uzlabošanai un meklētāja ieviešanai konkrētu pārbaužu veikšanai iepirkumos.

Jaunajā Publisko iepirkumu likumā jau ir stājušies spēkā grozījumi attiecībā uz stingrāku režīmu apsardzes pakalpojumiem, kuriem līdzšinēji tika piemēroti

atviegloti noteikumi atbilstoši 10. panta noteikumiem. Finanšu ministrija rosina jaunus grozījumus Publisko un sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā. Pirmšķietami rosinātie grozījumi turpina jau uzsākto politiku pasūtītāju administratīvā sloga paliecināšanā:

- pienākums pie noteiktas līgumcenas rīkot apspriedi ar piegādātājiem;
- pienākums piegādātāju konkurences neesamības gadījumā pārtraukt iepirkumu vai iepirkuma procedūru;
- grozīti noteikumi iepirkumu komisijas izveidošanai un darbībai;
- noteikta nepieciešamība aktualizēt tehniskās specifikācijas, kas izstrādātas pirms vairāk nekā gada;
- noteiktas konkrētas preču un pakalpojumu grupas,

kurās piedāvājumu salīdzināšanai un izvērtēšanai nedrīkst izmantot tikai cenu vien;

– paplašināts informācijas apjoms, kas publiskojams par noslēgtajiem līgumiem, iekļaujot informāciju par līgumu faktisko izpildi.

Kā svarīgu un visnotaļ pozitīvu pasākumu gribētos atzīmēt Iepirkumu gada balvas pasākumu, kurā aicinu pašvaldības aktīvāk iesniegt pieteikumus, jo pagājušajā gadā pašvaldību aktivitāte vērtējama kā neattaisnojami zema. Neaizmirsīsim atzīmēt pozitīvo un virzīt atzinībai un apbalvošanai savus iepirkumu jomas darbiniekus, kuri ir pelnījuši, ka viņu ieguldījums tik atbildīgā un sarežģītā jomā tiek novērtēts. Vēlu mums visiem spēku un veiksmi iepirkumu organizēšanā!

IZGLĪTĪBAS UN KULTŪRAS KOMITEJĀ

Ināra Dundure,
LPS padomniece
izglītības un kultūras
jautājumos,
Dr. sc. admin.

Vispārīgā izglītība

Pieejamība – **679** vispārīgās izglītības iestādes.

Vispārīgās vidējās izglītības iestāde:

• **Pamatizglītības iestāde** – īsteno vispārīgās pamatzglītības programmu:

- **sākumskola – 1.–6. klase:** ir tiesības īstenot pirmskolas izglītības programmu un speciālās pamatzglītības programmas iekļaujoši, klasēs vai grupās;
- **pamatskola – 1.–9. klase:** pilnu pamatzglītības programmu īsteno deviņu gadu laikā; pamatzglītības programmu var īstenot divos posmos; pamatzglītības pirmā posma izglītības programmu īsteno no 1. līdz 6. klasei, un pamatzglītības otrā posma izglītības programmu īsteno no 7. līdz 9. klasei.

• **Vidusskola** – īsteno vispārīgās izglītības programmu 1.–12. klasei, ir tiesības īstenot pirmsskolas izglītības programmu.

- **Valsts ģimnāzija (VĢ)** (šo statusu iegūst vidus-

skola) – īsteno vispārīgās izglītības programmu 10.–12. klasei. Ir tiesības īstenot vispārīgās izglītības programmu 7.–12. klasei, **1.–12. klasei, arī starptautiskā bakalaurāta programmu.**

Precizēti nosacījumi izglītojamo uzņemšanai VĢ 7.–9. klasē un vispārīgās vidējās izglītības programmās (VĢ tiesības noteikt uzņemšanas kritērijus, kā arī, ja pašvaldības teritorijā ir vairākas VĢ, ņemot VĢ 7.–9. klasē, pašvaldība ir tiesīga organizēt vienotus iestājpārbaudījumus un vienotus uzņemšanas kritērijus). Šobrīd notiek debates par Valsts ģimnāziju skolēnu kvantitatīvajiem kritērijiem un izglītības kvalitatīvajiem kritērijiem un VĢ kā metodisko centru vadītājiem.

Interesešu izglītība

Interesešu izglītības iestādes saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem kritērijiem būs tiesīgas iegūt valsts nozīmes interesešu izglītības iestādes statusu, saņemot papildu valsts budžeta finansējumu tām noteikto funkciju veikšanai (lēmumu pieņems Izglītības un zinātnes ministrija (IZM)).

Uzdevums 2019. gadam:

Izglītības likuma 24¹⁾ “nosaka kritērijus un kārtību, kādā interesešu izglītības iestādēm tiek piešķirts un anulēts valsts nozīmes interesešu izglītības iestādes statuss”. Grozījumos Izglītības likuma 17. pantā attiecībā uz panta papildināšanu ar 2.5. daļu tika noteikts, ka grozījumi stājas spēkā 2020. gada 1. septembrī un Ministru kabinetam līdz 2020. gada 31. maijam ir jāizdod šā likuma 17. panta 2.5. daļā minētie noteikumi.

Terminš tiesībām iegūt valsts nozīmes interešu izglītības iestādes statusu tika pagarināts par vienu gadu un stājas spēkā 2020. gada 1. septembrī.

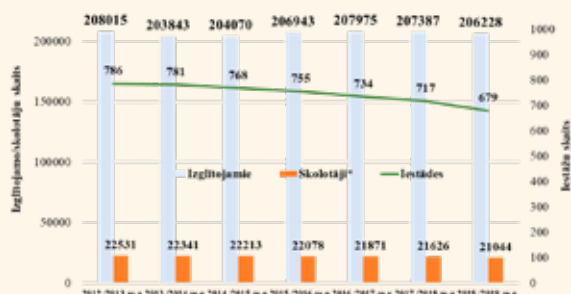
Izglītības iestāžu tīkls

Izglītības iestāžu reorganizācija vai likvidācija: noteikts regulējums gadījumiem, kad pašreizējo laiku (ne vēlāk kā sešus mēnešus iepriekš), kādā attiecīgās institūcijas un personas informējamās par izglītības iestādes likvidāciju vai reorganizāciju, objektīvu apstākļu dēļ nav iespējams ievērot. Šādā gadījumā par izglītības iestādes likvidāciju vai reorganizāciju attiecīgās institūcijas un personas informējamās **ne vēlāk kā trīs mēnešus iepriekš**.

Šobrīd spēkā esošie MK noteikumi "Kritēriji un kārtība, kādā valsts piedalās vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksas finansēšanā vidējās izglītības pakāpē" – par izglītojamo minimālo pieļaujamo skaitu un kritērijiem maksimālā pieļaujamā izglītojamo skaita noteikšanai klasē un klašu grupā vidējās izglītības pakāpē un par izglītības iestādē iegūtās izglītības kvalitātes rādītājiem.

Tika panākts līdzsvarots skolēnu skaits vidējās izglītības posmā, ņemot vērā dažādās pašvaldību vajadzības.

Skolu tīkla sakārtošana notiek nepārtraukti, un šo nepieciešamību ietekmē daudzi faktori, taču visbūtiskāk demogrāfiskais – skolēnu skaita sarukums – un iedzīvotāju nodarbinātība, it īpaši attālākajos novados. Tāpēc skolu tīkla sakārtošanā īpaši svarīgi objektīvi izvērtēt skolu attīstības iespējas tieši reģionos, kuros abi minētie faktori ir nelabvēlīgāki nekā lielajās pilsetās un administratīvajos centros, un lēmumi jāpieņem, kad rūpīgi izvērtētas bērnu iespējas apmeklēt citu skolu, kā arī skolas sniegums. Skolēnu skaits no 1998. līdz 2018. gadam ir sarucis par 57% un skolu skaits samazinājies par 43%. Skaitļi rāda, ka, samazinoties skolēnu skaitam, samazinās arī izglītības iestāžu skaits. Skolēnu skaits pašvaldību izglītības iestādēs ir stabilizējies. Skat. 1. grafiku.

1. grafiks. Pašvaldību vispārīgās pamata un vidējās izglītības iestāžu, skolotāju un izglītojamo skaits 2012./2013. m. g.–2018./2019. m. g. Avots: IZM

Šobrīd IZM ir izstrādājusi piedāvājumu skolu tīkla sakārtošanai. Tā pamatā ir 4 reģionu bloka modelis ar

dažādiem minimālā skolēnu skaita kritērijiem sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas klasēs. Ministru kabineta (MK) sēdē (14. maijā) steidzamības kārtā tika virzīts informatīvais ziņojums "Par skolu tīkla sakārtošanu". Lai gan skolu tīkla optimizācija skar visu pašvaldību intereses, IZM to virzīja izskatīšanai, neapspriežot ar sociālajiem partneriem. Skolu tīkla optimizācija jāveic, sadarbojoties visām ieinteresētajām pusēm – IZM kā izglītības politikas veidotājai un pašvaldībām kā izglītības iestāžu dibinātājām. Saistībā ar skolu tīkla optimizāciju gan šā gada otrajā pusē, gan nākamajā gadā Pašvaldību savienībai svarīga ir pašvaldību iesaiste, jo plānots grozīt astoņus normatīvos aktus:

1. MK 2013. gada 21. maija noteikumi nr. 281 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem", ko plānots skatīt līdz 2019. gada 30. jūnijam.
2. MK 2016. gada 5. jūlija noteikumi nr. 447 "Par valsts budžeta mērķdotāciju pedagogu darba samaksai pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs un valsts augstskolu vispārējās vidējās izglītības iestādēs".
3. MK 2016. gada 5. jūlija noteikumi nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi".
4. Deleģējums Izglītības likumā, kas ļautu noteikt minimālo skolēnu skaitu izglītības iestādē.
5. MK 2018. gada 11. septembra noteikumi nr. 583 "Kritēriji un kārtība, kādā valsts piedalās vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksas finansēšanā vidējās izglītības pakāpē".
6. MK 2017. gada 25. jūlija noteikumi nr. 420 "Kārtība, kādā valsts finansē darba samaksu pedagogiem privātajās izglītības iestādēs".
7. MK 2015. gada 13. oktobra noteikumi nr. 591 "Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās, speciālajās izglītības iestādēs un speciālajās pirmsskolas izglītības grupās un atskaitīti no tām, kā arī pārcelti uz nākamo klasi".
8. MK 2001. gada 20. marta noteikumi nr. 129 "Ģimnāzijas un valsts ģimnāzijas statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība un kritēriji".

Izglītības kvalitāte: saturs, modernas mācību metodes, monitorings

Jaunā, uz prasmēm vērsta mācību satura ieviešana. Par vienu gadu tika pagarināts jaunā mācību satura ieviešanas laiks, kas deva iespēju vecākiem, pedagogiem, sabiedrībai un pašvaldībām iesaistīties mācību satura izstrādē un novērtēt vajadzības, lai uzsāktu jaunā satura ieviešanu:

- **2019. gada 1. septembrī** sāks īstenot pirmsskolas izglītības programmas;
- **2020. gada 1. septembrī** – vispārīgās izglītības programmas 1., 4., 7. un 10. klasē;
- **2021. gada 1. septembrī** – vispārīgās izglītības programmas 2., 5., 8. un 11. klasē;
- **2022. gada 1. septembrī** – vispārīgās izglītības programmas 3., 6., 9. un 12. klasē.

LPS sadarbojās ar mācību priekšmetu asociācijām, pamatizglītības standarts vairākkārt tika skatīts LPS Izglītības un kultūras komitejā. Pamatizglītības standarts ir apstiprināts MK.

Šobrīd ir pieņemti atbilstošie likumu grozījumi, kas paredz pakāpeniski ieviest jauno mācību saturu, ir apstiprinātas pirmsskolas izglītības vadlīnijas (2018. gada 21. novembra MK noteikumi nr. 716) un valsts pamatizglītības standarts (2018. gada 27. novembra MK noteikumi nr. 747).

2019. gadā ir izstrādāts vidējā izglītības posma standarts un programmas. Vidējās izglītības standarts tiek apspriests ar sociālajiem partneriem. **LPS aktīvi iesaistījās vidējās izglītības standarta izstrādē. Balstoties uz LPS priekšlikumiem, šo standartu varēs realizēt arī vidusskolā ar 45 skolēniem vidējās izglītības posmā.** Svarīgākā plānotā pārmaiņa ir iespēja iedzīlīnāties atbilstoši jaunieša interesēm un nākotnes mērķiem: vispirms padziļinot un vispārinot pamatizglītībā apgūto (10.–11. klase), tad mācoties dziļāk, šaurākā mācību jomā (11.–12. klase) – mazāk mācību priekšmetu un vairāk iespēju mācīties un iedzīlīnāties tajā saturā, kas interesē skolēnu un kas būs vajadzīgs viņa izraudzītajam profesionālās dzīves ceļam nākotnē.

Svarīgs izglītības kvalitātes nostiprināšanas priekšnoteikums ir pašvaldību izglītības iestāžu iesaiste ES projektu realizācijā:

- pašvaldību iesaiste ESF projektā SAM 8.3.1. "Attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu". LPS (I. D.) darbojas uzraudzības padomē;
- pašvaldību iesaiste – nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošana izglītojamo talantu attīstībai. SAM 8.3.2. "Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai". LPS (I. D.) darbojas uzraudzības padomē;
- pašvaldību iesaiste ESF projektā "Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai". SAM 8.3.2. "Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai". LPS (I. D.) darbojas uzraudzības padomē;
- Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana. SAM 8.3.6. "Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu". LPS (I. D.) darbojas uzraudzības padomē.

Ir uzsākta Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izstrāde, kas turpināsies līdz pat 2023. gadam.

Izglītības kvalitātes monitorings ir instruments izglītojamo mācību rezultātu novērtēšanai, tas nodrošina informāciju un atgriezenisko saiti izglītības iestāžu darbības un mācību pilnveidei, kā arī informāciju par izglītības kvalitāti vecākiem un sabiedrībai.

Izglītības kvalitātes monitoringa plašāku izmantošanu cita starpā sekmē:

- pieaugošas prasības attiecībā uz izglītības efektivitāti, vienlīdzību un kvalitāti, lai risinātu sociālās un

ekonomiskās problēmas,

- virzība uz izglītības iestāžu lielāku autonomiju, kas vienlaikus aktualizē izglītības iestāžu darbības monitoringa nepieciešamību,
- informācijas tehnoloģiju attīstība, kas ļauj īstenot gan liela mēroga, gan individualizētus izglītojamo novērtējumus un sekmē datu koplietošanu un vadību,
- intensīvāka pierādījumos balstītas izglītības politikas īstenošana.

Izglītības kvalitātes novērtēšana Latvijā klasificējama trīs līmeņos:

- starptautiskais līmenis,
- valsts līmenis,
- organizācijas (izglītības iestādes) līmenis.

Uz pašvaldību dibinātajām izglītības iestādēm attiecas valsts un organizācijas līmenis. Valsts līmenī: centralizētie eksāmeni, pārbaudes darbi, diagnostiskie darbi, olimpiādes, t.sk. valsts pārbaudījumu sistēmas un satura pārskatīšana vispārīgajā vidējā izglītībā; nacionālie pētījumi par izglītības politikas jautājumiem; vienotās augstākās izglītības informatīvās sistēmas izveide; akreditācija un licencēšana, t.sk. augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšana; pedagogu un izglītības iestāžu vadītāju novērtēšana.

Projektā ir uzsākta Valsts izglītības informācijas sistēmas (VIIS) pilnveide, kas tiks pabeigta 2019. gada decembrī. Darba grupā strādā LPS IT sistēmu analītiķis Jānis Upenieks, projekta uzraudzības padomē ir padomniece Ināra Dundure.

Izglītības sistēmas kvalitāti kopumā ietekmē četri elementi:

- resursi un infrastruktūra;
- izglītojamie, to sniegums un piemērotība darba tirgum;
- pedagogi, to kvalifikācija;
- normatīvo aktu regulējums un politika.

Kvalitātes monitoringa uzdevums ir izvērtēt, kā mainās rezultāts, mainoties kādai no minēto elementu vērtībām visos izglītības sistēmas uzraudzības līmeņos (izglītības iestādes, pašvaldības, valsts un starptautiskais līmenis), kā arī pilnveidot indikatoru un to raksturlielumu ievades un rediģēšanas iespējas un datu apstrādes iespējas indikatoru aprēķināšanai, nodrošinot vairākas funkcijas:

Integrēta kvalitātes monitoringa sistēma: izglītības kvalitātes monitoringa sistēmai centralizēti jāapkopo dati. Visiem nozīmīgākajiem indikatoriem jābūt pieejamiem vienā sistēmā, nodrošinot kvalitātes monitoringa efektivitāti.

Iespēja veikt mērījumus pēc saviem kritērijiem: katrai ieinteresētajai pusei jābūt iespējai veikt analīzi un kvalitātes mērījumus pēc sev svarīgiem kritērijiem.

Iespēja salīdzināt: izglītības kvalitātes monitoringa sistēmai jāļauj operatīvi un vienkārši salīdzināt vairākas izglītības iestādes vai arī vairākus vienas izglītības iestādes indikatorus.

Paaugstināta caurredzamība mācību procesā: izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas funkcionalitātei jāpalīdz skaidrāk saredzēt visu ieinteresēto pušu ieguldīto darbu un tā rezultātus.

Neatkarīga sistēmas pārvaldība: izglītības kvalitātes monitoringa sistēma ir ministrijas pārvaldībā, un tās funkcionalitāte vai pieejamība nevar būt atkarīga no ārējas ietekmes.

Ņemot vērā minētos faktorus, projektā tiks definēta izglītības kvalitātes monitoringa pamata indikators kopā, izveidota vēl trūkstošā datu apmaiņa ar citu valsts iestāžu IS, kā arī izveidots process un ieviesta funkcionalitāte šo rādītāju apkopošanai un aprēķināšanai. Lai nodrošinātu iespēju pievienot citus indikatorus, attīstot monitoringa iespējas, funkcionalitāti izstrādās tā, lai tā būtu izmantojama citu indikatoru uzkrāšanai.

Pilnveidotā VIIS pašvaldībām ļaus pilnvērtīgāk novērtēt novada izglītības iestāžu darbu.

LPS uzskata, ka ir svarīgi, novērtējot izglītības iestādi, ņemt vērā katra bērna individuālo izaugsmi.

Pedagogi

Dalība darba samaksas modeļa izstrādē un pedagogu atalgojuma pieauguma grafika apstiprināšanai Ministru kabinetā

Reformu ieviešana mācību saturā, pamatizglītības standartā un pamatizglītības programmās lielā mērā ir atkarīga no pedagogu pieejamības, zināšanām, prasmēm un attieksmes, kā arī no skolu nodrošinājuma ar informācijas un komunikācijas tehnoloģijām.

Svarīgi salāgot izglītības zinātņu absolventu skaitu ar darba tirgus pieprasījumu, nodrošināt studiju, tālākizglītības un akadēmisko resursu pieejamību reģionu izglītības iestāžu skolotājiem un sniegt atbildes par plānotajām reformām pedagogiskajā izglītībā kopumā.

Jāturpina paaugstināt pedagogu atalgojumu

Finansējums pedagogu atalgojuma paaugstināšanai ir jābalsta uz ekonomikas izaugsmes pamatiem, tas ir, finansējumam ir jābūt no valsts budžeta. Skolu optimizācijas rezultātā iegūtie finanšu līdzekļi ir un būs nepietiekami, lai nosegtu pedagogu atalgojuma pieauguma grafika izpildi.

2018. gada 9. janvārī MK sēdē ir apstiprināts "Pedagogu darba samaksas pieauguma grafiks" (laika periodam no 2018. gada 1. septembra līdz 2022. gada 31. decembrim, paredzot secīgu minimālās darba samaksas pieaugumu no 710 līdz 900 eiro).

Jebkuras valsts izaugsme un attīstība sākas ar tās ieguldījumiem izglītībā un zinātnē, jo izglītots cilvēks, domājoša personība ir garants valsts nākotnei.

Diemžēl arī 2019. gada budžetā nav norādīti konkrēti avoti pedagogu atalgojuma paaugstināšanai, kaut gan Izglītības likuma 53. panta trešā daļa nosaka, ka pedagoga mēnešalga par vienu slodzi nav zemāka par MK apstiprināto pedagoga darba samaksas grafikā noteikto mēnešalgu attiecīgajā laikposmā.

LPS izteica atbalstu Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības prasībām valdībai un Saeimai nodrošināt pedagogu atalgojuma grafika izpildi, norādot, ka skolu optimizācijas rezultātā iegūtie finanšu līdzekļi ir un būs nepietiekami, lai nosegtu pedagogu atalgojuma pieauguma grafika izpildi.

Valstī tiek īstenota izglītības satura reforma, ieviešot uz prasmēm vērstu pieeju mācību saturā (*Skola 2030*), taču pieaug pedagogu vidējais vecums (novecošanās) un ir pedagogu trūkums, it īpaši matemātikas, fizikas, ķīmijas un IKT mācību priekšmetos. Pedagogu profesionālo pilnveidi valstī īsteno ar projektu palīdzību, organizē IZM un ar pašvaldības iniciatīvu, taču nav apkopojuma par pedagogiem skolu līmenī. Latvijas pedagogu gada atalgojuma vidējais apmērs ir 2,5 reizes mazāks nekā pārējās Ekonomiskās sadarbības

LPS Izglītības un kultūras komitejas sēde 2019. gada 25. aprīlī.

un attīstības organizācijas dalībvalstīs un ir viens no zemākajiem starp darbības jomām valstī.

Tāpēc jāizstrādā visaptverošs pedagogu izglītības politikas un profesijas attīstības stratēģijas plāns, kurā:

- izglītības zinātņu absolventu skaits jāsalāgo ar darba tirgus pieprasījumu;
- jānodrošina studiju, tālākizglītības un akadēmisko resursu pieejamība reģionu izglītības iestāžu skolotājiem;
- jāapkopo pedagogu profesionālās kompetences pilnveides rezultāti pa novadiem un skolām;
- veicinot skolotāja profesijas prestižu sabiedrībā, jāizveido atbalsta sistēma jaunie skolotājiem divus gadus pēc studiju pabeigšanas un atbalsta sistēma pedagogiem iekļaujošās izglītības īstenošanai u.c.

Tika panākts, ka pašvaldībām nodrošināts nepieciešamais finansējums **100% apmērā** pedagogu atlaišanas pabalstu izmaksai internātskolu likvidācijas un reorganizācijas gadījumā (MK 2018. gada 28. augusta sēdes protokols nr. 40, 24. §).

Profesionālā izglītība

Pieejamība: **piecas** pašvaldību dibinātas profesionālās izglītības iestādes un **22** iestādes IZM padotībā.

Galvenais – kvalitāte (satura reforma, sadarbība ar nozari, darba vidē balstītas mācības).

Izglītojamo proporcija vispārīgajā vidējā un profesionālajā vidējā izglītībā (%): 61,12/38,88% (2017); mērķis – 50/50%.

Pašvaldībām ir tiesības piedalīties ESF projektā “Profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu dalība darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos” atbilstoši SAM 8.5.1. LPS (I. D.) darbojas uzraudzības padomē.

LPS aktīvi uzturēja prasību IZM izstrādāt profesionālās izglītības iestāžu programmu finansējuma modeļa projektu neatkarīgi no profesionālās izglītības iestādes dibinātāja, tai skaitā sagatavot priekšlikumu mācību stipendijas finansēšanai. Ministrija šo jautājumu plāno iekļaut kā IZM jauno iniciatīvu, valsts budžetā paredzot finansējumu 2020. gadam.

Mūžizglītība

Svarīgākais – pieaugušo izglītība; nacionālā kvalifikāciju ietvarstruktūra; kompetences atzišana; dalība pieaugušo izglītībā (25–64 gadi) – **7,5%** (2017), bet mērķis 2020. gadā – 15%.

Pašvaldību profesionālās izglītības iestādēm ir tiesības realizēt pieaugušo izglītības programmas ES

fondu pieaugušo izglītības projektā “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”. LPS (I. D.) darbojas uzraudzības padomē.

Priekšlaicīgi izglītību pametušie (18–24 gadi) – 8,6% (2017), mērķis 2020. gadā – 10%.

- Pašvaldību iesaiste ESF projektā SAM 8.3.4. “Samažināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus”.
- Pašvaldību izglītības tīklā **tika organizēti trīs semināri par pašvaldību iesaisti** SAM 8.3.4. projektā. LPS (I. D.) darbojas uzraudzības padomē.

Karjeras izglītība

Pašvaldību iesaiste SAM 8.3.5. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”. LPS (I. D.) darbojas uzraudzības padomē.

Augstākā izglītība

Personas ar augstāko izglītību (30–34 gadi) – **43,8%** (2017).

Politikas mērķis ir kvalitāte un tās salāgošana ar tautsaimniecības vajadzībām, ko nosaka Latvijas viedās specializācijas stratēģija.

Kvalitatīva un iekļaujoša izglītība personības attīstībai, cilvēku labklājībai un ilgtspējīgai valsts izaugsmei

* Izglītības likums papildināts ar informāciju par Valsts un pašvaldību pedagogiski medicīnisko komisiju informācijas sistēmu un deleģējumu MK noteikt informācijas sistēmas saturu, tās izveidošanas, uzturēšanas un aktualizācijas kārtību, lai nodrošinātu iepriekšējo komisiju datu izsekojamību un statistisko datu analīzi un lai varētu izveidoto pedagogiski medicīnisko komisiju informācijas sistēmu reģistrēt valsts informācijas sistēmu reģistrā atbilstoši Valsts informācijas sistēmu likuma prasībām.

* Pabeigta iekļaujošās izglītības **izmaksu un prasību groza izstrāde**. LPS aktīvi uzturēja prasību virzīt izskatīšanai Ministru kabinetā darba grupas izstrādāto izmaksu un prasību grozu, lai pašvaldībās realizētu iekļaujošu izglītību. Rezultātā šo jautājumu plānots iekļaut valsts 2020. gada budžetā kā IZM jaunās politikas iniciatīvu.

2019. gadā jautājums par pašvaldībām pieejamo ES struktūrfondu realizācijas gaitu un to turpmākajiem plāniem tika izskatīts LPS Izglītības un kultūras komitejas sēdē, kurā skatīja:

– SAM 8.3.2. (specifiskais atbalsta mērķis) “Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”;

- SAM 8.3.2.1. “Atbalsts nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošanai izglītojamo talantu attīstībai”;
- SAM 8.3.4. “Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” – PuMPuRS;
- SAM 8.3.5. “Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”.

Lai aktivizētu pašvaldības iesaistīties projektā “PuMPuRS” ar LPS iniciatīvu tika organizēti trīs semināri pašvaldībām. Rezultātā projektā papildus 58 pašvaldībām, kuras savās novadu izglītības iestādēs jau realizēja projektu, vēl iesaistījās vairāk nekā 30 pašvaldības.

Tika aktualizēts jautājums par vienas vienības izmaksu metodikas pārskatīšanu projektos SAM 8.3.4. un 8.3.2.2., un rezultātā ir pārskatīta vienas vienības izmaksu metodika – no 9,56 eiro uz 10,98 eiro. Strādājot projektu uzraudzības padomē, LPS ir iespēja pašvaldību viedokļus operatīvi virzīt izskatīšanai uzraudzības padomes sēdē.

Kam uzdot jautājumu par nevienādu pieeju?

Lai mazinātu finansējumu izglītībai, tai skaitā skolu uzturēšanas izmaksas, pašvaldības tiek aicinātas sakārtot skolu tīklu, samazinot to skaitu. Taču vienlaikus 12. Saeima pieņēma grozījumus Izglītības likuma 17. panta “Pašvaldību kompetence izglītībā” 24¹. punktā (pat nenosakot skolēnu skaitu skolā), kas paredz pienākumu slēgt līgumu par piedalīšanos attiecīgās privātās izglītības iestādes uzturēšanas izdevumu finansēšanā, ja šis privātais pakalpojuma sniedzējs ir sabiedriskā labuma organizācija vai sociālais uzņēmums.

LPS rosināja veikt grozījumus Izglītības likumā un izņemt šo normu, jo Izglītības likuma 59. pants dod pašvaldībām tiesības slēgt līgumus ar privātajām izglītības iestādēm, ko daudzas pašvaldības arī izmanto.

13. Saeima šo normu no Izglītības likuma neizņēma un par tās spēkā stāšanās brīdi noteica 2020. gada 1. septembri.

Izglītībā uzsāktās pārmaiņas ir vienots veselums: saturs, kvalitāte, pieejamība, jauno pedagogu izglītība un citi procesi nav veicami atrauti cits no cita, bet risināmi kompleksi. Pašvaldību iesaiste LPS Izglītības un kultūras komitejas darbā ir ļoti svarīga. Dažādo viedokļu apkopošana, lai vienotos par kopīgu viedokli, stiprina katru atsevišķo pašvaldību un visas kopā. Svarīgi, ka pēc kopīgām diskusijām tiktu pieņemti lēmumi, kas primāri nodrošinās svarīgāko mērķi – ikviena bērna tiesības uz kvalitatīvu izglītību neatkarīgi no bērna dzīvesvietas un skolas atrašanās vietas.

Izsaku pateicību visiem LPS Izglītības un kultūras komitejas locekļiem, komitejas vadītājam Ligai Ginterei, visām pašvaldībām!

Darbs ar jaunatni pašvaldībās

Atbildīgā no LPS ir **Lelde Vazdiķe**. Latvijas novados ir atvērti un darbojas **185** jauniešu centri, tajā skaitā multifunkcionālie iniciatīvu centri, dienas centri un brīvā laika centri. Centros ir pieejamas telpas semināriem, lekcijām, pasākumiem, ir atvēlēta vieta informācijas iegūšanai, kā arī konsultāciju sniegšanai jauniešiem.

Pašvaldībās ir izpratne par jaunatnes politiku un tās lomu kā Eiropas, tā arī Latvijas valsts kopējo stratēģisko mērķu sasniegšanā, kas jauniešus neuztver tikai kā problēmgrupu, bet gan kā pilnvērtīgu sabiedrības attīstības resursu. Tā ir paredzēta visām jauniešu sociālajām grupām.

Jaunatnes politikas būtiskākais uzdevums ir nodrošināt jauniešiem efektīvu pāreju no bērna uz pieaugušā statusu, paredzot atbilstošas darbības jaunieša personības attīstībai, attīstot pakalpojumus un aktivitātes, lai veicinātu jauniešu pilnvērtīgu iekļaušanos sabiedrībā, darba tirgū. Pievēršoties jaunatnes politikas mūdienu uzdevumiem, būtiski stiprināt un veicināt jauniešu uzņēmību, lai viņi vairāk iesaistītos uzņēmējdarbībā un pilsoniskās sabiedrības norisēs. Jāveicina jauniešu piederības apziņa, kas stiprinās viņu lojalitāti, pienākuma apziņu un ieinteresētu attieksmi pret vidi, no kuras viņi nāk – kā lokālā, tā reģionālā un nacionālā līmenī.

Pašvaldības investē jauniešu aktivitātēs, atbalsta jauniešu iniciētos projektus. Arī SAM 8.3.4. PuMPuRS projektā tiek atbalstīti jauniešu iniciatīvu projekti, lai veicinātu atbalstu jauniešiem arī ārpus formālās izglītības. Projekti ir vērsti uz priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupas izglītojamo motivācijas

Pirmā LPS Jaunatnes lietu atbalsta tīkla izbraukuma sanāksme – 2018. gada 31. oktobrī Jūrmalā.

palielināšanu turpināt izglītību un viņu aktīvas līdzdalības veicināšanu ikdienas norisēs. Jaunatnes iniciatīvu projektu konkursus rīko projektā PuMPuRS iesaistītās pašvaldības. Pirmie projektu konkursi tika izsludināti 2018. gada rudenī, kā rezultātā 36 pašvaldībās tika apstiprināti 78 projekti. Nākamie projektu konkursi tiks sludināti 2019. gada aprīlī–jūnijā ar iespēju uzsākt projektu īstenošanu š. g. augustā–septembrī. Turpmāk projektu uzsaukumi notiks reizi gadā līdz 2021. gadam.

Jaunatnes politika ir izteikta starpnozaru politika. Tās norisēs var iesaistīt dažādas pašvaldības institūcijas – skolas, kultūras centrus, jauniešu centrus –, kā arī dažādas nevalstiskās organizācijas.

Jaunatnes politikas īstenošanā svarīgi ievērot līdzdalības principu, informācijas pieejamības principu, vienlīdzīgu iespēju principu, jauniešu interešu ievērošanas principu, labvēlīgu ekonomisko priekšnosacījumu principu, mobilitātes un starptautiskās sadarbības nodrošināšanas principu un starpnozaru sadarbības nodrošināšanas principu.

Pašvaldības sadarbojas ar Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru. Veiksmīgi tika realizēts projekts "PROTI un DARI!". LPS (I. D.) darbojas uzraudzības padomē.

Pašvaldības sadarbojas ar 38 sabiedriskām jaunatnes organizācijām. Visilgākā sadarbība ir ar jaunatnes organizāciju "Latvijas mazpulki", Latvijas Skautu un

gaidu centrālo organizāciju, Ventspils Jauniešu domi un citām. Pašvaldības ir iesaistījušās finansējuma saņemšanā konkursā "Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem"; tā mērķis ir atbalstīt līdz 20 pašvaldību projektus, kas vērsti uz vietējā līmeņa jaunatnes politikas plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanu ilgtermiņa plānveida darba ar jaunatni attīstībai pašvaldībā.

Informācija par aktualitātēm jaunatnes jomā regulāri tiek ievietota LPS izdevumā "InfoLOGS".

Ir pierādīts, ka investīcijas jauniešu personības attīstībā pēc iespējas agrīnā vecumā ilgtermiņā palielina jauniešu potenciālu un konkurētspēju.

- LPS Izglītības un kultūras komiteju vada Jaunpils novada domes priekšsēdētāja **Ligita Gintere**.
- Komitejas vadītājas vietnieki ir Dobeles novada domes priekšsēdētāja vietnieks **Guntis Safronovičs** un Mārupes novada domes priekšsēdētāja vietniece **Līga Kadiģe**.
- Laikā starp LPS 29. kongresu un 30. kongresu notikušās **septiņas komitejas sēdes**: 2018. gada 21. jūnijā, 16. augustā, 25. oktobrī un 22. novembrī, 2019. gada 21. februārī, 21. martā un 25. aprīlī.
- Pašvaldību izglītības sadarbības tīklā notikuši trīs semināri: 2018. gada 7. novembrī Cēsīs, 28. novembrī Jēkabpilī un 6. decembrī Jelgavā.

VESELĪBAS UN SOCIĀLO JAUTĀJUMU KOMITEJĀ

Ilze Rudzīte,
LPS padomniece
veselības un sociālajos
jautājumos

Veselības un sociālo jautājumu komitejas dienas kārtībā joprojām ir **deinstitucionalizācijas** procesa aktualitātes. 2018. gadā tika apstiprināti plānošanas reģionu izstrādātie deinstitucionalizācijas plāni, šogad pašvaldības uzsāk pakalpojumu infrastruktūras izveidi cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem. Virkne pašvaldību informē par līdzfinansējuma apjoma būtisku

palielinājumu, salīdzinot ar iepriekš plānoto. Jautājums par 9.3.1.1. pasākuma "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai" ieviešanas progresu un nepieciešamā finansējuma palielināšanas iespējām iekļauts ikgadējās sarunās ar Labklājības ministriju 15. maijā.

Pārresoru koordinācijas centra (PKC) izstrādātajā ziņojumā "Par nepieciešamiem uzlabojumiem starpnozaru sadarbībā un palīdzības sniegšanā bērniem un jauniešiem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem" aktualizēti **bērnu tiesību aizsardzības** jautājumi, atbalsts un pakalpojumi ģimenēm ar bērniem. Ņemot vērā, ka sākotnēji PKC piedāvāja katrā pašvaldībā veidot integrētu veselības un sociālo dienestu, paplašinot sociālo dienestu funkcijas, ziņojums tika skatīts ne tikai komitejas sēdē, bet arī LPS Valdes sēdē. Diskusijas bija asas, taču auglīgas, vērstas uz risinājuma meklēšanu.

Šobrīd PKC piedāvā citu modeli – balstoties uz institūciju iestrādātnēm, praksi un pieredzi, apvienojot nepieciešamās struktūras un funkcijas, izveidot **Pedagoģiski psiholoģisko atbalsta dienestu**, kura sastāvā būtu līdz desmit reģionālajām struktūrvienībām (centriem) visā Latvijas teritorijā. Centros pēc iespējas tuvāk bērnu dzīvesvietai tiktu koncentrēti gan speciālistu sniegtie pakalpojumi, gan konsultatīvais atbalsts vecākiem, pedagogiem un citiem speciālistiem, sākot no psihisko un uzvedības traucējumu konstatēšanas brīža līdz pārdomāta terapijas un rehabilitācijas plāna sastādīšanai un īstenošanai, gan arī nepieciešamības gadījumā sniedzot izbaukuma pakalpojumus vidē, kur bērns pavada visvairāk laika, proti, izglītības iestādē.

Aprīļa sēdē pašvaldību pārstāvji dalījās pieredzē, veidojot **apvienoto Amatas, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas un Raunas novadu bāriņtiesu**. Kopīgas bāriņtiesas veidošana bija politiska iniciatīva un lēmums ar mērķi nodrošināt efektīvu resursu izmantošanu un uzlabot un pilnveidot iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu kvalitāti. Apvienotā bāriņtiesa darbu uzsāka 2019. gada 1. martā, tādēļ ar tās praktiskā darba pieredzi varēs dalīties nākamgad.

Uzsāktas diskusijas ar Labklājības ministriju par **Eiropas struktūrfondu nākamā finansēšanas perioda ieguldījumu prioritātēm**, šis jautājums pārrunāts arī LPS Novadu apvienības Valdes sēdē, tiekoties ar labklājības ministri Ramonu Petraviču. Kā vienu no būtiskiem risināmiem jautājumiem, ņemot vērā sabiedrības novecošanos, gan pašvaldību politiķi, gan speciālisti uzsver nepieciešamību veikt ieguldījumus ilgstošas sociālās aprūpes institūciju infrastruktūrā.

Gan komitejas sēdes, gan LPS Veselības un sociālo jautājumu tīkla sanāksme bija veltīta pašvaldību īstenoto **veselības veicināšanas un slimību profilakses projektu labajai praksei un izaicinājumiem**. Šis jautājums tika skatīts arī ikgadējās sarunās ar Veselības ministriju 24. aprīlī. Pašvaldības ir neapmierinātas ar prasību vākt un uzkrāt datus par pasākumu dalībniekiem un aicina projektu īstenošanu vienkāršot. Lai uzlabotu darbības programmā SAM 9.2.4. noteiktās īpašās mērķa grupas labāku iesaisti veselības veicināšanas un slimību

profilakses pasākumos, Veselības ministrija ierosinājusi grozījumus darbības programmā, paredzot esošos iznākuma rādītājus aizstāt ar jaunu rādītāju – īstenoto veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu skaitu. Gadījumā, ja Veselības ministrijas ierosinātie darbības programmas grozījumi tiks apstiprināti, SAM 9.2.4.2. pasākuma 2. atlases kārtas projektos dati par dalībniekiem (t.sk. personas kods un sensitīvā informācija) nebūs jāvāc un jāuzkrāj. Papildus Veselības ministrija ir uzsākusi sarunas ar Finanšu ministriju un Centrālo finanšu un līgumu aģentūru, lai rastu iespēju 9.2.4.2. pasākuma 1. kārtas finansējuma saņēmējiem, ja nepieciešams, pagarināt projektu īstenošanas termiņu, bet ne vairāk kā par sešiem mēnešiem, lai nodrošinātu pēc iespējas īsāku pārtraukumu starp 1. un 2. kārtas projektu pasākumu īstenošanu, kā arī 1. kārtas projektiem piešķirtā finansējuma apguvi.

Ņemot vērā no pašvaldību sociālajiem dienestiem saņemtas sūdzības, tika aktualizēts jautājums par **sadarbību ar Sociālās integrācijas valsts aģentūru (SIVA)**. Pašvaldību iesūtītās problēmas tika apspriestas komitejas sēdē, un panākta vienošanās, ka SIVA organizēs seminārus sociālajiem darbiniekiem.

Turpinās darbs pie **asistenta pakalpojuma pilnveides** pašvaldībā. Labklājības ministrija sadarbībā ar pilotpašvaldībām izstrādājusi jaunu novērtēšanas anketu, kas ir pārbaudīta pašvaldībās. Izmaiņu

- LPS Veselības un sociālo jautājumu komiteju vada Jaunjelgavas novada domes priekšsēdētājs **Guntis Libeks**.
- Komitejas vadītāja vietnieces ir Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētāja vietniece sociālo lietu, veselības aizsardzības, kultūras, izglītības un sporta jautājumu programmā **Rita Vectirāne** un Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece **Anita Petrova**.
- Laikā starp LPS 29. kongresu un 30. kongresu notikušās **astoņas komitejas sēdes**: 2018. gada 11. jūlijā, 5. septembrī, 3. oktobrī un 12. decembrī, 2019. gada 9. janvārī, 6. februārī, 21. martā un 3. aprīlī.
- Veselības un sociālo jautājumu tīklā notikušās divas sanāksmes: 2018. gada 28. septembrī Jūrmalā un 14. novembrī.

LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde 2019. gada 9. janvārī.

mērķis ir samazināt administratīvo slogu, vienkāršot cilvēkiem ar invaliditāti pakalpojuma saņemšanu. Ilgadējās sarunās Labklājības ministrija piedāvās vairākus risinājuma variantus turpmākai pakalpojuma nodrošināšanai.

Lai diskutētu par dažādiem **sadarbības** jautājumiem, uz Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēdēm tika aicināti Nodarbinātības valsts aģentūras, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta pārstāvji u.c.

Profesionālās organizācijas ir svarīgs ikdienas darba resurss, tādēļ vienā no komitejas sēdēm piedalījās to pārstāvji un informēja komitejas dalībniekus par savas organizācijas darbību: Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienības valdes priekšsēdētāja Iveta Sietiņšone, Bāriņtiesu darbinieku asociācijas valdes priekšsēdētāja Aurika Zīvere, Latvijas Pašvaldību ilgstošās sociālās aprūpes institūciju apvienības Valdes priekšsēdētājas vietnieks Alvars Šteinbergs.

TIESLIETAS UN JURIDISKIE JAUTĀJUMI

Kristīne Kinča,
LPS padomniece
juridiskajos jautājumos

Laiks kopš aizvadītā kongresa ir bijis tikpat rosīgs kā iepriekšējais. Notikušas Saeimas vēlēšanas, kas ievieš korekcijas arī Pašvaldību savienības juridisko padomnieku darbā. LPS padomniekiem juridiskajos jautājumos nācies skaidrot dažādus ar pašvaldībām saistītus jautājumus ne tikai pašām pašvaldībām, bet arī jaunievelētajiem Saeimas deputātiem, tajā skaitā demokrātijas principus un to, ka pašvaldība ir viens no demokrātijas stūrakmeņiem. Šo **skaidrojumumu sniegšana** ir jo būtiskāka šābrīža notikumos, kad tik daudz tiek runāts par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu.

Pašvaldībām ir svarīga ne tikai administratīvi teritoriālā reforma, bet arī daudz citu jautājumu. Tā, piemēram, šāgada 28. martā Saeimā tika pieņemti **grozījumi Konkurences likumā**, kas paredz likumā nostiprināt konkurences neitralitātes principu un atgādināt publiskajām personām, tajā skaitā pašvaldī-

bām, par to, ka savā darbībā ir jāievēro konkurences neitralitātes princips. Tas nozīmē: ja pašvaldība ir iesaistījusies uzņēmējdarbībā, tā rīkojas atbilstīgi tirgus principiem, nediskriminē citus tirgus dalībniekus un nerada priekšrocības savām kapitālsabiedrībām. Konkrētie grozījumi paredz, ka publisku personu gadījumā Konkurences padome vispirms veiks pārrunas un tikai tad, ja pārrunu rezultātā domstarpības nevarēs atrisināt, Konkurences padome varēs uzlikt saistošu pienākumu un sodīt. Būtiski uzsvērt, ka šo grozījumu kontekstā ir panākta vienošanās, ka Konkurences padomes lēmumi un saistošie pienākumi nevar būt tādi, kas kavēs pašvaldību autonomo funkciju īstenošanu.

Šo grozījumu kontekstā plānots sagatavot Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijas, un par tām tiks arī rīkotas videokonferences.

Sākot ar 2018. gada 25. maiju, bija jāsāk piemērot **Vispārējo datu aizsardzības regulu**. Ņemot vērā, ka šī regula mainīja fiziskas personas datu aizsardzības noteikumus, tad no tās izrietēja arī nepieciešamība mainīt un uzlabot fiziskas personas datu apstrādes un aizsardzības procesus arī pašvaldībās. Lai palīdzētu pašvaldībām šajā procesā, LPS iesaistījās "ProLegis" projektā, kas tika īstenots ar Eiropas Komisijas programmas "Tiesības, vienlīdzība un pilsonība" atbalstu.

"ProLegis" aktivitātes bija vērstas uz vietējo pašvaldību administrāciju darbiniekiem, kuri turpmāk pildīs datu aizsardzības speciālista funkcijas. Projekta gaitā viņi tika informēti par jaunumiem saistībā ar jauno ES personas datu aizsardzības tiesisko regulējumu. LPS padomnieki **Guntars Krasovskis** un **Kristīne Kinča** īstenoja vairākus semināru ciklus šajā jautājumā.

Būtiski pieminēt, ka 2018. gadā aizsākās diskusija par **mēnešalgas noteikšanu pašvaldību deputātiem, kuri neieņem algotus amatus domē**. Diskusijas par šo jautājumu, īpaši par to, kāda kārtība jāpiemēro

mēnešalgas noteikšanā, norisinājās gan ar Valsts kontroli, gan Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju, gan Valsts kanceleju. Šī diskusija turpinās joprojām. Par šo jautājumu ir arī vairākas tiesvedības, kur viena jau noslēgusies ar nepārsūdzamu lēmumu, bet otrajā lietā vēl gaidāms apgabaltiesas spriedums. Risinot šos jautājumus, Valsts kancelejā tiek strādāts pie būtiskiem grozījumiem Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā, LPS ir rosinājusi pārskatīt mēnešalgas noteikšanu pašvaldību deputātiem, kuri neieņem algotu amatu domē.

Pagājušogad LPS ierosināja Saeimai **Zemes pārvaldības likumā** noteikt regulējumu, lai atrisinātu gan zemes reformas laikā, gan saistībā ar intensīvu nekustamo īpašumu attīstīšanu radušās piekļuves problēmas. Zemes pārvaldības likumā, lai atrisinātu piekļuves problēmas un arī ceļu uzturēšanas un apsaimniekošanas problēmas, ir paredzētas tiesības pašvaldībai noteikt koplietošanas ceļa statusu vai pašvaldības nozīmes ceļa statusu.

Vineta Reitere,
LPS padomniece
juridiskajos jautājumos

Gatavojot šo informāciju, ieskatījos, kas ticis rakstīts pirms gada. Ar gandarījumu jāatzīmē, ka jautājumu par **atalgojuma publiskošanu** (ar vārdu, uzvārdu un termiņu mājaslapā – astoņi gadi), ko Saeima bija atbalstījusi budžeta paketē, turklāt vēl Saeimas deputātam Intam Dālderim iesniedzot otrreiz gandrīz tāda paša satura projektu, kādu Valsts prezidents bija atgriezis otrreizējai caurlūkošanai, nu spriedusi Satversmes tiesa.

Kā zināms, Satversmes tiesa pieņēma spriedumu, ar kuru attiecīgā norma tiek atcelta. Uz lielu daļu no Satversmes tiesas spriedumā norādītajiem argumentiem, kādēļ šādu normu nevar pieņemt, tika vērsta uzmanība (tajā skaitā no LPS) šā projekta tapšanas gaitā Saeimā. Turklāt, kā secināms no līdzšinējās prakses (kaut vai ar grozījumiem Valsts kontroles likumā par Valsts kontroles funkciju paplašināšanu u.c.), attiecīgo Saeimas komisiju izdodas pārliecināt ar pamatotiem argumentiem, bet Saeimas sēdē jau lielajā balsojumā nereti viss diemžēl izmainās. Tā bija arī šajā gadījumā, jo Saeimas Budžeta un finanšu komisija neatbalstīja šo deputāta I. Dāldera priekšlikumu.

Par iestrādēm turpmākajam

* Tiek turpināts darbs pie vairākiem 13. Saeimas pārņemtajiem likumprojektiem, tajā skaitā **grozījumiem Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā**, lai paredzētu iespēju nodot nekustamos īpašumus no vienas publiskas personas citai, lai izbeigtu dalīto īpašumu vai kopīpašumu, neparedzot obligātu nepieciešamību nodot konkrētas funkcijas īstenošanai.

* Joprojām darba kārtībā ir likumprojekts par **grozījumiem likumā "Par pašvaldībām"**, kas saistīts ar pašvaldību informatīvo izdevumu izdošanu un iespēju atsevišķus jautājumus izskatīt slēgtā domes sēdē. Tā kā šim likumprojektam iesniegts diezgan daudz priekšlikumu, paredzams, ka par to būs asas diskusijas.

* Ne mazāk svarīgi ir arī **grozījumi Valsts kontroles likumā** par Valsts kontroles tiesību paplašināšanu, arī attiecībā uz lēmumu pieņemšanu par zaudējumu piedzīšanu, kā arī **grozījumi Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā**.

Kā ļoti vērtīgi turpmākajam darbam atzīmējami Satversmes tiesas spriedumā esošie secinājumi par to, ka šis regulējums neatbilst Saeimas Kārtības rullja 87.¹ pantā norādītajiem kritērijiem un nav attiecināms uz valsts finansiālo darbību konkrētā saimnieciskajā gadā, līdz ar to nevarēja tikt ietverts likuma "Par valsts budžetu 2018. gadam" projektu pavadošo likumprojektu paketē ietilpstošajā likumprojektā, un Saeimai bija pienākums to tajā neiekļaut. Minētais secinājums par budžeta paketes izvērtējuma nepieciešamību gan ir jau izskanējis arī agrāk dažos Satversmes tiesas spriedumos, tomēr šis spriedums ir spilgts piemērs, ka budžeta pakete nedrīkst būt ātrais ceļš nedz deputāta, nedz ministrijas likumprojektam.

Līdz ar Satversmes tiesas spriedumu atkal aktualizējies jautājums, kādu informāciju par valsts amatpersonu un darbinieku (vai varbūt tikai valsts amatpersonu) atalgojumu tad būtu samērīgi publiskot. Ievaddiskusijā, kas par šo jau notika Valsts kancelejā, esam pauduši līdzšinējo viedokli, ka noteikti nav svarīgs konkrētās personas vārds un uzvārds. Tāpat arī ņemams vērā, ka informācija par valsts amatpersonu atalgojumu jau ir pieejama, piemēram, valsts amatpersonu deklarācijās.

Virkne pašvaldību priekšlikumu bija iesniegti un daudz diskusiju notika par **Diasporas likuma normām**, kur aktīvi piedalījāmies kopā ar kolēģi no LPS Ārējo sakaru nodaļas. Likums (jo sevišķi tā beigu posmā) tika pieņemts samērā lielā steigā. Jācer, ka tas dos praktisku pienesumu (jo jautājums ir ļoti aktuāls) un nebūs smukam ķeksītim par normatīvo aktu, kas bija jāpieņem līdz Saeimas vēlēšanām.

Iestrādes turpmākajam

Ņemot vērā to, ka darbu uzsāka jauna Saeima, kam daudz laika prasīja izvērtējums, kurus no likumprojektiem pārņemt izskatīšanai, vairāki pašvaldībām nozīmīgi likumprojekti vēl gaida savu kārtu pieņemšanai.

To skaitā ir ļoti svarīgs likumprojekts – par **ziedojumu vienkāršošanas kārtību** likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, nosakot jomas, uz kurām neattiektos ziedojuma definīcija. Labā ziņa, ka izdevies vienoties ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pārstāvjiem par visnotaļ vienotu redzējumu un arī KNAB iesniedzis priekšlikumu otrajam lasījumam par ziedojumu pieņemšanas kārtības vienkāršošanu (KNAB un pašvaldību iesniegtajos priekšlikumos atšķiras tikai ziedojumu kopsumma gadā). Šī labā ziņa gan neattiecas uz divu gadu termiņa iespējamām izmaiņām, kur KNAB ietur nemainīgi noraidošu nostāju. Tomēr priekšlikums no LPS ir iesniegts arī par šo, ņemot vērā tā aktualitāti.

2020. gada 1. janvārī stāsies spēkā **Administratīvās atbildības likums** (AAL), kas aizstās 1984. gadā pieņemto Administratīvo pārkāpumu kodeksu. Tomēr, kā zināms, vēl norit arī dekodifikācijas process, konkrētos administratīvos sodus un to sankcijas ietverot attiecīgo nozaru likumos.

Šobrīd notiek daudz diskusiju ar praktiķiem – pašvaldību administratīvo komisiju, pašvaldību policiju

un citiem pārstāvjiem par kompetences dalījumu nozaru likumos un pašvaldību administratīvo komisiju kompetences apjomu kopumā (par ko nosūtīta arī vēstule visām pašvaldībām). Galvenā problēma, ko rada pašreizējā AAL 125. panta redakcija, ir tā, ka administratīvā pārkāpuma lietas sagatavošanas izskatīšanai stadijā vienlaikus iekļautas dažādas darbības, ko nav iespējams veikt visām AAL iekļautajām amatpersonām. Sarežģījumus tas rada gadījumos, kad atsevišķos nozaru likumos jāietver dalītā amatpersonu kompetence. Nozaru likumprojektu izstrādes procesā ir nonākts pie secinājuma, ka AAL 125. panta redakcijas dēļ nav iespējams veikt tādu kompetenču sadalījumu, kas neierobežotu kādu no amatpersonām to darbībā vai neradītu dažādas interpretācijas, veicot administratīvā pārkāpuma procesu. Esam nosūtījuši vēstuli Tieslietu ministrijai (kopija – Saeimas Juridiskajai komisijai), norādot uz iepriekšminēto un aicinot veikt grozījumus AAL.

Pašvaldību administratīvo komisiju regulējumu paredzēts iekļaut Pašvaldību likumā. Tas netika ietverts AAL juridiskās tehnikas apsverumu dēļ.

No iepriekšējās Saeimas tiks turpināta arī **Dzīvesvietas deklarēšanas likuma grozījumu** tālāka virzība saistībā ar ierobežojumiem deklarēties nedzīvojamās telpās, kur arī iesniegti LPS priekšlikumi. Daudz diskusiju bijis arī par papildu adreses jēdziena tiesisko tvērumu.

NOVADU APVIENĪBĀ

Andra Rakšte,
LPS sekretariāta
vadītāja vietniece,
atbildīgā par Novadu
apvienības darba
organizēšanu

Laikposmā starp iepriekšējo LPS kongresu 2018. gada maijā un LPS 30. kongresu šāgada 17. maijā notikušas **piecas Novadu apvienības Valdes sēdes**.

2018. gada 5. jūnijā notika Novadu apvienības Valdes un LPS Uzņēmējdarbības tīkla apvienotā sēde, kurā galvenais apspriežamais temats bija kooperatīvo sabiedrību darbība un pieredze.

25. septembra Novadu apvienības Valdē būtiskākais pārrunājams jautājums bija reģionālā politika pēc 2020. gada. Diskusijās tika secināts, ka reģionālā politika diemžēl netiek īstenota valstī kopumā un katrai ministrijai ir savi uzstādījumi, kas nav savstarpēji saistīti, kā arī nav vienota mērķa – noturēt cilvēkus mūsu valstī, Latvijas laukos un veicināt viņu labklājību. Šajā sēdē tika ierosināts, ka 2019. gadā ir jāorganizē Novadu diena un viens no tajā izskatāmajiem jautājumiem būtu reģionālā politika.

Novembra sēdē CFLA direktors Mārtiņš Brencis iepazīstināja ar kopējo progresu un finanšu disciplīnu pašvaldību projektos, kā arī tika pārrunāti VARAM kompetencē esošo programmu SAM 5.6.2. un SAM 3.3.1. uzņēmējdarbības rādītāju izpildes riski pašvaldībām.

2019. gada janvārī tika apstiprināta jaunā valdība, un

iezīmējās tās politiskais kurss, kas lika strauji reaģēt arī Novadu apvienības Valdei, **30. janvārī** aicinot uz tikšanos vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru **Juri Pūci**, lai pārrunātu ministra ieceri par administratīvi teritoriālo reformu. Pēc tikšanās Valde secināja, ka ministra iecere ir sasteigta, vēl nav izvērtēta iepriekšējā reforma un arī šai administratīvi teritoriālajai reformai nav pilnīgi nekādas sasaistes ar reģionālo attīstību un ar citām jau uzsāktām reformām. Novadu apvienības Valde atzina, ka administratīvi teritoriālā reforma ir lielākā šābrīža aktualitāte, tāpēc tika nolemts Novadu dienā diskutēt tieši par šo jautājumu.

Līdz Novadu dienai, kas notika 12. aprīlī, Novadu apvienības Valde **26. februārī** vēl tikās ar labklājības ministri **Ramonu Petraviču**. Tikšanās laikā tika pārrunāti daudzi jautājumi, taču diemžēl nācās secināt – arī labklājības ministre domā, ka, pateicoties administratīvi teritoriālajai reformai, labklājība valstī uzlabosies. Valdes locekļi kārtējoreiz pārliecinājās par cilvēku un arī valdības neizpratni lietā pēc būtības, jo dzīve pēc reformas iedzīvotājiem nevar uzlaboties, tikai palielinot pašvaldības teritoriju, šajā gadījumā samazināsies pakalpojumu pieejamība.

Lielākais notikums aizvadītajā laikposmā bija **Novadu dienā 12. aprīlī Gulbenē**, kur pulcējās vairāk nekā

Novadu apvienības Valdes sēde 2019. gada 30. janvārī.

220 cilvēku no 95 pašvaldībām, lai vēlreiz diskutētu par administratīvi teritoriālo reformu. Secinājumi izdarīti – ir pašvaldības, kas atbalsta reformu, ir pašvaldības, kas to neatbalsta, un ir pašvaldības, kas atbalstītu, bet ar citiem kritērijiem.

Tāpēc priekšā vēl liels darbs, lai kopā nonāktu pie tādiem priekšlikumiem un ierosinājumiem, kas ir kopīgi visām pašvaldībām, visiem LPS un Novadu apvienības biedriem un galvenais – lai reforma notiktu nevis reformas pēc, bet lai patiešām Latvijas iedzīvotājiem pieaugtu viņu labklājība.

PIEKRASTES PAŠVALDĪBU APVIENĪBĀ

Gunta Lukstiņa,
LPS padomniece
attīstības un plānošanas jautājumos,
LPPA sekretāre

Starplaikā starp LPS kongresiem aktīvi strādājusi arī **Latvijas Piekrastes pašvaldību apvienības (LPPA) Valde**, un piekrastes pašvaldību vadītāji kā allaž tikās gadskārtējā sapulcē, šoreiz 7. decembrī Rīgā.

Gada laikā LPPA Valde savās sēdēs skatījusi daudzus ar piekrasti saistītus jautājumus. Pie būtiskākajiem jāmin jautājums par **Eiropas Savienības struktūrfondu nākamo periodu un piekrastes projektu koordināciju**. Tika pieņemts lēmums atbalstīt sadarbību projektu gatavošanā, sadarbojoties pašvaldībām, Piekrastes pašvaldību apvienībai, VARAM Telpiskās plānošanas departamentam un plānošanas reģionu administrācijām.

Valde apsprieda **pašvaldību valdījumā nodotās 2 km jūras joslas** – jūras piekrastes ūdeņu – iespējamu **iekļaušanu pašvaldību administratīvajās robežās**. Šo jautājumu LPPA Valde novirzīja izskatīšanai Piekrastes pašvaldību apvienības gadskārtējā sapulcē, kur tas tika konceptuāli atbalstīts tālākai risināšanai.

Valde lēma par līdzdalību Baltijas jūras valstu padomes ilgtspējīgas jūrniecības konferencē par mazo ostu nozīmi pašvaldību attīstībā, un LPPA tajā piedalījās ar prezentāciju.

Valde izskatīja **grozījumus Aizsargjoslu likumā**, un sekojoši LPPA sapulce nolēma atbalstīt likumprojekta

Piekrastes pašvaldību vadītāju gadskārtējā sapulce 2018. gada 7. decembrī.

virzību Ministru kabinetā, par diviem LPS nesaskaņotajiem jautājumiem – krasta kāpas aizsargjoslas noteikšanas principiem un apbūves nosacījumiem pilsētās un ciemos – turpinot diskusijas Saeimā. Diemžēl likumprojekta virzība ir apstājusies.

LPPA Valdes dienaskārtībā bijuši jautājumi par Jūras plānojuma otro redakciju, jūras piekrastes ūdeņu plānošanu un vadlīniju sagatavošanu pašvaldībām projekta "Pan Baltic Scope" ietvaros, kā arī par kampaņas "Mana jūra" rezultātiem un turpmākām plānotajām aktivitātēm. Valde arī izvērtējusi nacionālo rīcības plānu dzīvnieku glābšanai piesārņojuma gadījumā jūrā un krastā un jūras aļģu sanesumu izvērtēšanas un apsaimniekošanas plānu Latvijas piekrastē.

Vairākkārt Valdes sēdēs izskatīta LPS un pašvaldību sadarbības projekta "Piekrastes apsaimniekošanas praktisko aktivitāšu realizēšana" īstenošanas gaita 2018. gada vasaras sezonā, kā arī Valde lēmusi analoģisku projektu sagatavot 2019. gada sezonai un turpmākai piekrastes joslas apsaimniekošanai. LPPA Valde ir pieņēmusi lēmumu, ka Dabas aizsardzības pārvaldei (DAP) turējumā nodotās piekrastes joslas teritorijas piekrastes pašvaldības šogad vēl apsaimniekos, taču LPPA rosinās (tas arī tika izdarīts) DAP vērsties katrā pašvaldībā, lai noslēgtu līgumu ar pašvaldību par pārvaldes turējumā esošo teritoriju apsaimniekošanu.

Tāpat kā 2018. gadā, arī 2019. gada ziemā LPS sadarbībā ar piekrastes pašvaldībām sagatavoja projekta "Piekrastes apsaimniekošanas praktisko aktivitāšu realizēšana" pieteikumu, ko Latvijas Vides aizsardzības fonda padome apstiprināja, un 1. maijā uzsāka projekta īstenošana.

LPPA **izaicinājumi** turpmākajos gados būs gatavošanās ES fondu piekrastes projektiem, pašvaldību sadarbība piekrastes projektu īstenošanā, piekrastes apsaimniekošana, biotopu kartēšanas rezultāti un jautājums, vai un kā biotopu kartēšanas rezultātā būs jāpārskata krasta kāpas 300 m aizsargjosla, kā arī plānošanas jautājumi – jūras piekrastes joslas, t.s. ūdens daļas, ainavas un citi tematiskie plānojumi kā pamats turpmākām rīcībām u.c.

LATVIJAS PAŠVALDĪBU IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

Sniedze Sproģe,
LPS padomniece

Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācija (LPIA) ir **brīvprātīga profesionāla organizācija**, kas darbojas kā LPS struktūrvienība, ievērojot Latvijas Republikas normatīvos aktus, LPS statūtus un LPIA nolikumu. Priečajamies, ka ikmēneša sanāksmēs klātienē ir ap 60–80 pašvaldību pārstāvju ik reizi un ka biedru naudu maksā visas pašvaldības un ļoti savlaicīgi – tā ir uzticības zīme asociācijai. Interese par semināros prezentēto ir visu laiku un arī no tiem, kas nav varējuši piedalīties klātienē.

Informācijai nedaudz statistikas. Ir dažas pašvaldības, kuru pārstāvji apmeklējuši visas sanāksmes (no dažām klātienē nav redzēti ne reizi). Regulāri sanāksmes apmeklē 74% pašvaldību. Aktivākie izpilddirektori

ir Zemgalē (89% piedalās regulāri), Pierīgā (75%), Kurzēmē (72%) un tad – Latgalē (70%), Vidzemē (68%) un lielpilsētu grupā (56%).

Visapmeklētākās sanāksmes 2018. gadā bija Koknesē (77 pašvaldības; 157 dalībnieki), Līgatnē (71 pašvaldība; 160 dalībnieki) un Ikšķilē (70 pašvaldības; 139 dalībnieki).

Asociācijas **virszdevums** – gādāt, lai izpilddirektori iespējami ātrāk pēc iecelšanas brīža kļūtu zinoši pašvaldību saimnieciskās dzīves vadītāji un saglabātu profesionalitāti līdz darba termiņa beigām. Tā ir mūsu galvenā rūpe! Kā to izdarīt? Visu laiku jābūt mainībā un nevis *līdzī laikam*, bet *vismaz soli priekšā*! Svarīgi noķert vērtīgo, nepieciešamo, būt vēstnešiem! Ar pareizo cilvēku starpniecību – reizēm tie ir *zinošie* no nozares, no jomas, reizēm – ierēdņi, kas gatavojuši jaunumus, ļoti bieži – pašu kolēģi, kuri jau iemēģinājuši kādu labu lietu, reizēm zinātnieki ar interesantu vīziju. Nozīmīgi, lai par katru tēmu izdodas atrast *dažādos*! Vienādie nav interesanti, nenoder visiem, jo uz mērķi jau katrs var aiziet pa citu taciņu, tāpēc jāparāda dažas, lai katrs atrod savu, pat – citādu, nekā rādīts.

Svarīgi, ka LPIA darbojas kā **LPS struktūrvienība**, tātad ir *iekšpusē*, vieni no... Tā mēs esam stipri! Un stipri ne tikai kā izpilddirektoru asociācija, bet visi kopā kā pašvaldību cunftē, nevis sašķaidīti kriptiņās, grupiņās, šūniņās *ārpusē*, ar kuriem var manipulēt! **Vieni no un kopā!** Jaunas organizācijas pirmajos soļos iespējai izmantot LPS resursus bija būtiska nozīme, kas palīdzēja nostabilizēties. Arī pēc 21 darbības gada saprotam, ka lēmums bijis pareizs.

Savstarpējie **kontakti** ir pats vērtīgākais – tā bieži rakstīts ikgada aptaujā. Ik pa laikam vienas pašvaldības darbinieki brauc pieredzē pie citas, apspriežas, diskutē, smejas pieredzi, papildina darbinieku redzesloku. Asociācijas darbība visus šos gadus virzīta tā, lai dotu izpilddirektoriem iespēju iegūt informāciju, pieredzi un zināšanas ikmēneša sanāksmēs, projektos,ursos, kā arī starptautiskā līmenī. Neatsverams asociācijas guvums ir izpilddirektoru savstarpējā iepazīšanās, kontakti un vajadzības gadījumā iespēja apvienoties, lai paustu savu viedokli. Par šo sanāksmju nepieciešamību var spriest pēc tā, ka tās ir labi apmeklētas un tajās labprāt piedalās arī pašvaldību politiķi un dažādu jomu darbinieki.

Izpilddirektori **kvalifikāciju paaugstina** Latvijas Pašvaldību mācību centra (LPMC)ursos – gan vienas dienas, gan garākos. Jau 21. gadu ik mēnesi notiek asociācijas sanāksme – seminārs par tēmām, ko iesa-ka paši izpilddirektori, tātad – par pašiem vajadzīgo!

LPIA intereses **starptautiskā mērogā** – pārstāvam asociāciju, informējot par sevi, rādot, kā darbojamies, un esam lepni par savu organizāciju! Par mums zina, mēs esam aicinājuši ciemos Pasaules izpilddirektoru asociācijas (ICMA) kolēģus pie mums 2015. gadā un tikušies ar viņiem Čehijā un Norvēģijā.

Visistākie draugi jau 20 gadu garumā mums ir čehi – abu asociāciju sadarbības līgums noslēgts 1999. gada 3. jūnijā.

Izpilddirektors ir pašvaldības vadītāja tuvākais un uzticamākais kolēģis, kurš palīdz nest darbu smagu- un dalīt uz pusēm rūpes. Viņa vadībā politiķu sapņi un vēlmes pārvēršas īstenībā. Deputāti pieņem lēmumus par to, kā attīstīties pašvaldībai un kā dzīvot ikdienā, bet lēmumu īstenotāji ir izpildvaras pārstāvji. No izpilddirektoru kompetences un spējām lielā mērā atkarīgs tas, kā dzīvojam katrā teritorijā. Izpilddirektora pienākumu un atbildības apjoms prasa regulāri papildināt savas prasmes, lai varētu labi pildīt pienākumus.

Pērn apritēja 21 gads, kopš 58 izpilddirektori sapulcējās Liepājā (1997. gada 5. novembrī) un nodibināja **Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociāciju**.

*Nedaudz no vēstures. Faktiski viss sākās jau gadu iepriekš. LPS izpilddirektore **Lidija Škoļnija** aicināja kolēģus (pamatā rajonu un lielpilsētu izpilddirektorus) uz sapulcēm, uz profesionālām konferencēm (Rīgā, Daugavpils novadā, Jūrmalā). LPIA nolikumu veidoja pēc dāņu parauga, kaut Dānijas asociācija veidota pilnīgi citādi, nav saistīta ar Dānijas Pašvaldību asociāciju.*

*No dibināšanas sanāksmes dalībniekiem līdz šim brīdim strādā tikai viens – Sējas novada izpilddirektors **Guntars Jākobsons**. Vēl pašvaldībās visu šo laiku strādā, tikai citos amatos vai ir politiķi – **Jurijs Strods** (Jelgava), **Andris Kojro** (Dundaga), **Zigurds Zabudovskis** (Saldus) un **Aivars Priedols** (bija Liepājas izpilddirektors, tagad – Grobiņas novada domes priekšsēdētājs), aktīvs asociācijas dibināšanas piekritējs bija arī **Jēkabpils novada (tolaik Jēkabpils rajona) izpilddirektors Jānis Subatiņš**, kurš gan netika uz dibināšanas sapulci.*

Pēdējos gados pašvaldībās novērojama liela izpilddirektoru mainība. Varam tikai minēt, vai tā ir lielās politikas ienākšana pašvaldībās, vai izmainījušies paši cilvēki un tādēļ arī politiķi pašvaldībās, vai tās ir jauno politiķu bailes no profesionāliem kadriem vai arī tā ir partijai doto solījumu pildīšana (nodrošināt savējos ar vietu). Viennozīmīgas atbildes nav, jo katrs gadījums ir individuāls.

APVIENĪBĀS

Par sanāksmju sekmīgas norises nodrošināšanu liels **paldies** jāsaka visu to **pašvaldību izpilddirektoriem** ar *komandu*, kas vienmēr ļoti labā līmenī nodrošina sanāksmes darbu un sagatavo daudzpusīgu apskates programmu pieredzes gūšanai un diskusiju rosināšanai. Izpilddirektoru asociācijā nemitīgi tiek meklēti jauni paņēmieni, kā organizēt darbu, un, kā to vērtē LPIA biedri, ik gadu noskaidrojam anketās. E-pastā saņemam ierosinājumus, priekšlikumus un jautājumus, kas lieliski palīdz sanāksmju dienaskārtības noteikšanai. Senāk lielākā daļa sanāksmju notika Rīgā, tagad tās lielākoties organizējam katru reizi citā pašvaldībā. Tā rodas iespēja ne tikai diskutēt par konkrēto problēmu, bet iepazīt kolēģu darbu, lai lieku reizi no jauna neizgudrotu velosipēdu, kā arī iepazītu interesantus uzņēmumus un vietas.

Šogad jau esam pabijuši gan Kurzēmē, gan Sēlijā, gan Pierīgā, bet vēl priekšā – sanāksmes Vidzemē, Latgalē un kādā lielajā pilsētā.

Laiks parādījis LPIA lomu un apliecinājis asociācijas nozīmi – sanāksmes ir kupli apmeklētas, sistēma darbojas. Acīmredzot asociācijas darbība un risinātie temati atbilst aktuālajām vajadzībām. Protams, visas sanāksmes nav vienlīdz veiksmīgas, reizēm ar vislabākajiem nodomiem saplānojas pārāk daudz tematu, sanāksmes ir garas, maz laika paliek diskusijām. Veiksmīga darba forma ir semināri, kas paver iespēju padziļināti izziņāt aktuālo tematu, to praktizējam aizvien vairāk, kad vienā seminārā tiek apskatīta viena

tēma, bet no dažādām pusēm. Neatsverama ir kolēģu pieredze, ko šogad uzklusām katrā sanāksmē. Atbalstīts ieguvums no biedru puses – savstarpējās kolēģu diskusijas.

Liels gandarījums par **LPIA Valdes** darbu, jo katru mēnesi diskutējam par aktuālāko, katra reģiona atšķirīgo un meklējam labāko veidu, “pareizākos” cilvēkus, kas dotu vislabāko pienesumu mūsu biedru izglītošanai un informēšanai.

Vēl viens LPIA aktivitāšu virziens ir **līdzdalība Pašvaldību savienības komitejās un darba grupās**. Izpilddirektori ir liels atbalsts aktuālas informācijas un datu savākšanā. Svarīgi, ka LPIA priekšsēdētājs piedalās LPS Valdes sēdēs un dzird cunftes politiskos uzstādījumus. Prieks sadarboties ar Pašvaldību mācību centru, arī ar “Latvijas valsts mežu” kolēģiem, kuri regulāri piedalās mūsu sanāksmēs.

Pagājušajā gadā atzīmējām asociācijas dibināšanas 21-gadi. Tas ir unikāli – vairāk nekā 20 gadu garumā ik mēnesi sanākt kopā uz darbīgu dienu!

Atkal nedaudz statistikas: no asociācijas dibināšanas līdz šim KOPĀ notikušas 229 sanāksmes/semināri (t.sk. 112 Rīgā un 117 ārpus), tajā skaitā līdz pašvaldību reformai 124 sanāksmes (78 Rīgā), un no 2010. gada līdz šāgada maijam – 105 sanāksmes (34 Rīgā).

Ceru, ka visiem bijusi iespēja noskatīties LPIA filmiņu – atmiņas par šo laiku – [šeit](#).

Tie, kuri darbojamies asociācijā šobrīd, esam ļoti pateicīgi iepriekšējiem kolēģiem, kuri izveidoja, nostiprināja un iedibināja tradīcijas: ilggadējākam priekšsēdētājam **Vitālijam Aizbaltam** (priekšsēdētājs no 05.11.1997. līdz 01.12.2006., kad tika ievēlēts 9. Saeimā, kļūstot par Satiksmes ministrijas parlamentāro sekretāru), **Jurim Zutim** (01.12.2006.–07.12.2007.), **Mudītei Priedei** (07.12.2007.–11.12.2009.), **Nor-mundam Tropiņam** (11.12.2009.–06.12.2013.), **Guntim Kalniņam** (06.12.2013.–08.12.2017.), LPS padomniekiem, LPIA dibinātājiem – **Lidijai Škoļ-nijai** (1996–1998) un asociācijas dvēselei ilgus gadus **Bruno Otersonam** (16.04.1998.–01.11.2008.),

visiem Valdes locekļiem un aktīvajiem asociācijas dalībniekiem!

No sirds izsakām pateicību visu pašvaldību ļaudīm, kas pildījuši LPIA sanāksmju un semināru saimnieka lomu! Paldies par veiksmīgi organizētajām apmācībām jāsaka Latvijas Pašvaldību mācību centram, par orga-nizatorisko nodrošinājumu ik mēnesi – kolēģiem Latvijas Pašvaldību savienībā un “InfoLOGAM” par mūsu darbības atspoguļojumu!

Katra vieta Latvijā ir milzīga bagātību lāde – saudzē-sim un vairosim to!

LPS STARPTAUTISKĀ DARBĪBA

Mudīte Priede,
LPS ģenerālsekrētāre,
Agita Kaupuža,

LPS padomniece Eiropas Savienības jautājumos,
LPS pārstāvniecības Briselē vadītāja,

Elita Kresse,
LPS padomniece ārējo sakaru jautājumos,
un **Ligita Pudža,**

LPS padomniece ārējo sakaru jautājumos

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Arī aizvadītajā gadā Latvijas delegācija Eiropas Reģionu komitejā (RK) aktīvi darbojās, aizstāvoj Latvijas pašvaldību intereses un viedokli un popu-

larizējot Latvijas pašvaldību aktivitātes dažādās sanāksmēs.

Latvijas delegācijas pārstāvji bija ar arī divu RK atzinu-mu autori. Rīgas domes Drošības, kārtības un korup-cijas novēršanas jautājumu komitejas priekšsēdētājs **Dainis Turlais** sagatavojis atzinumu “**Makroreģionā-lās stratēģijas, piemēram, stratēģija Donavas reģio-nam: sistēma starptautisku klasteru veicināšanai**”, ko apstiprinās 2019. gada 26. jūnija RK plenārsesijā.

Kā norāda Dainis Turlais, “*viena no nākamā daudz-gadu budžeta 2021.–2027. gadam prioritātēm būs reģionālo atšķirību mazināšana. Šai prioritātei ir tieša sasaiste ar makroreģionālajām stratēģijām, kam ir ļoti liels potenciāls saprātīgā laika periodā izlīdzināt blakus esošo teritoriju iedzīvotāju dzīves līmeni, tādējādi sek-mējot arī ES pamatlīgumā noteikto kohēziju.*”

Savukārt 2018. gada septembrī tika apstiprināts Lat-vijas delegācijas RK vadītāja **Andra Jaunsleiņa** gata-votais atzinums “**Austrumu partnerības un Eiropas Savienības valstu pašvaldību bilaterālās sadarbības**

loma Austrumu partnerības valstu pašvaldību ilgtspējīgas attīstības veicināšanā”.

“Mana sagatavotā atzinuma trīs galvenie secinājumi skar fiskālo decentralizāciju, ko es uzskatu par galveno prioritāti Austrumu partnerības valstīs. Runājot par administratīvi teritoriālajām reformām, domāju, ka administratīvo un teritoriālo reformu centienos jāatbalsta arī tās pašvaldības, kuras neapvienojas, jo pašvaldību apvienošanai ir ne tikai pozitīvi rezultāti, bet arī negatīvas sekas. Visbeidzot gribētu uzsvērt, ka pašvaldību bilaterālās sadarbības prioritārajām jomām jābūt saskaņotām ar to valdību reformu plāniem,” norādīja Andris Jaunsleinis.

Aizvadītajā gadā viena no nozīmīgākajām tēmām dažādās institūcijās un sanāksmēs gan Latvijā, gan Eiropā bija **diskusijas par Eiropas Savienības ilgtermiņa budžetu 2021.–2027. gadam**. LPS diskusijās pārstāv pašvaldību intereses Latvijas teritoriālās attīstības veicināšanas jomā, vienlaikus uzsverot nepieciešamību sadarboties valsts un pašvaldību argumentācijas izvēlē sarunās ar Eiropas Komisiju un Eiropas Reģionu komitejā, lai Latvijas viedoklis izskanētu spēcīgāk. Tā, piemēram, 2018. gada 24.–25. oktobrī Briselē notikušajā RK Teritoriālās kohēzijas politikas komisijas (COTER) sanāksmē tika apstiprināti vairāki Latvijas delegācijas iesniegtie grozījumi Kopīgo noteikumu regulā nākamajai daudzgadu finanšu shēmai 2021.–2027. gadam. Savukārt 6.–7. decembrī Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis **Gints Kaminskis** un priekšsēža vietnieki **Andris Rāviņš** un **Gints Kukainis** tikās ar Eiropas Komisijas un LR pastāvīgās pārstāvniecības ES pārstāvjiem Briselē. Tikšanās gaitā ar EK Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta (DG REGIO) pārstāvjiem, tai skaitā ģenerāldirektora vietnieku **Normundu Popenu**, diskutēja par Latvijas teritoriālo atšķirību mazināšanu, pašvaldību lomu attīstības veicināšanā, fondu plānošanu un ieguldīšanu reģionāli, par teritoriālajām investīcijām, saikni starp nākamā plānošanas periodu un gaidāmajām valstu specifiskajām rekomendācijām un pašvaldību lomu tajās.

Tiekoties ar Eiropas Komisijas Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta (DG EMPL) pārstāvjiem, tika diskutēts par Eiropas semestri un

jauno Eiropas Sociālo fondu *Plus*, kā arī *Vienotā nodarbinātības ziņojuma projektu*.

Latvijas pašvaldību delegācijas tikšanās ar Latvijas Republikas pastāvīgo pārstāvi Eiropas Savienībā, ārkārtējo un pilnvaroto vēstnieci Sanitu Pavļutu-Deslandes, lai pārrunātu aktualitātes sarunās par nākamo daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam.

LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**, LPS priekšsēža vietnieki **Andris Rāviņš** un **Gints Kukainis**, EK Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta (DG REGIO) ģenerāldirektora vietnieks **Normunds Popens** un EK DG REGIO par Igauniju, Latviju, Lietuvu un Somiju atbildīgās nodaļas vadītāja **Angela Martinesa Sarasola**.

Latvijas pašvaldību un LPS aktivitātes informēšanā par ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem izskanējušas arī vairākās RK sanāksmēs. Tā, piemēram, 2. aprīļa RK Sociālās politikas, izglītības, nodarbinātības, pētniecības un kultūras komisijas (SEDEC) sanāksmē Latvijas delegācijas locekle, Jaunpils novada domes priekšsēdētāja **Ligita Gintere** iepazīstināja Eiropas pašvaldību politiķus un Eiropas Komisijas pārstāvjus ar novada un Latvijas Pašvaldību savienības kopīgi īstenotajām ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanas aktivitātēm. Tās īstenotas kopīgi ar Jaunpils bērniem un jauniešiem, tā aptverot dubultu mērķa grupu – bērnus un viņu vecākus.

"Mēs, pašvaldību pārstāvji, jau zinām, ka 65 procentus no 169 ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu uzdevumiem nevarēs sasniegt bez pienācīgas pašvaldību iesaistes. Esot vistuvāk iedzīvotājiem, varam vislabāk iesaistīt ieinteresētās personas un virzīt vietējo attīstību," uzsvēra Ligita Gintere.

Savukārt 7. maijā notikušajā RK konferencē "Ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) vietējā līmenī: kā pilsētas un reģioni veicina ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi" LPS ģenerālsēkretāre **Mudīte Priede** ne tikai pastāstīja starptautiskajai auditorijai par LPS īstenotajām darbībām, ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem iepazīstinot Latvijas pašvaldību pārstāvjus, bet arī dalījās ar priekšnosacījumiem turpmākai sekmīgai ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanai: *"Ļoti svarīgi ir izvēlēties atbilstošus indikatorus ilgtspējīgas attīstības mērķu mērīšanai. Mērot "pareizās lietas", mēs varam saprast, vai virzāmies "pareizi","* atklāja Mudīte Priede.

EIROPAS PADOMES (EP) VIETĒJO UN REĢIONĀLO PAŠVALDĪBU KONGRESS

Latvijas pašvaldību delegācija šajā periodā aktīvi turpināja savu darbu arī Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresā un piedalījās divās kongresa plenārsesijās.

2018. gada 5.–8. novembrī notika kongresa 35. plenārsesija, kurā Latvijas pašvaldību delegācijā piedalījās Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs **Andris Rāviņš**, Kārsavas novada domes priekšsēdētāja **Ināra Silicka** un Mazsalacas novada domes priekšsēdētājs **Harijs Rokpelnis**. Plenārsesijas tēma bija vietējo un reģionālo vēlēto pārstāvju integritāte un ētiska rīcība. Jāpiemin arī, ka šī plenārsēde norisinājās Eiropas Pašvaldību hartas 30 gadu jubilejas zīmē.

Kongresa plenārsēdē vislielākās debātes izvērsās jautājumā par kongresa hartas pārskatīšanu. Viens no ierosinājumiem, kas skar arī Latvijas pārstāvību kon-

gresā, ir par delegātu skaita samazināšanu vai delegātu proporcijas maiņu finansiālās situācijas pasliktināšanās dēļ, kas ir negodīgi pret iedzīvotāju skaita ziņā mazajām valstīm. Latvijas delegācijas vārdā, kā arī vienojoties par kopīgu viedokli ar citām iedzīvotāju skaita ziņā mazajām EP valstīm, Latvijas delegācijas pārstāvis **Harijs Rokpelnis** debatēs puda: *"Ir saprotamas bažas par draudošo finanšu krīzi kongresā, taču mēs stingri iestāsimies pret delegātu proporcijas maiņu, kas apdraudētu mazo valstu samērīgu pārstāvību kongresā, kā arī liktu apšaubīt kongresa lielākās vērtības – demokrātijas "sarga" – pozīcijas. Šāds solis neatrisinās budžeta jautājumu. Vajag vismaz trīs delegātus, lai valsts delegācija varētu pienācīgi būt pārstāvēta gan divās kongresa palātās, gan trīs komitejās."* Par kongresa hartu diskutēs arī nākamajās kongresa plenārsesijās. Līdz tam Latvijas pašvaldību delegācijas pārstāvji sekos līdz izmaiņām dokumentu projektos.

Šāgada aprīļa sākumā Strasbūrā norisinājās kongresa 36. plenārsesija, kuras tēma šoreiz bija – pilsētu mēri demokrātijas sardzē. Plenārsesijā Latvijas pašvaldību delegāciju pārstāvēja Kārsavas novada domes priekšsēdētāja **Ināra Silicka** un Mazsalacas novada domes priekšsēdētājs **Harijs Rokpelnis**. Plenārsesijā vairākkārt tika uzsvērtā nozīmīgā pašvaldību vadītāju loma demokrātijas principu nostiprināšanā un iedzīvināšanā sabiedrībā un valstī. Tika minēts, ka pašvaldības ir kā viens no pilāriem, uz kura balstās valstu pamatlukums. Pašvaldības ir kā labi palīgi valstij stabilitātes nodrošināšanā, kā arī iedzīvotājiem tuvākie ievēlētie pārstāvji, kuriem nereti tas ir izaicinājums saturēt kopā sabiedrību. Pašvaldības administrācijas komandai ir jābūt spējīgai tikt galā ar iedzīvotāju problēmām, svarīgi ir konsultēties ar saviem iedzīvotājiem dažādu risinājumu meklēšanā. Šajā kongresa plenārsesijā izskanējusi informācija šobrīd ļoti cieši sasaucas ar aktuālo administratīvi teritoriālās reformas jautājumu. Jāpiemin, ka līdzīgi kā pagājušajā plenārsesijā, arī šajā plaši tika diskutēts par kongresa budžetu un resursiem 2020.–2021. gadam, jo šobrīd EP Vietējo un reģionālo pašvaldību kongress ir nonācis finanšu grūtībās. Latvijas pašvaldību delegācijas pārstāvji EP Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresā turpinās sekot līdz Latvijas pašvaldībām aktuāliem jautājumiem.

[Šeit](#) atrodama informācija, kas ir Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongress.

EIROPAS VIETĒJO PAŠVALDĪBU UN REĢIONU PADOME (CEMR)

Latvijas Pašvaldību savienība jau divas desmitgades darbojas Eiropas Vietējo pašvaldību un reģionu padomē (CEMR) – lielākajā pašvaldību asociācijas vienojošā organizācijā, kuras mērķis ir pārstāvēt pašvaldību intereses gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās. CEMR veido 60 biedru asociācijas, aptverot 41 no 47 Eiropas Padomes dalībvalstīm, un 28 Eiropas Savienības dalībvalstis, kopumā pārstāvēt ap 130 000

ĀRĒJIE SAKARI

vietējās un reģionālās pašvaldības. CEMR ir Pasauls Pilsētu un vietējo pašvaldību apvienības (UCLG) Eiropas nodaļa, un ar UCLG starpniecību iespējams pārstāvēt Eiropas pašvaldību intereses starptautiski.

LPS īstenotās aktivitātes ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu lokalizēšanā novērtētas starptautiski arī ar CEMR starpniecību. Tā, piemēram, 2018. gada 26. septembrī Briselē (Beļģijā) Eiropas Vietējo pašvaldību un reģionu padomes (CEMR) retrītā Latvijas Pašvaldību savienības ģenerālsēdētārei **Mudītei Priedei** bija gods vadīt Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības mērķiem veltītu darba grupu un dalīties Latvijas pašvaldību pieredzē par šo mērķu īstenošanu. Savukārt 6. un 7. novembrī LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** un ģenerālsēdētāre **Mudīte Priede** piedalījās UCLG Valdes un Domes sēdēs Madridē, kur politiķiem un sabiedriskajām organizācijām bija iespēja diskutēt un saskaņot savu rīcību, lai kopīgi sasniegtu Ilgtspējīgas attīstības mērķus līdz 2030. gadam.

Tāpat 2019. gada 25. martā Briselē notikušajā CEMR Ģenerālsēdētāru un direktoru sanāksmē LPS ģenerālsēdētāre **Mudīte Priede** puda viedokli par ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem un ar to saistītajām darbībām, ko no Latvijas pašvaldību perspektīvas būtiski iekļaut nākamajā CEMR daudzgadu darba programmā. *“Šogad veiksmīgi iesākto informēšanu turpināsim, jūnijā rīkojot diskusiju par dzimumu līdztiesību, savukārt septembrī apskatot citu valstu pieredzi Ilgtspējīgas attīstības mērķu aktualizēšanā savās pašvaldībās,”* atklāja Latvijas Pašvaldību savienības ģenerālsēdētāre.

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi bijuši arī centrālais diskusiju temats CEMR Politikas komitejā, kur Latvijas delegāciju pārstāv LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** un priekšsēdētāja vietnieks **Andris Rāviņš**, kā arī LPS Izglītības un kultūras komitejas vadītāja **Ligita Gintere**. 2018. gada 10.–11. decembrī Ludvigsburgā (Vācijā) notikušajā CEMR Politikas komitejā politiķi diskutēja par Ilgtspējīgas attīstības mērķu sasaisti ar plānošanas dokumentiem, īpašu uzmanību pievēršot klimata jautājumiem.

Veiksmīga bijusi arī LPS iesaistīšanās CEMR iniciētajā attīstības sadarbības projektā “Platforma”, gan rodot jaunas iespējas Latvijas pašvaldībām plašāk iesaistīties attīstības sadarbības aktivitātēs attīstības valstīs, gan arī īstenojot attīstības izglītības aktivitātes Latvijas pašvaldībās par ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

PROJEKTI UN PASĀKUMI

LPS turpina darboties **Eiropas platformā vietējo un reģionālo pašvaldību attīstībai (PLATFORMA)**, kopā ar pašvaldībām organizējot pasākumus Latvijā par attīstības sadarbības un ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu tēmu un piedaloties starptautiskās konferencēs ierosmes gūšanai un pieredzes apmaiņai. 2018.

gada 10. oktobrī Briselē Latvijas pašvaldību un LPS pārstāvi piedalījās PLATFORMA desmitgadei veltītajā konferencē **“Attīstības sadarbības 10 gadi”**.

Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods, Skrudas novada domes priekšsēdētāja Loreta Robežniece, Bauskas novada domes priekšsēdētājs Arnolds Jātņnieks un Engures novada domes priekšsēdētājs Gundars Važa konferences plenārsēdē.

Vienā no konferences darba grupām dalībniekus uzrunāja arī Bauskas novada domes priekšsēdētājs **Arnolds Jātņnieks**, pastāstot par Bauskas sadarbību ar Sorokas pašvaldību Moldovā un Hašuri pašvaldību Gruzijā: *“Veiksmīgai attīstībai vajadzīga plašāka perspektīva, un pašvaldībām jāstrādā ārpus savām robežām, jāveido sadarbība ārzemēs. Nepieciešams atvērt durvis sadarbībai ar citām valstīm, lai mācītos un nodotu savu pieredzi. Mēs saprotam, ka pašvaldības attīstība ir divvirzienu process, kas balstās zināšanās un labajā praksē, kā arī zināšanu ieguvē un apmācībās.”*

Latvijas pašvaldībās no 12. līdz 18. novembrim līdzīgi kā vairākās citās Eiropas valstīs, norisinājās **Eiropas Vietējās solidaritātes dienas (EVSD)**. Ar Eiropas Savienības un Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas finansiālu atbalstu Latvijā tās īstenoja LPS sadarbībā ar Bauskas, Engures, Līvānu, Pārgaujas un Skrudas novadu.

Kopā ar sadraudzības pašvaldību viesiem no Gruzijas, Moldovas un Ukrainas kopīgi tika organizētas dažādas aktivitātes par attīstības sadarbības, izglītības un Austrumu partnerības tematiku – īstenotas aizraujošas meistarklases, semināri, darbnīcas un zīmējumu konkursi. EVSD mērķis ir stiprināt Eiropas demokrātiskās vērtības – dažādību un solidaritāti, atbalstot Eiropas pašvaldības kā aktīva pilsoniskuma vietējo virzītājspēku, stiprinot sadarbību un veicinot informācijas apmaiņu starp pašvaldībām Eiropā un pasaulē.

Vairāk nekā 350 dalībnieku no Latvijas un Baltkrievijas 29. novembrī Vitebskā piedalījās nozīmīgākajā Latvijas simtgades pasākumā **“Latvijas novadu dienas Vitebskā”**, kas tika organizēts ar mērķi veicināt un padziļināt Latvijas Republikas sadarbību ar Baltkrievijas Republikas Vitebskas apgabalu, tajā skaitā starp pašvaldībām, uzņēmējdarbības, tūrisma un izglītības jomā, veicinot kopējo ekonomisko sadarbību. Vitebskas apgabals robežojas ar Latvijas Republiku, iekļaujot divus robežpārejas punktus. Tieši ģeogrāfiskais tuvums rada pozitīvu iespēju sadarbības attīstībai un veicināšanai starp Latviju un Baltkrieviju. Šābrīža attiecības starp Latviju un Baltkrieviju kļūst spēcīgākas, par ko liecina gan ekonomiskie rādītāji, gan Latvijas un Baltkrievijas augstāko amatpersonu vizītes, kas norisinājās 2018. gadā.

Būtiski šā pasākuma norisei bija tas, ka plaši pārstāvēta tika ne tikai uzņēmējdarbības joma, bet tajā piedalījās arī ievērojams skaits pašvaldību. Lai stiprinātu abu valstu savstarpējo sadarbību, **Vitebskā tika parakstīti astoņi sadarbības līgumi**. Sadarbības līgumu noslēdza Vitebskas apgabala Šarkovščinas rajons un Aizkraukles novads Latvijā; vienošanos par sadarbību parakstīja Vitebskas apgabala Verhņedvinskas rajons un Dagdas novads; vienošanos par nodomu sadarbīties parakstīja Vitebskas apgabala Gorodoka rajons un Amatas novads; sadarbības līgumu noslēdza Vitebskas apgabala Glubokoje rajons un Inčukalna novads; vienošanos par sadarbību tūrismā parakstīja Vitebskas apgabala izpildkomitejas Sporta un tūrisma pārvalde un Eiropas reģiona “Ezeru zeme” Latvijas birojs; starptautiskās sadarbības līgumu parakstīja Vitebskas apgabala Uzņēmēju savienības izpilddirekcija un Daugavpils uzņēmēju un biznesmeņu klubs “Anchor”; vienošanos par savstarpēju sadarbību parakstīja Vitebskas apgabala mārketinga centrs un Latvijas un Baltkrievijas ekonomisko sakaru veicināšanas biedrība; starptautiskās sadarbības līgu-

mu parakstīja Vitebskas Valsts tehnoloģiju universitāte un Daugavpils Universitāte. Latvijas novadu dienās pašvaldību pārstāvji pārrunāja reģionālo sadarbību, dalībnieki apsprieda sadarbības perspektīvas tādās jomās kā celtniecība, enerģētika, rūpniecība, transports un loģistika, kokapstrāde, telekomunikācijas, tekstilrūpniecība, vieglā un pārtikas rūpniecība, kā arī ķīmiskā rūpniecība.

Ar kupli apmeklētiem diviem apmācību semināriem pašvaldību speciālistiem Rīgā un Jūrmalā un noslēguma konferenci Vīnē noslēdzās **projekta “Vietējo pašvaldību sagatavošana jaunajam datu aizsardzības tiesiskajam regulējumam”** īstenošana. Projekts tika izstrādāts, lai veicinātu vienmērīgu un saskaņotu Vispārējās datu aizsardzības regulas piemērošanu Eiropas līmenī.

Projekta partneri ir izstrādājuši metodiku un mācību materiālus, ko izmanto vairākiem mācību pasākumiem, kas notiek visās partnervalstīs: Latvijā, Rumānijā, Bulgārijā, Slovākijā, Grieķijā un Austrijā, un e-mācību platformas izstrādei. Galvenais mērķis ir uzlabot to datu aizsardzības speciālistu zināšanas un kompetenci, kuri strādā vietējās pašvaldībās un ikdienā saskaras ar personas datu aizsardzības jautājumiem. Projekts “ProLegis” tika īstenots ar Eiropas Komisijas programmas “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” finansiālu atbalstu.

Arī **projektam “Integrēta Baltijas jūras vēju elektroenerģijas tīkla attīstība (Baltic InteGrid)”** šis ir noslēguma gads. 26. un 27. februārī Berlīnē norisinājās projekta noslēguma konference, kurā projekta partneri no Vācijas, Polijas, Baltijas valstīm, Somijas un Zviedrijas izvērtēja sasniegtos rezultātus, kā arī turpmākos soļus, lai projekta panākumi varētu turpināties arī pēc noslēguma. Projekta gaitā tika sagatavoti vairāki plaši dokumenti, tajā skaitā rekomendācijas, kuru mērķis ir Baltijas jūras vēja enerģijas attīstība un kopēja Baltijas jūras tīkla koncepcijas izveide. Notikuši vairāki tematiskās darba grupas semināri par jūras telpisko plānošanu. Latvijā noritēja divi pasākumi: reģionālais seminārs “Jūras vēja enerģijas infrastruktūra: iespējas un izaicinājumi Latvijā” un starptautiskā konference “Ceļā uz vienotu elektroenerģijas tīklu: jūras vēja

ĀRĒJIE SAKARI

enerģija un starpsavienojumi Baltijas jūras reģionā". Projekta mērķis ir veicināt ilgtspējīgas vietējās elektroenerģijas ražošanu, turpmāku elektroenerģijas tirgu integrāciju un piegādes drošību Baltijas jūras reģionā, optimizējot jūras vēju enerģijas potenciālu un efektivitāti. Projekts tika īstenots ar ERAF finansiālu atbalstu INTERREG Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmā.

Projekta noslēguma konferencē piedalījās (no kreisās) Rundāles novada domes priekšsēdētājs, LPS Tautsaimniecības komitejas priekšsēdētājs Aivars Okmanis, LPS padomnieks informācijas tehnoloģiju jautājumos Guntars Krasovskis, Balvu novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs, Alojās novada domes priekšsēdētājs Valdis Bārda, LPS padomniece ārējo sakaru jautājumos Elita Kresse un Latvijas Pašvaldību savienības padomnieks enerģētikas jautājumos Andris Akermanis.

Turpinās **EuropAid** projekta "Tiklu veidošana efektivitātei un attīstībai" (2018–2021) īstenošana. Projekta mērķis ir veicināt labu pārvaldību un ilgtspējīgu attīstību vietējā līmenī Gruzijā. Projekta partneri – Gruzijas Pašvaldību asociācija (NALAG), Gruzijas pētniecības centrs PMC un Latvijas Pašvaldību savienība.

Latvijas eksperti pirmajā projekta gadā piedalījās vairākos semināros, iepazīstinot Gruzijas pašvaldību pārstāvjus ar vietējo un reģionālo attīstību ES un Latvijā, pašvaldību struktūru un funkcijām Latvijā, ES lauku teritoriju attīstības politiku, sabiedrības virzītu vietējo attīstību, kā arī ar LPS pieredzi, veidojot tematiskos pašvaldību sadarbības tīklus Norvēģijas Finanšu instrumenta projektā.

2018. gadā īstenots **projekts "Pašvaldību attīstība un labas pārvaldības veicināšana Kirgizstānā"** ar Ārlietu ministrijas finansiālu atbalstu, kas deva iespēju attīstīt sadarbību ar saņēmējvalsts – Kirgizstānas – partneriem, kā arī starp abu valstu pašvaldībām, nododot savu pieredzi un zināšanas, kas gūtas Latvijas attīstības un reformu procesā. Pievienotā vērtība tāda, ka projektu kopīgi īstenoja vairāki "spēlētāji" – valsts pārvaldes

iestādes un vietējās pašvaldības, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un eksperti. Projekts nodrošināja Kirgizstānas Pašvaldību savienībai, Kirgizstānas pašvaldībām un politiķiem atbilstošas mācību iespējas saskaņā ar partnervalsts pieprasījumu. Mācību tēmas tika izvēlētas, pamatojoties uz konsultācijām ar partnervalsti un pielāgojoties Kirgizstānas nacionālajām stratēģijām, kā arī ņemot vērā esošās donoru aktivitātes valstī. Izmantojot Latvijas pieredzi, tiek sekmēta pārvaldības reformu īstenošana Kirgizstānā un veidots konstruktīvs dialogs ar likumdevēja institūcijām.

Būtisks ieguvums ir ciešāku sadarbības saišu veidošanās starp abu valstu pašvaldībām. Projekts stiprinājis Kirgizstānas publiskās pārvaldes spējas un kapacitāti un veicinājis Kirgizstānas Pašvaldību savienības attīstību, nodrošinot nepieciešamo atbalstu un nododot Latvijas Pašvaldību savienības pozitīvo pieredzi un zināšanas. Projekta ilgtspēju nodrošinās triju Latvijas un Kirgizstānas pašvaldību parakstītie protokoli par sadarbību, kā arī Latvijas Pašvaldību savienības un Kirgizstānas Pašvaldību savienības noslēgtais sadarbības līgums.

TEHNOLOĢIJAS

DATI UN ĢIS APLIKĀCIJAS

Jānis Upenieks,
LPS sistēmu analītiķis

Šajā gadā ir radītas vairākas **ģeogrāfiskās informācijas sistēmu (ĢIS) aplikācijas**, kas guvušas plašu atzinību.

* Ir veikti aprēķini par pašvaldību autoceļu un ielu finansējumu 2017. gadā, sagatavoti kartogrāfiskie materiāli. Dati rāda saņemto mērķdotāciju lielumu, ielu un ceļu garumu, izlietoto finansējumu ceļu uzturēšanai un modernizēšanai.

* Ir saņemti šādi dati no Labklājības ministrijas par 2018. gadu:

- VDEĀVK uzskaitē esošo bērnu ar invaliditāti skaits sadalījumā pēc administratīvās teritorijas;
- sociāli apdrošināto personu skaits un vidējā apdrošināšanas iemaksu alga sadalījumā pa dzimumiem un pēc administratīvās teritorijas;
- VDEĀVK uzskaitē esošās pilngadīgās personas ar invaliditāti pēc invaliditātes smaguma pakāpes un

administratīvās teritorijas;

– personu, kuras saņēmušas tehniskos palīgīdzekļus, skaita sadalījums pēc administratīvās teritorijas;

– VSAA administrēto pakalpojumu saņēmēju skaits 2018. gada jūnijā.

Dati publicēti BLIS sistēmā ar ierobežotu pieejamību.

* **Pastāvīgo iedzīvotāju skaits pēc dzimuma un vecuma statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novados, novadu pilsētās, pagastos, ciemos un Rīgas apkaimēs (atbilstoši robežām 2018. gada sākumā).** Šī aplikācija skatītājiem sniedz iespēju filtrēt administratīvās teritorijas, apskatīt iedzīvotāju skaitu pa dažādām vecuma grupām un dzimumiem, to kritumu un kāpumu dažādos gados. Šajos datos un to attēlojumā viegli konstatēt, kuras ir “apdraudētākas” vecuma grupas, kāda ir vecuma struktūra pašvaldībā (vairāk jauniešu, vairāk pensijas vecuma ļaužu utt.). Katru administratīvo teritoriju raksturo 16 diagrammas un 150 rādītāji. Radīts video, kas vizuāli demonstrē pastāvīgo iedzīvotāju skaita dinamiku dažādos gados Aglonas, Baltnavas, Garkalnes un Jūrmalas pašvaldībās.

* Publicēta valsts centralizēto eksāmenu rezultātu analīze par 2017./2018. mācību gadu.

* Mācību materiāli par Vispārīgo datu aizsardzības regulu.

Gints Kaminskis,
LPS priekšsēdis
Tālrunis: +371-67226536
E-pasts: gints.kaminskis@lps.lv

Mudīte Priede,
LPS ģenerālsekretāre
Tālrunis: +371-67508532
Mobilais t.: +371-29197601
E-pasts: mudite.priede@lps.lv

Māris Pūķis,
LPS vecākais padomnieks
Tālrunis: +371-67508562
Mobilais t.: +371-29197602
E-pasts: maris.pukis@lps.lv

Sanita Šķiltere,
LPS padomniece finanšu un
ekonomikas jautājumos
(uz nepilnu darba laiku)
Tālrunis: +371-67326633
Mobilais t.: +371-26313528
E-pasts: sanita.skiltere@lps.lv

Lāsma Ūbele,
LPS padomniece finanšu un
ekonomikas jautājumos
Tālrunis: +371-67326633
Mobilais t.: +371-29539035
E-pasts: lasma.ubele@lps.lv

Kristīne Kinča,
LPS padomniece juridiskajos
jautājumos
Tālrunis: +371-67508526
Mobilais t.: +371-26818781
E-pasts: kristine.kinca@lps.lv

Vineta Reitere,
LPS padomniece juridiskajos
jautājumos
Tālrunis: +371-67508537
Mobilais t.: +371-29198629
E-pasts: vineta.reitere@lps.lv

Ināra Dundure,
LPS padomniece izglītības un kultūras
jautājumos
Tālrunis: +371-67508533
Mobilais t.: +371-26486654
E-pasts: inara.dundure@lps.lv

Ilze Rudzīte,
LPS padomniece veselības un
sociālajos jautājumos
Tālrunis: +371-67508531
Mobilais t.: +371-29227966
E-pasts: ilze.rudzite@lps.lv

Ivita Peipiņa,
LPS padomniece reģionālās attīstības
jautājumos
Tālrunis: +371-67508563
Mobilais t.: +371-29197608
E-pasts: ivita.peipina@lps.lv

Sniedze Sproģe,
LPS padomniece lauku attīstības
jautājumos
Tālrunis: +371-67508529
Mobilais t.: +371-29457537
E-pasts: sniedze.sproge@lps.lv

Sandra Bērziņa,
LPS padomniece vides aizsardzības
jautājumos
Tālrunis: +371-67508521
Mobilais t.: +371-26527258
E-pasts: sandra.berzina@lps.lv

Gunta Lukstiņa,
LPS padomniece attīstības un
plānošanas jautājumos
(uz nepilnu darba laiku)
Tālrunis: +371-67508521
Mobilais t.: +371-29188535
E-pasts: gunta.lukstina@lps.lv

Jānis Piešiņš,
LPS padomnieks reģionālās attīstības
jautājumos (uz nepilnu darba laiku)
Tālrunis: +371-67508538
Mobilais t.: +371-29285721
E-pasts: janis.piesins@lps.lv

Aino Salmiņš,
LPS padomnieks tautsaimniecības
jautājumos
Tālrunis: +371-67508561
Mobilais t.: +371-29166924
E-pasts: aino.salmis@lps.lv

Andris Akermanis,
LPS padomnieks enerģētikas
jautājumos
(uz nepilnu darba laiku)
Tālrunis: +371-29231240
E-pasts: andris.akermanis@lps.lv

Andra Feldmane,
LPS padomniece uzņēmējdarbības
jautājumos
Tālrunis: +371-67508565
Mobilais t.: +371-29423295
E-pasts: andra.feldmane@lps.lv

Daina Dzilna,
LPS padomniece iepirkumu
jautājumos
(uz nepilnu darba laiku)
Tālrunis: +371-67508524
Mobilais t.: +371-25600889
E-pasts: daina.dzilna@lps.lv

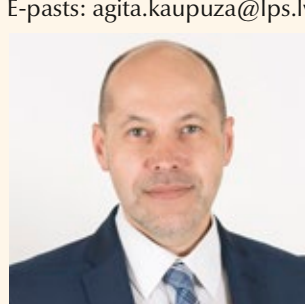
Agita Kaupuža,
LPS padomniece Eiropas Savienības
jautājumos, LPS pārstāvniecības
Briselē vadītāja
Tālrunis: +322 2040670
Mobilais t.: +32 492312355;
+371 26430728
E-pasts: agita.kaupuza@lps.lv

Elita Kresse,
LPS padomniece ārējo sakaru
jautājumos
Tālrunis: +371-67508534
Mobilais t.: +371-29123301
E-pasts: elita.kresse@lps.lv

Ligita Pudža,
LPS padomniece ārējo sakaru
jautājumos
Tālrunis: +371-67508536
Mobilais t.: +371-29297364
E-pasts: ligita.pudza@lps.lv

Guntars Krasovskis,
LPS padomnieks informācijas
tehnoloģiju jautājumos
Tālrunis: +371-67508560
Mobilais t.: +371-29104238
E-pasts: guntars.krasovskis@lps.lv

Guntis Apinis,
LPS padomnieks sporta jautājumos,
sekretariāta vadītājs
Tālrunis: +371-67508522
Mobilais t.: +371-29197605
E-pasts: guntis.apinis@lps.lv

Andra Rakšte,
LPS sekretariāta vadītāja vietniece
Tālrunis: +371-67508520
Mobilais t.: +371-26343430
E-pasts: andra.rakste@lps.lv

Lelde Vazdiķe,
LPS sekretāre, jaunatnes lietu
speciāliste
Tālrunis: +371-67508523
Mobilais t.: +371-28761642
E-pasts: lelde.vazdike@lps.lv

Zane Začeva,
LPS sekretāre
Tālrunis: +371-67508527
Mobilais t.: +371-28674461
E-pasts: zane.zaceva@lps.lv

Nauris Ogorodovs,
LPS tehnisko sistēmu administrators,
padomnieka palīgs
Tālrunis: +371-67508136
Mobilais t.: +371-28341757
E-pasts: nauris.ogorodovs@lps.lv

Jānis Upenieks,
LPS sistēmu analītiķis
Tālrunis: +371-67508524
Mobilais t.: +371-25633595
E-pasts: janis.upenieks@lps.lv

Zane Zvaigzne,
LPS padomnieka palīdzē
(uz nepilnu darba laiku)
Tālrunis: +371-67508528
Mobilais t.: +371-25702105

LPS Komunikācijas nodaļa

Olga Dzenovska,
LPS grāmatvede
Tālrunis: +371-67508567
Mobilais t.: +371-29188418
E-pasts: olga.dzenovska@lps.lv

Jana Bunkus,
LPS Komunikācijas nodaļas vadītāja,
padomniece sabiedrisko attiecību
jautājumos
Tālrunis: +371-67508530
Mobilais t.: +371-29170955
E-pasts: jana.bunkus@lps.lv

Ilze Rukute,
LPS komunikācijas speciāliste
Tālrunis: +371-67508520
Mobilais t.: +371-29377691
E-pasts: ilze.rukute@lps.lv

Gunta Klismeta,
LPS Komunikācijas nodaļas redaktore
Tālrunis: +371-67326634
Mobilais t.: +371-29428303
E-pasts: gunta.klismeta@lps.lv

Arturs Hansons,
LPS komunikācijas speciālists
Mobilais t.: +371-29777435
E-pasts: ahansons@gmail.com